456 12

HJALMAR BERGMAN

TESTAMENTUL

Colecţia GLOBUS / Editura Univers

HJALMAR BERGMAN testamentul 1988

Hjalmar Bergman

testamentul

Maestru al farselor amare, umorist rafinat, moralist ironic, Hjalmar Bergman (1883–1931), alături de Strindberg, deschide drumul literaturii suedeze moderne spre universalitate. *Testamentul* (1910) inaugurează un ciclu epic de ample proporţii, o adevărată „comedie umană" a lumii nordice, în care specificul regional, pitorescul local, particularul excentric sînt distilate în esenţe etern omeneşti. Ingenios constructor de scenarii tragi-comice, dotat cu un admirabil instinct al detaliului caricatural, Hjalmar Bergman a creat o povestire nemuritoare şi un personaj cvasi-legendar: baronul Roger Bernhusen de Sars.

EDITURA UNIVERS

GLOBUS

Lei 13,50

COPERTA COLECȚIEI DE ION STATE
Ilustrația : Dana Schobel-Roman
Grafica : Mircea Dumitrescu

HJALMAR BERGMAN
HANS NÅDS TESTAMENTE
Albert Bonniers Förlag

GLOBUS

Hjalmar Bergman

TESTAMENTUL

În românește de
TEODOR ATANASIU

EDITURA UNIVERS

**București
1988**

I

Protopopeasa își anunță sosirea și Excelența sa convoacă un jurist

Orologiul de deasupra portalului casei Roger bătu ora două. În sala din aripa castelului care găzduia personalul de serviciu Vickberg, Johnsson și Toni jucau cărți. Doamna Enberg ședea în nișa ferestrei și împletea ciorapi pentru Jacob, care distrugea tot. Nu se mai cădea să meargă desculț, băiatul. Împlinise nouăsprezece ani și Blenda...

Da, ei da, ce vîrstă să fi avut Blenda? Nu mai mult de șaisprezece ani dar nici sub cincisprezece. Cam așa. Cu paisprezece ani în urmă — de sînziene — apăruse Blenda la casa Roger. Și atunci avea cam un an și jumătate. Baronul susținea, firește, că vîrsta fetiței era de numai cîteva luni, dar afirmația aceasta trebuie să se fi datorat unei erori curioase.

Doamna Enberg zîmbi puțin răutăcios, sigur că da, cînd se gîndi la greșeala baronului. Sigur, sigur așa se întîmplă cînd ești ușuratic. Mai faci și greșeli. Excelența sa obișnuia să spună: Cine este tatăl lui Jacob, chestia asta o trec sub tăcere, însă mama e, desigur, doamna Enberg...

Oh, da, cît de ușor e să fii răutăcios pe socoteala altora. Și Excelența sa avea, bineînțeles, toată libertatea să glumească. Dar dacă ar fi venit cineva și ar fi întrebat-o pe doamna Enberg cine sînt părinții Blendei, fără îndoială că n-ar fi putut să-i dea nici o informație nici despre mamă, nici despre tată.

Oricum, Dumnezeu să-i binecuvînteze pe copii. Dacă Dumnezeu le-a dat viață și voința lui era ca ei să trăiască în lumea asta, Blenda și Jacob... ei bine, atunci nu era cîtuși de puțin cuviincios din partea altora să-și bată joc de voința sa. Cu Lovisa Enberg Excelența sa putea, bineînțeles, să glumească oricît poftea. În ceea ce-o privea avea conștiința curată, știa că iubise numai doi bărbați. Cît de multe femei iubise baronul? Și le iubise una după alta sau poate mai multe deodată? Ei, ce să-i faci, Excelența sa avea, firește, toată libertatea.

Lovisa Enberg însă îi iubise pe rînd, cîte unul o dată. Pe ajutorul de paroh Enberg îl iubise așa cum îți iubești soțul legal. Și cît îi fusese ea de credincioasă nu mai putuse fi vreo altă ființă omenească. El, Enberg, era, la vremea lui, o personalitate puternică. Dar bolnăvicios, extrem de bolnăvicios. Toni avea, în privința asta, o sănătate cu mult mai robustă. Și, cu toate acestea, ființa lui era atît de închisă, necomunicativă, sensibilă și aproape feminină.

Toni își făcuse apariția pe domeniul casei Roger la trei ani după moartea ajutorului de paroh. Doamna Enberg l-a făcut repede să se

îndrăgostească de ea. Era un om atît de ciudat. Doamna Enberg n-ar fi vrut să se căsătorească cu el, chiar dacă n-ar fi fost catolic. Și Toni era chiar foarte catolic. Voia să-l educe și pe Jacob în religia sa. Dar, din fericire, nu avea nici o putere asupra nevinovatului copil. Jacob... catolic! Fiul văduvei ajutorului de paroh Enberg... catolic! Nu, asta nu, știa ce îi datora memoriei soțului ei.

Cît de creștin era Jacob în realitate, despre asta mai bine să nu vorbim. Un fantast, asta era. Și mai era și treaba asta că nu voia niciodată să facă ceva folositor, ci numai să alerge după Blenda.

Orologiul de deasupra portalului casei Roger bătu ora două. Vickberg își scoase ceasul de buzunar și-l așeză pe masă.

Johnsson își șterse spuma de bere neagră de la gură cu dosul palmei și fonfăi:

— Orrorr, frate Vickberg? Mai dormim încă?

— Mai dormim încă douăzeci și șapte de minute.

— Este rîndul lui Toni.

Se făcură licitațiile dar în vocile jucătorilor nu se distingea nici un semn de chef sau de înviorare. Cei trei bărbați se cunoșteau unul pe altul în toate privințele. Și nici modestia șireată a lui Johnsson sau licitația îndrăzneață a lui Toni nu reușiră să sporească tensiunea jocului.

Vickberg se întoarse spre doamna Enberg și-i spuse:

— Poate doamna Enberg să înţeleagă de ce are Toni atîta ghinion la joc ? Şi nici noroc în dragoste nu prea pare să aibă !

Aceasta trebuia să fie o împunsătură ironică şi Johnsson rînji zgomotos în dosul cănii cu bere neagră. Dar ironia fusese folosită prea des de-a lungul ultimilor douăzeci de ani, şi ascuţişul i se tocise rău cu vremea. Doamna Enberg băgă ciorapul în coş, se apucă zdravăn de masă şi se ridică cu precauţie pe picioarele ei care trosneau.

— Mă duc să aduc castronul cu lapte bătut. Să nu uiţi să-l iei, Vickberg.

— Ai grijă ca vinul să fie rece, doamnă Enberg. Ieri, Excelenţa sa a pretins că puteai să fierbi raci în vin, atît era de cald.

Doamna Enberg nu răspunse la provocare. Se mîngîie încet şi apăsat peste pîntece şi ieşi din cameră.

Domnii continuară partida jucînd cu aceleaşi cărţi slinoase pătate de muşte. Ceasul domnului Vickberg arăta 2,15 ceea ce însemna că mai avea încă un sfert de oră la dispoziţie, înainte de a fi trebuit să desfacă, umblînd cu mîini uşoare sub bărbia stăpînului său, funditele de la scufia sa de noapte.

În acel moment se auzi zgomotul unui vehicul greu care se apropia hurducăind pe alee. Se opri la intersecţia dintre dependinţe şi locuinţa supraveghetorului. Toni sări ca ars.

— Lars. A sosit poşta.

De-a lungul celor douăzeci de ani şi mai bine de cînd venise la casa Roger, Toni nu

primise de cînd se ştia nimic prin poştă. Cu toate acestea era mereu în aşteptare.

Doamna Enberg strigă de la fereastră.

— Vickberg ! Vickberg ! Poşta.

— Un moment, domnilor !

Vickberg părăsi jocul şi se duse la fereastră. În umbra castanului doamna Enberg şi Lars scrutau conţinutul genţii poştale. Lars se îndreptă spre fereastră.

— Ei, acum o să vadă domnul Vickberg că ne vin musafiri. Iată o scrisoare pentru Vickberg şi una pentru Excelenţa sa. Şi sînt de la rudele noastre pentru că au capul nostru de cîine pe ambele sigilii.

Majordomul nu găsi că merită să-şi dea osteneala să îndrepte greşeala heraldică grosolană pe care o făcuse Lars. Luă ambele scrisori, compară scrisul şi sigiliile, o desfăcu pe cea ce-i era adresată şi citi :

Majordomului Anders Vickberg

Văduva protopopeasă Julia Hyltenius îi transmite majordomului că Excelenţa ei soseşte — cu voia lui Dumnezeu — la douăzeci ale lunii la ora 6,45 după-amiază la gara oraşului. Majordomul trebuie, aşadar, să facă preparativele de primire. Excelenţa ei doreşte să dispună pentru ea şi domnişoara Siedel de salonul galben şi de trei încăperi alăturate. Acestea trebuie, deci, să fie cu trei zile înainte temeinic curăţate, aerisite şi încălzite. Cîinii, cu excepţia lui Phylax, să fie ţinuţi închişi şi nici un taur să nu fie lăsat să pască

în timpul în care Excelența ei se află la casa Roger. Fie ca Cel de Sus să-l binecuvînteze pe majordom.

Julia Hyltenius

născută baroană Bernhusen de Sars,

prin Sara Siedel

P.S. *Excelența sa Baronul a fost informată în același timp de sosirea Excelenței sale Protopopeasa. Dacă există vreun taur care atacă oamenii să fie mutat la una din fermele mărginașe ale domeniului.*

D S

Vickberg ridică din sprîncene, le coborî, le strînse și le lăsă mult în jos, astfel încît ochii galben-cenușii abia i se mai zăreau în orbitele adînci. Oricine putea să-și dea seama că majordomul era un bărbat pe umerii căruia atîrna o grea răspundere.

Dar de hotărît se hotărî rapid ce are de făcut. Își luă ceasul de pe masă și cînd Johnsson, care literalmente plesnea de curiozitate, vru să-l mai rețină, ridică din umeri cu regret și spuse pe un ton stins :

— S-a întîmplat, într-adevăr, ceva, domnilor !

Părăsi camera cu pași măsurați dar iuți. Cînd o văzu pe domna Enberg, așa cum era ea, grasă și roșie la față și înclinată spre trîndăveală, odihnindu-se pe bancă, sub castan, clătină artăgos din cap.

— Dă-i zor, femeie ! Peste două minute bate două și jumătate. Crezi că-i cazul, oare, să ne supărăm dinainte ?

— Ba mai bine să se zorească cine trebuie ! Castronul cu lapte bătut se găsește la locul lui, în sălița de la intrare.

Picioarele subțiratice ca de păiajen, strînse în ciorapi de damasc, se puseră în mișcare pe treptele scării înalte de piatră. Minutarul era neliniștitor de aproape de momentul cînd urma să se audă bătaia. Iar majordomul avea o senzație neplăcută în acea parte a spinării care, în trei prilejuri diferite, se aflase în atingere intimă cu cizmele domnului baron.

Găsi tava în veranda plină de umbră, răcoroasă ca o pivniță. Cu o mișcare care dovedea îndelung exercițiu o așeză pe vîrful degetelor de la mîna dreaptă și sui în grabă scara strîmtă, în spirală, care ducea la dormitorul Excelenței sale. Se simțea mai liniștit acum. Dar pentru a fi foarte sinceri, niciodată pînă atunci nu mai fusese atît de aproape de a se pierde de tot cu firea. De mai bine de douăzeci de ani, zilnic, cînd orologiul bătea ora două și jumătate, el așeza tava cu castronul de lapte bătut, cu căpșuni și cu vin de Johannisberg, rece ca gheața, pe noptieră și începea să desfacă fundițele scufiei de noapte.

În momentul acela se auzi și bătaia orologiului.

Imperceptibil, deschise și închise ușa tapetată. Cu ochii obișnuiți cu soarele de afară, fu obligat să se deplaseze aproape bîjbîind

prin camera întunecoasă ale cărei obloane erau închise și rămăsese luminată doar de flăcăruia palidă a unei feștile cu ulei de rapiță dintr-o cupă verde-mat. Majordomul se opri în fața plasei albe contra țînțarilor care acoperea alcovul și-și ținu răsuflarea. Cum să nu ! Auzea sforăiturile slabe, scurte însoțite de sughițuri. Și acum, Doamne ajută !

Senin ca un prunc și nepăsător la scurgerea grăbită și nemiloasă a timpului, stăpînul lui Vickberg dormea, el Roger Gustaf Adolf Abraham Bernhusen de Sars, baron suedez, baron regal germano-roman, fost căpitan de cavalerie și șambelan en titre, moștenitor pe timpul vieții al casei Roger și stăpîn al ținuturilor Björkenäs, Klockeberga și al cîtorva domenii, comandor al ordinului regal Steaua Nordului, cavaler al ordinului regal al spadei.

Vickberg desfăcu fundițele scufiei de noapte. Odată cu îndepărtarea scufiei albe înfățișarea Excelenței sale își pierdu ceva din aerul ei copilăros. Obrajii de culoare vineție i se sfîrșeau cu o pereche de urechi mari, atîrnînd inerte, iar fruntea prelungă se continua fără vreo delimitare marcată într-o scăfîrlie pleșuvă. Și acum, o pereche de ochi mici, negri, sfredelitori, țineau drept înainte, de o parte și de alta a nasului proeminent, puternic arcuit.

Excelența sa se ridică încet în capul oaselor. Majordomul îi împinse tava mai aproape și baronul înghiți tăcut, în grabă : întîi laptele, îndulcit cu mult zahăr și condimentat cu ghimbir, apoi căpșunile. La sfîrșit dădu pe gît paharul, dintr-o singură și prelungă mișcare.

— Și acum, Vickberg, ce prizăm ?

Majordomul își scoase tabachera, unica, de altfel, din care Excelența sa dorea să prizeze. Vickberg era, de fapt, un neîntrecut expert în materie de tutun de prizat.

— Prosit, pro-tjitjisit, Vickberg. Ai un tutun al naibii de bun. Să mă bată Dumnezeu dacă pot înțelege cum de-ți dă mîna să ai un tutun așa de fin, cum ?

Vickerg era cu totul preocupat să-l încalțe pe baron cu cizmele. Și în timp ce-și oficia îndatoririle de valet, medita cum să-l informeze cît mai delicat pe Excelența sa despre scrisoarea văduvei protopopului.

Baronul se scărpină în cap.

— Nu înțeleg deloc, să fiu eu al dracului dacă pricep, cum te poate mînca în cap cînd n-ai nici un fir de păr... cum, ai spus ceva ? A simțit și Vickberg chestia asta ? Păi, el are perucă. E un tip pricopsit, Vickberg ăsta. Ce spui, Vickberg ? Mie mi se pare că arăți ca o bîzdîganie bizară, de fapt ca un pezevenchi. Ce faci, te gîndești la salpetru de Chile ?

Vickberg isprăvi cu toaleta baronului și se apucă să deretice prin cameră ; stinse lampa de noapte, ridică persienele și deschise fereastra. Soarele de iulie încingea gazonul verde ofilit din fața castelului. Muștele dansau sub candelabrul care înfățișa un cupidon de bronz purtător de lumină.

— Hallingen, administratorul, s-a păcălit, este cît se poate de evident. Salpetrul ăsta e o curată înșelătorie, dragul meu pezevenchi. Dacă Roger de Sars ar fi cu douăzeci de ani mai

tînăr, atunci ar deveni propriul său administrator. Și Hallingen s-ar putea face moșier, să doarmă și el după-amiaza două ore.

De ce dracu oi fi dormind atît de mult! Bastonul!

Vickberg îi întinse bastonul și își exprimă speranța că somnul îi priise de minune Excelenței sale. Baronul se propti cu nădejde într-unul din stîlpii patului și în mînerul bastonului, se ridică anevoie. Bustul voluminos, îndesat și pătrățos i se săltă centimetru cu centimetru în timp ce fața i se schimonosea în grimase groaznice. Baronul avea picioare neobișnuit de lungi. Acum le scutură pe fiecare, pe rînd, se ciupi de pulpele slabe și se lansă precaut în expediția spre camera de lucru. Vickberg îl urmă îndeaproape. Cînd baronul trecu pe lîngă oglinda înaltă, înrămată în bronz, a toaletei, făcu cîțiva pași țanțoși și își rînji cu răutate.

— Fir-ar al dracului, că urît mai sînt înainte de moarte. Ulla trebuie să fi observat! Vezi, Vickberg! Uite și tu ce picioare am. Ia arătarea asta de aici că mi se face greață.

Vickberg îl cuprinse cu brațul după mijloc și-l conduse la masa de scris. Cu o mișcare rapidă strecură scrisoarea sub jurnale. Excelența sa trebuia pregătit.

— Cam ce vîrstă să am eu? Șaizeci și patru, nu?

— Exceleneța sa împlinește șaizeci și cinci de ani în ziua de...

— Șaizeci și cinci, spui? Păi, e corect, ai dreptate. Șaizeci și cinci. Își prinse fruntea între

degetul mare și arătător și strînse puternic. Spune-mi, dragul meu prie... Șaizeci și cinci, spui? Ei bine, ia spune-mi asta e mult sau puțin?

— E pe undeva pe la mijloc, domnule baron.

— Serios? Da. Mi-e al naibii de greu să-mi dau seama exact. Și mai și dorm atît de mult, să fiu al dracului. Ei, hai, ce chestiuni avem de rezolvat?

Vickberg se concentră. Scoase un mic carnet de notițe din buzunarul vestei, desfăcu creionul și-i umezi vîrful.

— La douăzeci și două ale lunii este ziua de naștere a Excelenței voastre. Întrucît douăzeci și două cade într-o sîmbătă, poate s-ar cuveni ca oamenii să primească liber după ora douăsprezece și să se organizeze o tratație generală constînd din bere, cafea și senvișuri.

Ochii baronului, mici și negri ca tăciunele, începură să scînteieze a mînie.

— Și bere și cafea și senvișuri, cum? Poate vrei cumva supă, pește și friptură, cum? Credeți că sînt vreo găinușă fermecată de aur, nu? Care clocește ouă de aur? Crede Vickberg că eu clocesc ouă de aur?

Vickberg răspunse cu supușenie, dar accentuat ironic:

— Dacă domnul baron și șambelan consideră că nu poate să acopere cheltuielile pentru tratație, atunci va fi o onoare pentru umilul servitor al Excelenței sale să contribuie cu micile lui economii la sărbătorirea marii zile.

— Nu mai spune, Vickberg ? Păi, sigur că da, tu ești pricopsit. Ai și perucă. Și chiar tutun de prizat.

Mai era ceva ?

— Este de presupus că, de ziua nașterii, Excelența sa să fie obiectul unui omagiu plin de venerație.

— Adevărat ? O să vină învățătorul în pas alergător cu mucoșii lui ? Să mă bată Dumnezeu, dar să-i spuneți să ia pușca și să împuște fiecare păduche care o să sară de pe copii. Cred că Vickberg aude ce spun, nu ? Hai, ce mai pui la cale ? Ce-ți mai clocește căpățîna aia ?

— S-ar prea putea ca Excelența ei, văduva protopopului, să vină personal să-i transmită urări Excelenței voastre, dădu Vickberg drumul încărcăturii pregătite. Dar se pare că focul nu-și atinse ținta. Baronul medita.

— Protopopeasa, zici ? Ei, drăcia dracului, vrei să spui Jullan. Așa deci, hodoroaga aia bigotă.

Sigur că lui Vickberg îi erau mult prea cunoscute atacurile stăpînului său, în stînga și în dreapta, se obișnuise de mult cu ele. Dar să-l audă pe Excelența sa numind-o pe sora sa de sînge, o baroană născută Bernhusen de Sars, hodoroagă bigotă, era, totuși, prea mult pentru el. Ca atare, emise singurul protest pe care și-l permitea în fața stăpînului său, un protest în intonație, nu în cuvinte.

— Domnule baron și șambelan !

Baronul clipi din ochi. Pricepu foarte bine intonația și răspunse pe un ton aproape afectuos :

— Ei bine, dragul meu prieten, iar faci pe pezevenchiul, ce zici ? E vorba de sora ta sau de sora mea ? Aud ? Ei spune, ce e cu Jullan ?

— Excelența ei, văduva protopopului a avut plăcerea să-și anunțe sosirea pe domeniul Roger joi, în douăzeci ale luni..

Indignarea îi dăduse curaj domnului Vickberg și fără să clipească își azvîrli comunicarea pe un ton aproape obraznic. Cu o precauție vrednică de laudă se retrăgea acum cu un pas.

După cîteva momente baronul întrebă cît se poate de calm :

— Ce scrie acolo ?

Așa deci, nu mă crezi, se gîndi Vickberg, bine, o să-ți arăt eu. Scoase scrisoarea și îi întinse stăpînului său lupa. Baronului îi tremurau mîinile și bîjbîi mult timp pînă să reușească să despăturească scrisoarea. Majordomul rămase pe poziție în spatele scaunului, nemișcat, privind posomorît înainte. Nu făcu nici măcar vreo încercare să citească peste umărul stăpînului său. Se uita fix spre parcul liniștit, răcoros, încărcat de frunziș. I se păru că aude o paletă de lemn lovind mingea. Nu se înșela ! Iată și obiectul cenușiu fîșîind pe lîngă fereastră.

— Ei, ce s-a întîmplat ?

— Sînt pesemne copiii, care se joacă.

— Spune-le că sînt treaz. Altfel pezevenchii ăștia blestemați o să creadă că babalîcul a uitat să se mai scoale.

Vickberg se supuse. Se auzi vocea Blendei :

— Dacă unchiul este bun, și dacă unchiul vrea, și dacă unchiul nu e prizat atunci vin să-i dau un pupic.

Baronul își puse mîinile la ceafă și ascultă. Ochii îi scînteiau cu vioiciune, ca unui șobolan. Și nasul proeminent i se zbîrcise, devenind o masă de încrețituri ridicole.

— Oh da, Vickberg, șopti el, da, spune-i că sînt prizat.

Vickberg se aplecă peste fereastră și rosti pe tonul său cel mai sec de majordom :

— Excelența sa îmi permite să vă aduc la cunoștință că Excelența sa este destul de prizat.

— Uf, uf, uf, unchi nesuferit !

Cei doi bătrîni își apropiară capetele unul de altul și se strîmbară unul la celălalt. Un observator atent ar fi putut remarca chiar și printre buzele subțiri și vinețiі ale domnului Vickberg urma unui vîrf roșu de limbă, oribil de ireverențios.

Dar în clipa următoare domnul Vickberg își redobîndise stăpînirea de sine.

— Ce ordonă Excelența sa ?

— Cum ? Ei bine, da. Sigur, chestiunea cu Jullen este cît se poate de adevărată. Vine pentru... pentru... Baronul ridică lupa și citi : *„pentru a-ți săruta fruntea și a invoca binecuvîntarea Celui de Sus asupra amurgului întunecat al vieții tale“*. Asta era, da. E cît se poate de adevărat.

Scrisoarea și paharul îi căzură din mîinile nesigure, bărbia i se prăbuși încet și tremurînd, baronul se afundă în gînduri.

— Hai, vino să mergem la terenul de crochet, se auzi vocea lui Jacob. Și cea a Blendei.

— Unchiule ! Dacă nu mai prizezi înainte de cină, atunci te sărut diseară.

Baronul nu auzi. Creierul lui era acum încleștat într-o activitate febrilă, gîndurile i se mișcau greoi printre realități și forme, printre persoane și nume. Vocea lui căpătase deja o primă tentă de nerăbdare, cînd spuse :

— Cum... cum îl cheamă... pe ăla... ăla din oraș... ăla...

Vickberg tăcu precaut, o întrebare prea devreme pusă ar fi putut provoca furtuna. Baronul continuă :

— Îl cheamă... îl cheamă. Cum? Nu-l cheamă Abraham ? Ba da, sigur, dragul meu prieten, așa îl cheamă, cum îți spun. Abraham după... unchiul lui dinspre mamă ? Cum ? Bătrînul Lilja din Viskingeholm. E vărul meu. Atît mie cît și lui ni s-a dat numele după bunicul nostru dinspre mamă, colonelul Abraham Bergfeldt, fie binecuvîntat, da. Cum ? El era. Era văr de-al treilea cu bunicul meu dinspre tată, da, așa era. Stai puțin... bunicul din partea mamei se numea Abrahám. După tatăl străbunicului meu, consilierului regal Abraham Bernhusen. Cum ? Ba da, să fiu al dracului dacă nu-i așa ! El a avut două fete, Bernhusen. Dar ce... ce s-a întîmplat cu una din ele ?

Baronul fremăta, cuprins de o poftă arzătoare de a face investigații. Cu toată smerenia care i se strînsese în voce, așa cum pretindea și subiectul discuției, Vickberg îndrăzni să intervină :

— Mă întreb, Excelența voastră, dacă ea nu cumva s-a căsătorit cu un conte Bergfeldt ?

— Cum ? Bergfeldt ? Sigur că da, fir-ar al dracului ! Da, dar cea de-a doua ?

— Mă întreb dacă nu s-a căsătorit mai apoi cu consilierul regal și baronul Roger de Sars ?

Baronul clipi din ochi și strînse din buze. Era profund mîhnit că memoria îl lăsase în pană în așa hal. Și mai ales în asemenea probleme !

— Și acum, pezevenchi isteț, cum îl cheamă pe ăla din oraș ?

— Poate că Excelența sa se gîndește, eventual, la judecătorul districtual Abraham Björner ?

— Exact, să fie al dracului ! Sora lui, Lilja, s-a măritat nu-i așa, cu un Björner. Așa, care va să zică, e jurist ? Întocmește testamente ?

— Socotesc că este de la sine înțeles.

— Și atunci îl chemăm ?

Avea de gînd... avea de gînd Excelența sa să-și întocmească testamentul ? Vickberg abia își mai trăgea răsuflarea. Nu putea găsi un motiv plauzibil sau o denumire pentru emoția subită, puternică, pe care o încerca. Era un fel de teamă, mai degrabă o frică de strigoi. Ca și cum l-ar fi văzut pe răposatul baron într-un cearșaf alb.

Și nu se simți cîtuși de puțin mai bine, cînd baronul, cu ochii mijiți și rînjind, spuse :

— Jullan asta, știi tu, Vickberg, Jullan asta e bunica dracului. E o pezevenche, să știi și tu, iubite prietene.

— Vreți să spuneți că Excelența sa ar dori să-și facă testamentul ?

Baronul sări brusc din scaun, se ridică pe picioarele lui lungi și tremurînde. Cu mîna dreaptă încleștată se sprijini de masă.

— Aici, la casa Roger, vom avea numai un Bergfeldt. Nici dracu n-are ce face deoarece așa scrie în scrisoarea fideicomisului. Dar unde naiba scrie că trebuie să avem vreun Hyltenius la Björkenäs și Klockeberga ? Cum ? Ce scrie ?

Vickberg făcu un gest îngrozit de dezmințire.

— Nicăieri, nu ? Ba da, iubitul meu, în scrisoarea asta scrie că ea vrea să-și aducă fiii la scumpul lor unchi și binefăcător. Cum ? Binefăcător ? Cum ? Sînt eu un binefăcător ? Păi, dacă-i vorba pe așa voi dona proprietățile și averea unei fundații pentru cîini rîioși.

Bine... binefăcător ! Cum.

— Domnul... domnul baron, i-a dat bineînțeles fie... fiecăruia lingurița lui de argint, care i se cuvine.

Scăfîrlia baronului își schimbă culoarea, cu rapiditate, ca o lanternă de semnalizare. Și Vickberg, care cunoștea prea bine sistemul de semnalizare, se retrase în grabă spre ușă.

— Urîtule, urîtule, peze-venchi.

Vickberg lîngă ușă, bastonul după el.

— Stai ! zbieră baronul. Spune-i coanei Enberg că e un... un șobolan gras. Un șobolan cu marsupiu, cum ? Spune-i că era slinos castronul. Slinos, mă auzi. Și un porc orb l-ar fi refuzat. Cum ?

— Da, Excelența voastră.

— Spune-i că și căpșunile erau pline cu picioare mucegăite de păianjen. Unde ești, Vickberg ? Mă auzi ?

— Da, Excelența voastră.

— Așa-ți trebuie, pezevenchi afurisit, stai și asculți pe la uși !

Ușa se închise în grabă.

Baronul se plimbă țanțoș prin cameră, singur, nesprijinit, fără baston, susținut numai de mînia sa puternică și îndreptățită.

II

Amărăciunile doamnei Enberg

Johnsson își freca barba de-i trosneau țepii.

— Atunci o să fie carambolaj, frate Vickberg ! Protopopeasa este o muiere aprigă. Orrptiu drace. Îmi amintesc bine cînd l-a căsătorti pe Excelența sa. Cu respect trebuie să recunosc, că pe Excelența sa nu-l trăgea deloc inima să se vîre în patul nupțial cu Ulla Siedel. Și iarăși cu respect trebuie să recunosc că nu mă mir de asta. Însă bani existau la Björkenäs. Și Klockeberga nu era de lepădat. Și uite așa s-a ajuns la o uniune conjugală fericită. Cît despre plăcerea trupească, mai încetișor.

— Fii bun și alegeți cuvintele, Johnsson.

— Hi, hi, hi, frate Vickberg ! Orrorr-ptiu drace. Ei da, îmi aduc bine aminte cum ședea domnișoara Jullan pe marginea patului și-i turuia răposatului baron, că o să se ducă toate de rîpă dacă Roger nu o ia pe Ulla de la Björkenäs. Excelența sa era la Stockholm și nu știa nimic despre ce se punea la cale pînă cînd a citit în jurnalul parohial despre logodna sa. Atunci s-a supărat și a scris acasă întrebînd în schimb dacă lucrurile nu se puteau aranja în așa fel încît domnișoara Julia să se mărite

cu Arvid Siedel. Dar șiretlicul n-a mers. Bătrînul baron voia ca banii să ajungă direct la casa Roger. Și domnișoara Julia a scris atît de emoționant și a spus că din pricină că Arvid avea privirea sașie și picioarele strîmbe și era chel prin unele locuri, ea nu voia să-l ia de bărbat legal.

— Vickberg ! Vickberg !

Obrazul roșu și rotunjor al doamnei Enberg se ivi la fereastră. Smocuri din părul ei cărunt, pe care-l pieptăna rar, i se ridicaseră și ținteau spre albastrul cerului, parcă electrizate.

— N-aude Vickberg ? ! Sună baronul !

Un clinchet slab dar ascuțit, furios și continuu se auzea dinăuntru. Vickberg ascultă un moment cu gura căscată, apoi o zbughi pe ușă.

— Ei, că n-o umbla creanga de colo-colo cu clopoțelul de argint, mormăi Johnsson. Amestecă apoi berea blondă cu berea neagră și bău în onoarea doamnei Enberg. Noroc, micuță doamnă. Cum o mai ducem ? Sîntem nervoasă ?

— Oh, dacă aș putea pricepe. Sînt nervoasă, așa că trebuie să mă abțin. Și aș putea și să plîng și să rîd, cînd mă gîndesc la draga doamnă protopopeasă.

— Da, doar urmează să sosească. Orr-ptiu drace. O îndrăgește doamna Enberg atît de mult, oare ?

— Sigur, nu e ea atît de bună și binevoitoare. Cu ani de zile în urmă, cînd eram ceva mai...

— Cu ani în urmă, da. Adevăr grăita-i. Acum treizeci de ani și ceva eram un tînăr

chipeș. Pe vremea aia Johnsson se juca leapșa cu domnișoare baroane și contese. Și apoi mergeam în stogul de fîn, și claia se ridica și cobora, spre satisfacția generală. Aveai propria ta înfățișare pe atunci, doamnă Enberg. Îți făcea plăcere să te privești și... cu respect trebuie să recunosc... nu erai mai puțin plăcută cînd te lua cineva în brațe. Orrorr-ptiu drace. Acum ni s-a făcut nasul roșu, sîntem slinoși și sluți.

— Johnsson e atît de afectat. Dar Johnsson nu poate nega, totuși, că Excelenţra ei este o ființă bună.

Pupilele lui Toni se rotiră de jur-împrejur și se fixară într-o poziție dezagreabilă, poncișă. Se roși deodată violent ca un adevărat tînăr.

— Nu este bună, spuse el cu voce scăzută dar cu obidă în ton. Doamna Enberg știe foarte bine, că nu.

— Oh dragul meu, îmi pare atît de rău, domnule Toni, s-a întîmplat numai atunci, a fost singura dată.

Purpuriul din obrajii doamnei Enberg se întunecă spre albastru. Cînd Toni s-a uitat cruciș, femeia durdulie a început să tremure. Sentimentele ei duioase față de italian își aveau originea în spaima profundă pe care o încerca în fața acestei ființe închise în sine și imprevizibile.

Toni era singurul dintre servitorii baronului căruia i se adresa „domnule". Domnul Toni ... nu putea altfel.

— Acum nouă ani Excelența ei se afla în vizită la casa Roger. Într-o zi Jacob se juca

cu micuța Blenda sub castan. Eu stăteam pe scara principală. La un moment dat, Excelența ei m-a întrebat : cum îl cheamă pe tînărul acela care se joacă cu Blenda ? Deși știa foarte bine cum îl cheamă. Și cînd i-am răspuns că îl cheamă Jacob, Excelența ei a întrebat : tînărul nu are și un nume de familie ? Atunci a trebuit să răspund că numele lui de familie este Enberg. Dar în antreu stătea domnul protopop și înjura, pentru că i s-a părut foarte caraghios.

— Toni-fiul, trebuia să-i fi spus tu, hi, hi, hi, hi, hi, orrorr-ptiu, ptiu. Ce ? A plecat coana Enberg ? Păi măi, frate Toni, Enbergoaia a devenit sfioasă. Oh, doamne, femeile astea, cum reușesc ele să-și păstreze farmecul atîta timp ? Sigur că da, pentru că nu și-l irosesc ca noi, de unii singuri.

Nu crezi că e cazul să spunem o vorbă serioasă despre Excelența sa, protopopeasa ? Doar știi, frate catolic, că noi am cunoscut femeile înainte de a cunoaște berea neagră. Și Jullan, era o mică pramatie. Vezi tu, Johnsson era, totuși, un băiat chipeș și Johnsson trebuia să se facă plăcut, dar numai atît timp cît îi făcea și lui plăcere. După un timp s-au auzit flecăreli și bîrfe care au ajuns la Excelența sa bătrînul. Johnsson trebuia să fie dat afară, pentru că Johnsson era o pramatie.

Dar vezi tu, atunci vorbeam răspicat, limpede și spuneam adevărul. Un adevăr care ardea ca acidul tanic pur. Johnsson a luat bătaie, și bătrînul baron a stat mai multă vreme la pat. Dar Toni nu l-a apucat pe bătrînul baron, nu ? Era bărbat nu glumă. De înjurat înjura mai strașnic ca protopopul. Dar era bărbat, cum îți spun. Și cînd s-a pus pe picioare din nou, Johnsson a căpătat, ca să spun așa, o pensie pe viață și bere neagră pînă la sfîrșitul zilelor. Și micuța Jullan a fost trimisă la familia Siedel la Björkenäs.

Orr-ptiu drace. Cu protopopeasa, da cu protopopeasa, da, așa a fost. Avem și noi, firește, ochii deschiși și urechile ciulite și urmărim ce se întîmplă în jurul nostru. Uite, de pildă Arvid Siedel, a fost de cînd e el un tîmpit notoriu. Cînd a văzut că nu poate să pună mîna pe Julla s-a dus și s-a căsătorit cu o femeie din popor. Un nume cu -bom sau -blum în coadă. Și așa s-a ales praful de toate. Björkenäs a fost vîndut la licitație și noi am rămas în vecinătate, întrucît se afla la o distanță convenabilă între casa Roger și Klockeberga. Cum îți spun, acum Arvid este administrator la moșia unde a fost stăpîn, da, da, ca să vezi.

Protopopeasa, așa e. Vezi, fratele meu catolic, cred că trebuie să pătrundem și căile Domnului. Acest Arvid are o fată, Sara. Cum ? O cunoaștem pe Sara, frate catolic ? Ei, atunci trebuie s-o analizăm, puțin cîte puțin, să vedem care e situația. Ea e fata fratelui răposatei baroane Ulla și ruda cea mai apropiată. Iar tinerii Hyltenius sînt copiii surorii Excelenței sale și rudele cele mai apropiate. Dacă le punem una peste alta și mai citim și vorbele Domnului peste ele și dacă mai adăugăm la

toate acestea și perspectiva unui mic moștenitor Hyltenius-Siedel, atunci...

Orrorr-ptiu drace. Cum ? Doarme fratele meu catolic ? Ei atunci, hai să ne trăiești frate Johnsson. Ți-e îți place să bei, nu-i așa, frate Johnsson.

Vickberg apăru pe scara principală. Doamna Enberg se înapoiase la umbra castanului. Croșeta la ciorap și-l uda cu sudoare și lacrimi.

Dumnezeule doamne, nu fusese protopopeasa aproape ca soră ei de joacă ? Și nu protopopeasa fusese aceea care ticluise căsătoria ei cu Enberg, ajutorul parohului ? Sigur că da, Enberg o pețise personal. Însă protopopeasa îi dăduse ghes Lovisei să se căsătorească cu ajutorul de paroh, bolnăviciosul, tuberculosul.

Și cu toate acestea se găseau oameni răutăcioși care să susțină că fusese ceva între domnișoara Julia cu ajutorul de paroh.

— Știe doamna Enberg unde e Jacob ?

— O, dragule, Jacob umblă haimana.

— Chestiunea e că Execelența sa a scris o scrisoare.

— Ce spune Vickberg ? Auzi, să facă Excelența sa așa ceva !

— Chiar cu mîna lui. Este o scrisoare către judecătorul Björner... e vorba de ceva de o importanță deosebită. Mă gîndesc să-l rog pe Jacob să sară pe cal și s-o ducă.

Vickberg scoase din buzunarul de la piept mesajul, și îi analiză atent adresa formată din o mulțime de litere mici, lungi și subțiri, neclare.

— Aș putea să-i spun cu mare plăcere doamnei Enberg despre ce e vorba. Excelența sa are în vedere să-și întocmească testamentul.

Vickberg se așteptase ca vestea să-i provoace doamnei Enberg o explozie de emoție profundă. Doamna Enberg era însă văduvă de preot și o femeie care gîndea cu gravitate, moartea fiind pentru ea un eveniment familiar și intim, așa cum erau, de fapt, și aspectele capricioase ale acesteia.

— Înțelept e acela care este bine pregătit sufletește, căci ziua și clipa nu le cunoaștem, cită ea cu aproximație. Și cu o reflecție umilă, continuă : A fost servit cît s-a putut de bine și conștiincios. Puterile nu ne-au fost prea mari dar conștiința ne-a fost curată. Și că ar fi fost mînjit castronul cu lapte bătut — îmi pare rău, dar n-am nici o vină.

Uite, copiii.

Jacob o ținea pe Blenda de mînă și o tîra peste nisipul încins al curții din fața castelului. Bluza albă și fusta fetei erau pătate de iarbă și țărînă.

— Oh, și Blenda asta, care niciodată nu se poate ține pe picioare ! se lamentă menajera. Să vă tăvăliți mereu prin iarbă și pe unde apucați !

Vickberg își prezentă propunerea. Da, sigur, Jacob era foarte dispus să facă un drum pînă în oraș.

— Blenda poate s-o ia pe Lisa, iar eu pun șaua pe Fingal.

Cum adică ? Să meargă cumva și Blenda în oraș ? La judecător ? Pentru a înmîna scrisoarea Excelenței sale, o scrisoare extrem de importantă ? Ar fi cazul ca Jacob să înțeleagă...

— Da, dar ce-o să facă Blenda cît lipsesc eu ?

— Dumnezeule, atoatefăcătorule, copii, sînteți în stare să îmbolnăviți de fiere o biată ființă, ca mine ! Ce-o să facă Blenda timp de o oră ! Păi o să cîrpească ciorapi ! Nu ți-a mai rămas întreagă nici o pereche de ciorapi și toate au găuri enorme, cît clătita. Blenda, chiar, nu vrei să faci niciodată nimic folositor ?

— Ba da, dar n-am niciodată timp.

— Ei nu vă luați acum la ceartă. Iau calul și mă duc singur. Dar să mă ia dracul dacă n-o să crape fierea-n el !

Și plecă, zburînd pe picioarele lui lungi, urmat de Vickberg care se deplasa în salturi scurte și cu fracul fluturînd.

Și cum rămîne cu scrisoarea ! Cu scrisoarea !

— Oh, ho, ho, doamne ! suspină doamna Enberg. Așază-te aici, micuță Blenda, să apucăm să vorbim și noi puțin. Poți să-mi mai ții coșul ridicat. Doamne, Dumnezeule, dacă ar ieși un om din băiatul ăsta, atunci ți-aș mulțumi stînd numai în genunchii mei goi.

— Oh, ce nostim ! Mătușa o să se dezbrace și o să rămînă cu genunchii goi.

— De cînd sînt... nu, zău, de cînd mă știu n-am mai pomenit un leneș mai mare ca el. A împlinit nouăsprezece ani și n-a făcut nimic de ispravă, nici măcar de doisprezece șilingi.

— Cum poate mătușa să spună așa ceva ! Vînează și pescuiește și taie lemne. Și uneori dăm ajutor împreună la încărcatul fînului.

— Nu mai vorbi prostii ! Dar uite, dacă l-aș putea înțelege pe Excelența sa. Uneori mi se pare că, într-adevăr, ar manifesta un interes real pentru băiatul ăsta.

Și acum trei ani, cînd pastorul făcea carte cu el și l-am rugat să-mi dea voie să-l trimit la școala mare, atunci mi-a dat să înțeleg că este foarte posibil, baronul, vreau să spun. „Da, Dumnezeule mare, Enberg“, a spus Excelența sa „o să ne ocupăm noi“. Dar în loc să-l trimită pe băiat val-vîrtej la școală, mi ți-l cheamă și-l întreabă dacă vrea și el. Auzi, dacă poți să-ți închipui una ca asta !

— Și n-a vrut ?

— Știu eu bine ce merita să-i dau, dacă-i vorba pe-așa ! Numai ce ridică pungașul nasul în vînt și-i zice : „Poate Excelența sa baronul să spună ce-o să se întîmple cu Blenda cînd eu voi fi plecat ?“. „Nu iubitul meu pezevenchi“ a spus baronul „nu pot“. „Păi, atunci, asta e“ a spus băiatul. Și mă lasă pe mine, mama lui de sînge să stau deoparte și s-ascult cum Excelența sa discută serios cu pușlamaua de băiat în loc să facă lucrul ăsta cu mine.

— Ce faci fato ! Mișcă coșul !

— La revedere, Jacob. Uite ce elegant călărește, nu-i așa ?

Doamna Enberg încercă să întoarcă capul dar stratul de osînză de pe ceafă o împiedică.

Și pînă să reușească, în cele din urmă, să se întoarcă cu tot corpul ei greu, Jacob ajunsese deja departe pe alee.

— Ai fi putut să-mi spui din timp, bombăni ea.

Da, desigur că era un băiat drăguț, îți făcea plăcere să-l privești. Dar, Dumnezeule, copii, v-ați făcut mari acum. Trebuie să trăim.

— O și facem, nu.

— Auzi, să te înțelegi cu ea ! Dacă cel puțin aș putea pricepe ce aveți în cap și ce faceți toată ziua ? Și nu mai puteți, totuși, să vă țineți numai de pescuit și să bateți drumurile prin pădure cît e ziua de lungă ! Ce faceți în coliba aia îngrozitoare de la Tanninge ? Citiți ?

— Da, uneori Jacob citește din *Robinson Crusoe*. Mie mi se pare amuzant. Și mai citim din cronicile regatului Suediei.

— Oh, doamne, ați luat și cărțile astea cu voi acolo. Și eu, care le-am căutat peste tot ! Enberg trebuia să știe că nu e voie să le ia ! Oricum, e încă bine cel puțin că citiți asemenea lucruri, care vă sînt de folos.

— Da, și mai citim dintr-o carte cu un moșulică pîntecos. E un bătrîn înțelept. Jacob a împrumutat cartea de la moșierul Siedel. Dar nu-i mare lucru de capul ei. Scrie acolo că poți să adormi dacă te uiți îndelung la propria-ți burtă. Și noi am încercat dar n-a mers.

Blenda tăcu și închise ochii. Oh, oh, se gîndi ea, Jacob are dreptate : să mă întrebe numai cineva și spun totul. Sînt ca o sită. Doar să

mă întrebe cineva, atît numai, să mă întrebe. Vai, ce ți s-au înroșit ochii, tanti !

— Micuță Blenda... spune-mi... de ce să adormiți ?

— Mătușică dragă... nu știu. Așa vrea Jacob.

Oh, doamne și băiatul ăsta ! Niciodată nu știi ce are în cap ; niciodată nu știi ce gîndește. Dar idei năstrușnice a avut mereu... la fel ca și taică-său.

— Nu poți să mă privești în ochi, copilă ?

Blenda deschise ochii, docilă. Acum o să urmeze un mare interogatoriu, se gîndi ea. Cel mai bine e să răspund. Numai de-aș putea să născocesc ceva, care s-o potolească.

— Ce faceți voi acolo sus la cabana Tanninge ?

— Nu ți-am spus ? Citim și mai și pescuim. Și Jacob vine uneori cu cîinii după el. Și mai vine și moșierul Siedel și vînează împreună. Da. Și umblăm prin pădure și ne încălzim și ne scăldăm. Și apoi ostenim și ne culcăm.

Doamna Enberg puse mîna pe ghem, mîinile grăsuțe i se mișcară cu repeziciune, sculul se descurcă ușor din coșul care se golea, nodurile se desfăcură.

— Deci, dormiți, care va să zică ?

— Dacă mă uit mult în ochii lui Jacob, și dacă nu vorbim, atunci adorm.

— Și, deci, dormiți... amîndoi ?

Blenda dădu din cap afirmativ, apăsat și buzele i se țuguiară indignate.

— Da, așa spune el. Dar știi, nu-l cred. Pentru că, vezi, eu cred că el stă și se uită la mine. Cînd mă trezesc, îl văd, totdeauna, că

mă privește. Și atunci îmi spune că tocmai s-a trezit.

Dar de ce nu mă scol și eu niciodată prima ? Niciodată.

Coada sculului se răsuci și căzu șerpuind în țărînă, cu smucituri, iute și dispărînd în ghem Doamna Enberg se ridică.

— Da, micuță Blenda, cred c-ar trebui să mai stăm de vorbă. Și cît se poate de serios. În seara asta, poate. Acum trebuie să mă ocup de pregătirea cinei.

III

Excelența sa ia cina și își întocmește testamentul

Toni supraveghea aranjarea mesei în sala mică. Excelența sa obișnuia să mănînce în camera lui, dar astăzi intervenise o excepție cu totul și cu totul rară. Se punea masa în sala mică și, lucru și mai neobișnuit la casa Roger, pentru două persoane.

Toni nu era un valet deosebit de harnic în așternerea mesei, ci se mulțumea să fie la fața locului, dîndu-le doamnei Enberg și Lenei cîte o indicație din cînd în cînd. Abia cînd au început cina și serviciul propriu-zis își etală marile lui înclinații : o mișcare de felină, silențioasă și agilă, capacitatea de a fi peste tot și de a nu fi observat nicăieri, dibăcia deosebită în privința variatelor temperaturi ale sorturilor de vin, abilitatea și remarcabila sensibilitate în umplerea paharelor.

Avea, totuși, un cusur : nu se distingea, chiar deloc se poate spune, printr-o curățenie ireproșabilă. Această deficiență o corecta însă doamna Enberg printr-o veghe exigentă asupra garderobei lui și, îndeosebi, prin controlarea scrupuloasă a albeței mănușilor folosite la servit. S-a întîmplat, totuși, dar asta numai o singură dată, ca baronul să-și întoarcă nasul lui

proeminent în vînt, să adulmece și să spună : Să mă bată pe mine Dumnezeu dacă pezevenchiul nu miroase urît !

Imediat, doamna Enberg a pregătit o baie cu arome și Toni, care era docilitatea întruchipată, s-a supus și acestui mic supliciu.

— Auzi, dacă poți să-ți închipui, Björner ăsta să cineze cu Excelența sa ; este de-a dreptul straniu ! Mama, care a fost aici în casă cu mult înaintea doamnei Enberg, obișnuia să spună, că lumea bîrfea cum că mama lui Björner a fost înamorată de baronul nostru. Pe ea o chema Lilja. Dar dacă era adevărat, asta nu mai știa nici mama. Mama a văzut însă cu ochii ei, cum Liljan s-a dus în tufa de agrișe după domnișoara din Björkenäs. Și, cu toate acestea ea a fost aceea care a pus mîna pe el, în cele din urmă.

— Lasă prostiile ! Neteziți fața de masă ! Nu vedeți că e prea lungă ?

— Da, dar știi, Björner ăsta, totuși... ! Lars spune că în oraș lumea vorbește că e o mare figură. Îndată ce moare cineva, se înfățișează la om acasă și notează pe hîrtie tot ce poseda răposatul pe vremea cînd mișca. Orice fleac, chiar și o oală ciobită. Și mai primește și bani pentru asta, de nu mai rămîne chiar nimic pentru moștenitori.

— E o gură-spartă ce nu s-a pomenit ! Dați zor și vedeți dacă nu s-a terminat cu lustruitul tacîmurilor. Dacă nu, să-i ajute și Lovisa.

— Nu, nu e nevoie de carafă, Lovisa. Ambele mînere de argint, înțelege, Lovisa. Și apoi

coșulețul. Se poate servi sherry într-o carafă mică, să știi asta Lovisa.

— Sigur că da, dragă. Uneori sînt complet năucă. Nici nu-mi dau seama cum mă simt. De parcă s-ar fi întîmplat ceva foarte complicat. Sau ar urma să se întîmple. Oh, doamne, da, așa este. E cît se poate de îngrijorător.

— Excelența sa nu e în toane bune astăzi ?

— Ba da. Nu, de fapt, nu este. Pretinde că paharul cu lapte bătut era soios. Dar nu-i nimic. Auzi, n-a remarcat domnul Toni nimic deosebit în legătură cu copiii ?

Intenția doamnei Engberg era să-l ia prin surprindere, și ca printr-o mișcare rapidă să afle și să smulgă vreun secret din tainițele bine ferecate ale italianului. Dar încercarea ei eșuă; italianul nu scoase o vorbă. Singurul lucru care dovedea că, într-adevăr, a fost luat prin surprindere era o roșeață profundă, o roșeață care deveni tot mai pronunțată.

— Da dragă, scumpo, n-are nici un motiv să fie întors pe dos. Nu este deloc straniu ca un biet om să fie neliniștit uneori.

— Spune-mi acum, înainte de a se întoarce dezmățata asta de Lena, n-a observat domnul Toni că copiii își fac prea mult de cap și-și pierd timpul hoinărind împreună ?

Domnul Toni rămase mut. Nu realiza de ce să fie nevoit să confirme arhicunoscutul fapt că copiii se zbenguiau prea mult de capul lor.

— Da, dar unde o să ajungă ?

— Cum aș putea eu să știu, Lovisa ?

— Ei, Dumnezeule, așa e ! Nu, nu pot să știu și nici domnul Toni nu poate ști. Numai

unul singur poate ști. Dar, cu toate acestea cred că domnul Toni ar putea să se simtă oarecum răspunzător.

— Nu am nici o responsabilitate.

— Nu, bineînțeles ! Nici măcar aceea de a-și da osteneala să-mi spună ce gîndește și crede ? Consideram, totuși, că domnul Toni ar trebui să constituie sprijinul meu natural în privința lui Jacob ?

— Nu mi s-a permis niciodată să gîndesc sau să am o părere în legătură cu Jacob.

— Nu este adevărat ! Auzi, să-l trimită pe Jacob la Roma să devină catolic, asta nu trebuie să se întîmple domnule Toni. Dar, în rest, știu că eu am manifestat toată grija pentru el, toată grija de care am fost în stare. Oh, dragă, scumpule, fii rezonabil ! Știu că el îi vrea binele băiatului mai mult decît oricine altcineva. Spune-mi, crede domnul Toni că este vreo legătură amoroasă între cei doi copii ?

Domnul Toni rîse dezvelindu-și dinții albi (naiba știe, cum putea să aibă dinți albi ?) și spuse :

— Nu sînt totdeauna legături amoroase între copii ?

— Ba da, sigur că da, Dumnezeu să ne binecuvînteze că așa e ! Doamna Enberg umbla cu ambele mîini printre smocurile rebele de păr de culoare galben-cenușie. Și ce-o să se întîmple ! Cu Jacob și Blenda ai noștri ? Firește, într-un fel se întîmplă același lucru și cu nefericiții ăștia tineri. Blenda însă ar trebui să fie considerată totuși, ca un copil vitreg la casa Roger.

Da, dar cu ce se ocupă, ce fac ?

De astă dată italianul rîse subtil.

— Nu știu. N-am cum să știu.

— Dacă n-ar fi, totuși, atît de ciudat și închis, dragul de băiat. Este, bineînțeles, aproape tot atît de ciudat ca și alții ! Dar reține acum ce spun. Dacă situația nu se rezolvă și dacă domnul Toni nu mă ajută să țin copiii în frîu atunci mă duc la Excelența sa. Și să nu-mi mai spuneți pe nume, dacă n-o să fac în așa fel ca băiatul să fie trimis la o școală adevărată.

Făcu o pauză pentru a vedea ce efect o să aibă amenințarea ei. Italianul părea însă imperturbabil.

— Ei ? Iubitule...

— Să te ajut ! Eu !

Da, da, trimite băiatul la o școală, e un lucru bun. Cînd îl văd sînt bucuros. Dacă n-o să-l văd am să fiu amărît. Dar n-am nimic de spus.

Toni se răsuci în grabă pe vîrful picioarelor și se îndreptă spre ușă.

— Oh, doamne ! țipă Lena care consideră drept cel mai indicat să-și părăsească postul din spatele ușii. O să vedeți cu ochii dumneavoastră că a venit.

— Ce spui gură-spartă ! Cine a venit ?

— Judecătorul districtual, din cîte știu. E deja sus pe scară.

*

Vickberg se furișă cu precauție în bibliotecă, unde baronul dormea. Excelența sa dormea într-o poziție foarte incomodă, aplecat

în față, sprijinit în coate și cu mîinile atîrnînd inerte de o parte și de alta a genunchilor, cu bărbia bălăbănindu-se încet în sus și-n jos deasupra adînciturii stomacului. La picioare zăcea o carte, *Corinne ou l'Italie*, cîndva cu o copertă splendidă, de lux, cu cele trei blazoane : fascia cu coroană a familiei Bernhusen, capul de lup al familiei de Sars și ciocanul familiei Bergfeldt. *Corinne* își pierduse cu trecerea anilor mult din fosta ei splendoare, iar acum era aproape ferfeniță, datorită obiceiului baronului de a o citi încontinuu, fără s-o lase din mînă, și a prostului obicei de a o uita pe unde apuca, cel mai adesea aruncată pe podea. Răposata baroană Amalia Bergfeldt, mama lui Roger Gustaf Adolf Abraham, primise cartea la prima ei aniversare onomastică la casa Roger de la soacra ei, baroana văduvă de Sars, născută donna Julia di Bartolomeo de'Bartolomei. Volumul, într-o legătură splendidă, produsese o impresie profundă asupra firii sensibile și romantice a Amaliei. Și fiul ei nu înțelegea de ce creația doamnei de Staël nu ar putea produce o impresie la fel de profundă și asupra lui — cu atît mai mult cu cît de la răposatul său tată nu avea nici un fel de tradiții literare pe care să poată să le moștenească sau să le desăvîrșească.

Cu o mînă grijulie și abilă, Vickberg adună resturile aurite ale *Corinnei* și le așeză pe masă.

— Excelența voastră !

Un horcăit enorm, de dezmeticeală, zgudui trupul de baron, capul se ridică și i se prăbuși pe spate, ochii se deschiseră clipind.

— Ce... ce spui ? Ce prizăm ?

— Ceasul este șase fără un sfert. Trebuie să-l anunț pe slăvitul baron că a sosit judecătorul districtual. Are plăcerea Excelența voastră să-și aranjeze toaleta ?

— Thihi ! Să ne ajute Dumnezeu, Vickberg ! Mulțumesc, mulțumesc. Ce spui ? Șase fără un sfert ? Înseamnă că pezevenchiul a venit prea devreme. O să luăm masa acum !

— Excelența voastră o să aibă plăcerea să cineze peste trei sferturi de oră. Între timp judecătorul se plimbă prin parc.

— Ei, dacă-i așa, e bine. Bastonul !

Acum, iubite, spune-mi, pentru că înțeleg că Vickberg se pricepe la oamenii de treabă. Acest Abraham Björner e un bărbat respectabil ?

— Fără îndoială, Excelența voastră. Este o rudă apropiată a familiei Lilja și ca atare înrudit chiar cu casa noastră !

— Hi, hi... Are o carte de vizită a naibii de proastă. Dar avem tot timpul să ne dăm seama.

Toni își etală cele mai deosebite calități. Era, prin natura lui, extrem de rezervat și visător și foarte puțin solid pentru a fi cu adevărat un bun servitor. Dar îndată ce era vorba să servească la o masă i se trezea această înclinație înnăscută. Tatăl lui Toni, bunicul lui și, probabil, chiar străbunicul, fuseseră valeți specializați în punerea mesei la casa Bartolomei. Și cu siguranță că Toni ar fi fost și acum „couvreur de tables“ la bătrînul domn Baldassare dacă furtunile anului patruzeci și opt nu

l-ar fi aruncat în rîndul criminalilor politici. Don Baldassare, care era el însuși o persoană precaută și extrem de loială, cu mari eforturi a reușit să salveze viața tînărului său servitor trimițîndu-l la rudele sale din Ultima Thule. Acolo l-a întîmpinat doamna Enberg pe nefericitul refugiat cu interesul tandru al unei femei cu un suflet mărinimos și cald, și acolo a rămas. Iar acum îl servea pe baron și pe invitatul acestuia.

— *Mon cher cousin* este într-adevăr amabil că a venit în vizită la un bătrîn solitar.

— Oh, vă rog ! Cel mai mic semn din partea unchiului a fost de ajuns.

— Ei, bine, iubitul meu frate... ce vîrstă avem ? Patruzeci și nouă împliniți ? Ei, atunci nu mai sîntem un novice. Nici eu nu sînt cu mult mai vîrstnic, deși picioarele îmi sînt al naibii de șubrede. Ce mai face vulpoiul ăla bătrîn de la Viskingeholm ? A mai făcut datorii pe care să i le plătească rudele, ce spui ?

— Vă referiți... vă referiți la unchiul Abraham ?

— Abraham ? Da, parcă așa îl cheamă. A auzit vărul că sora Julia urmează să sosească ?

— Adevărat ! Mă bucur enorm ! E destul de mult timp de cînd protopopeasa n-a mai avut această plăcere...

— Sînt cîțiva ani. După cum știi răposatul protopop a sfîrșit-o, ceea ce e totdeauna o ușurare. El... noroc ! Mja, mja... e prea dulce, nu-i așa ? Nu este ? Ba da, ți-o spun eu că așa e. Protopopul a fost un lăudăros și un tîrîie-brîu.

— Avea și el ciudățeniile lui. Dar a fost o personalitate, bine înzestrat, capabil...

— Așa, ea are și copii. Cred că trei, nu-i așa Vickberg ? Doi fii și o fiică ? Exact, micuța Malla. Adevărat. Îi cunoaște vărul ?

— Pe fii îi cunosc. Sînt doi tineri foarte promițători. Îndeosebi Roger, juristul.

— Ce prizăm, Vickberg ? Dorește și iubitul meu frate ? Nu. Este un tutun al naibii de bun. Thihi... Ajută-mă, Doamne. Mulțumesc, mulțumesc. Vickberg, ce-i cu ăsta, îl bîntuie Necuratul ? Îmi ia supa ? A fost tutun în supă ? Păi așa da, dar vorbește. Juriști, ai spus ? Domnii au pe la cancelarii niște pezevenchi al naibii de simpatici. Șed ei acolo și scriu litanii lungi și îmi pretind să fac una și alta. Și colac peste pupăză mai vor să le și citesc toate mizeriile alea. Ce spui ?

— Îmi pot îngădui să-i dau un sfat vărului Roger ? Este un lucru la care m-am gîndit, de fapt, de mult timp, dar din motive de tact și din teama de a nu deranja m-am ținut la distanță de casa Roger. Marile proprietăți, administrarea domeniilor, casa Roger și averile Siedel implică, firește, o mare bătaie de cap de natură pur juridică. N-ar fi cazul ca vărul să încredințeze hangaralele acestea unui jurist experimentat ?

Judecătorul amuți subit și încercă să-și clătească zăpăceala și spaima cu un pahar de madeira. Își dădea seama că fusese îngrozitor de neprecaut.

Excelența sa își ridică umerii și își împinse capul înainte, ochii negri îi scînteiară în ór-

bite, iar obrajii puhavi și vineți i se umflară. Judecătorul, care din auzite sau din cronica de familie cunoștea vijeliile subite și violente de la casa Roger, avu o senzație asemănătoare spaimei unui școlar în fața unui tăuraș. Ședea ca pironit de masă, încătușat de considerente sociale, față în față cu un babalîc extrem de ciufut care în orice moment era în stare să răstoarne castronul de supă peste el.

Din fericire baronul avea încă suficient de treaz simțul îndatoririlor sale de gazdă, astfel că reuși să-și stăpînească mînia și să nu și-o reverse pe oaspete. Bîjbîi cu mîna și dibui piciorul slăbănog al lui Vickberg. Îi administră o ciupitură zdravănă. Majordomul se schimonosi de durere, dar tăcu mîlc. Mînia domnului baron, își găsise expresia ei palpabilă de descătușare : fulgerul se descărcase, mai rămînea numai bubuitura.

— Cum ? Ce ai acolo ? Vii cu mormoloci de plătică la masa mea ?

— Este somn, Excelența voastră.

— Mi-o spui tu mie ! Afară, afară, pezevenchi împuțit ! Să mă bată Dumnezeu, dar să nu creadă orice mîrlan că poate să mă păcălească pe mine. Cum îl cheamă pe ăla din Cătunul pescarilor ? Cum ? Să nu-l mai văd la castel. Mie-mi dă mormoloci împuțiți și somnul îl vinde la piață juriștilor și altor secături. Da, să fiu blestemat dar vărul nu e obligat să se servească cu mai mult decît îl îndeamnă conștiința.

Vickberg era negru de indignare dar stăpînea situația. Dădea ordine tăcute, farfuriile

fură schimbate și fu adusă friptura. Între timp țeasta Excelenței sale se descongestionase. Iar mînia se domolise și ea.

— Așa, acum friptura. E bună. Să știi, vere, că plătica este un pește respingător.

— Da, are cam prea multe oase.

— Într-adevăr, este cît se poate de corect. Toni, iubite, auzi tu ce spune judecătorul ? Plătica are al naibii de multe oase.

— Noroc ! *Charmante temperature,* iubite. Băiatul ăsta e o comoară. Friptura este fragedă, cum ? Transmite-i coanei Enberg că este și ea o comoară la casa omului. Cum spuneam, pe douăzeci vine sora Julia. Este o femeie plină de farmec, extrem de respectabilă. Și pe douăzeci și doi împlinim șaizeci și cinci de ani. Nu este mult dar oricum ceva. Noroc, *mon très cher cousin, à votre santé !* Bucata asta să i-o serviți vărului, este superbă. Și vărul trebuie să-mi promită că nu va lipsi de la ziua noastră de naștere ! Atunci se va servi un somn foarte fin, hi, hi, hi ! Nu mormoloci sau plătică blestemată, mă înțelege vărul, hi, hi, hi.

Judecătorul își răsucea între degete favoriții încărunțiți. Nu era complet edificat dacă trebuia să mai țină la demnitatea sa rănită sau să privească întreaga situație cu umor. Jovialitatea baronului era însă irezistibilă. Și cînd Excelența sa lăsă să se înțeleagă că la cafea se vor discuta chestiuni juridice, domnul Björner se simți deplin împăcat.

— Bastonul, v-aș ruga. Oh, acum îl rog pe vărul meu să mergem în bibliotecă. Răposatul socru, da. Îl cunoașteți ? Se spunea că tipul practica puțin camăta. Am auzit noi de asta ? Sigur, oamenii vorbesc ! Dar de unde să-și fi agonisit el averea altfel ? Nici eu, firește, nu mă plîng, hihihi ! Ulla a fost o partidă bună. Dumnezeule, da, sărmana femeie. A fost bună, *très aimable et très sage, très, très sage*. Coniac ? Coniac pentru văr și eu beau îndoit cu apă. Fir-ar al dracului, dar e din cauza stomacului, să știi vere. Ei, da. Un testament, iubitul meu, nu-i așa că e un curat pezevenchilîc ?

— Firește că trebuie respectate cu strictețe toate hotărîrile prevăzute de lege cînd se întocmește un act atît de important. Și n-ar fi deloc recomandabile fără o persoană de specialitate.

— Și ăsta e frumosul meu văr, hihi !

— Sigur că vă stau cu plăcere la dispoziție. Competența mea și raporturile mele de rudenie mă fac, desigur...

— Foarte bine. Dar acum să nu vorbim de rudenie. Niscaiva moștenitori direcți, cu pretenții legale, nu avem. Și sora Julia este o femeie pioasă. Pe ea n-o interesează cele lumești. Ce zici ?

Judecătorul își pipăi nervos favoriții. Nu înțelegea încotro țintea de fapt baronul.

— Ceva legate... pentru servitorii devotați ?

— Ceva, ceva, da. Sufletele oneste nu ne-au jefuit pînă la piele. Trebuie să dăm dovadă, firește, de recunoștință. Dar îți spun, iubite frate, că ne găsim, adică eu, într-o postură a naibii de ingrată.

— Cum așa ?

— Uite așa, este o situație delicată, da, din cauza acestei Julia, sora noastră. De ea nu ne place, n-o agreăm. Pe ea, cu dragă inimă am...

Excelența sa își termină propoziția cît se poate de sugestiv, adăugîndu-și bastonul în prelungirea nasului, și așa destul de proeminent. Gestul era mult prea evident pentru a putea fi, eventual, greșit înțeles și aceasta produse un efect extrem de neplăcut asupra lui Abraham Björner. Sigur că în practica sa judiciară, de aproape douăzeci de ani, fusese nu o dată în situația de a furniza oamenilor de condiție lungi nasuri artificiale. Dar față de o asemenea sinceritate cinică simțea, totuși, o repulsie nemărginită.

— Fratelui îi place să glumească.

— Cum, ce spui ? Ba deloc ! Vreau să-i spun, fratelui, că sora Julia este o pezevenche a naibii de nesuferită. *Pro primo,* ea m-a căsătorit cu Ulla Siedel, *pro secundo* ea l-a băgat pe Necuratul în trupul răposatei Ulla, *pro tertio* omul era un fanfaron ce nu s-a văzut.

— *De mortuis..*

— Las-o baltă acum cu latina, iubite, și să vorbim suedeza curată. Per Hyltenius a fost un fanfaron de clasă. El însuși a chemat diavolul la altar și pe mine voia să mă țină sub papuc ca pe un suflet pedepsit. Să mă bată Dumnezeu dacă înțeleg ce era în capul lui ? Ba sigur că știu, voia ca eu să-mi legalizez raporturile cu Mimi. Și totuși pe pezevenchiul

ăla îl înțelegeam. Lucrul ăsta l-a aflat „sfîntul" Per de la Julia și Julia de la Göran Bergfeldt și Göran chiar de la Mimi. Ei bine, „sfîntul" Petru vine la mine și-mi spune că noi, din respect pentru răposata noastră soție, trebuie să ne legalizăm raporturile cu Mimi. Cum, ce spui ? Nu-i rău, nu ! O baroană Bernhusen de Sars născută Pettersson. Ar fi fost o satisfacție pentru răposata Ulla !

— Să admitem...

— Da, da, să admitem ! Dar vezi, chestia e că în spatele acestei întregi mașinații drăgălașe era sora Julia, poama asta egoistă, meschină...

— Zău, pe cuvînt, crede-mă, dragă vere, dar nu pot să găsesc vreo urmă de egoism în ce-mi spui ! Fără îndoială că protopopeasa s-a gîndit numai la viitorul fetei. Poziția micuței Blenda ar fi fost desigur...

— Să-mi fie blestemate picioarele șubrede, dacă juriștii ăștia nu sînt o specie a naibii de isteață ! În numai cinci minute măsurate pe ceas, vărul a reușit să priceapă și să exprime un lucru pentru care mie mi-au trebuit zece ani ca să-l descopăr. Vezi ! Vezi ! Venerabila domnișoară Blenda de Sars, stăpînă peste domeniile Björkenäs și Klockeberga, ar fi fost o partidă bună pentru unul dintre tinerii Hyltenius. Să mă bată Dumnezeu dacă n-am un *billet doux* de la Jullen în biroul meu... Vickberg ! Vickberg !... scris la vremea aceea. Acolo îmi întinde o mînă de împăcăciune și-mi spune că viitorul trebuie să fie consolidat prin legături viguroase și tinere cu trecutul... Ce vrea Vickberg ?

— Excelența voastră ar dori poate să...

— Cum să nu... dă-mi tutunul... mulțumesc... tjihihi. Adio, iubite Vickberg. Ei bine, ce spune vărul ?

Abraham Björner știa să se înfrupte din înțelepciune — și destul de des să-și însușească bogăția — din pagubă. Se mai aventurase și avusese de a face deja cu furtunile baroniale așa că acum era ferm hotărît să nu se mai expună la riscuri și să navigheze în ape liniștite. În consecință, se arătă și mai rezervat în aprecieri, renunță chiar să și le mai exprime, oferindu-și numai serviciile sale devotate. Dacă vărul voia doar să schițeze prevederile sale testamentare atunci el le va redacta, firește, într-o formă juridică legală.

— Sigur, sigur. Da, de casa Roger o să se-aleagă praful, îi revine lui Bergfeldt. Dar în ce privește domeniile Björkenäs și Klockeberga precum și alte lucruri mărunte, avem toată libertatea să dispunem. Ce credem noi că trebuie să facem cu ele ?

— Poate că vărul are în vedere un act de binefacere...

— Hi, hi, hi ! Și cam ce anume ? Un azil pentru bătrîni șambelani în disgrație, nu ? Ar fi o instituție a naibii de nobilă !

Björner cunoștea povestea despre disgrația baronului Roger și se arătă că gusta gluma. Dar, în fapt, voia să se revină la problema esențială. Cina începuse să devină puțin cam apăsătoare.

— Sînt, așadar, unele persoane particulare... ?

— Cum spui. E cît se poate de corect. Dar să fiu al dracului dacă iubitul văr e și el pe listă ! Ei, da, nu o lua în nume de rău. Vărul e executor și taxa va fi rotunjoară.

Björner se înclină cu demnitate, dar curtenilor. Taxă nu era, firește, denumirea potrivită pentru onorariul unui judecător important. Dar de această dată Björner ținu seamă mai mult de înțelesul cuvîntului decît de forma lui.

— Așa, cum spuneam, ideea nu e să facem treaba astăzi. O să întocmim numai un mic concept. Apoi vărul o să-l transcrie cît se poate de elegant, nu ? Și cu ocazia zilei de naștere îl semnăm în prezența sorei Julia și a altor rude dragi. Nu ?

— Dar... scuzați-mă... nu crede unchiul... că ar putea fi tulburată bucuria generală. O asemenea surpriză...

— Nu știi, pezevenchiule, că surprizele și zilele de naștere se potrivesc bine una cu alta. Are, eventual, iubitul meu văr ceva de obiectat ?

— Bineînțeles că nu ! Bineînțeles că nu ! Nu pot decît să mă supun și să îndeplinesc dorințele clientului meu.

Baronul își pipăi nasul mare, fornăi și strănută de mîncărime și dispreț.

— Am putea deci să desemnăm și moștenitorul.

— Moștenitorul ? Un moștenitor unic ! Oh, atunci nu e cazul să întreb de nume, cel puțin nu despre prenumele ei, ha, ha...

— Da ce dracu l-a găsit de se amuză atît de copios ? Jacob este prenumele și ca nume de familie trecem Enberg.

— Cum așa ? Ce doriți ? Vrea unchiul să spună... ? Nu e Blenda ?

— Proprietățile mele Björkenäs și Klockeberga împreună cu supușii, toată averea mea mobilă, în măsura în care nu are caracter de succesiune limitată, toate obligațiile din servieta mea, acțiunile și dovezile de depuneri revin după moartea mea lui Jacob Enberg, cu obligația, însă, de a plăti din aceste venituri pensii viagere, care vor fi îndeaproape specificate, anumitor persoane. Acest testament nu intră în vigoare și nu se va plăti nici un bănuț numitului Enberg înainte ca el să se căsătorească legal cu fiica mea Blenda.

Cum ? Și scutește-mă cu Hylteniușii tăi la Björkenäs și Klockeberga, iubitul meu văr. Cum, mai ai ceva de spus ?

Excelența sa se zguduia de emoție, fericit și triumfător. Expresia de uluire prostească de pe fața judecătorului era pentru el un preludiu al desfătărilor pe care urma să i le ofere ziua sa de naștere.

IV

Copiii fac o plimbare pînă la cabana Tanninge

Nils, vizitiul, prezentă grajdul în timp ce se pregătea atelajul judecătorului. Pe Abraham Björner îl interesau caii printr-o tradiție de familie și ținea să se arate mare cunoscător. În fața lui Nils nu se simțea însă prea sigur în materie, și se mulțumi ca prin aprecieri extrem de generale, să laude grajdul și animalele.

— Oh, da. Sigur, nu-s răi. Dar oricum nu mai e ce-a fost. Excelența sa nu se mai pricepe ca înainte la așa ceva. Mai ales acum, cînd picioarele l-au lăsat. Nu, nu se mai pricepe. Dintre toți numai Jacob mai vine pe aici. De fapt, acesta este chiar calul lui.

— Nu mai spune. Hm. Un animal splendid. Așa, va să zică, tînărul domn Enberg a ajuns să aibă cal ?

— Da, trebuie să recunosc. El îl călărește. Iapa este, de bună seamă, a Blendei.

— O pereche frumoasă. Se pare că tinerii stăpîni au gust.

— Da, desigur că da. Jacob nu este chiar așa de prost. De altfel, sînt singurii care mai

călăresc aici, pe moșie. Cu excepția administratorului. Dar el nu este prea amator.

— Așa, deci. Ei, cred că tinerii călăresc mai mult, nu ?

— Da, sigur că da, uneori o fac. De altfel hoinăresc mult prin pădure. Își petrec timpul la cabana Tanninge, dacă știți... vechiul pavilion de vînătoare.

— Adevărat ? Hm. Și cine mai stă cu ei acolo ?

— Aaaha, asta nu mai știu. Sînt cel mai adesea singuri, din cîte înțeleg...

Interesul hipologic al judecătorului capitulă în fața celui pur uman. Și ar fi dorit nespus de mult să-și continue investigațiile. Dar într-un moment inoportun sosi Lars cu vestea că totul este pregătit de plecare. Nils se duse în grabă pînă în casă să-și ia jacheta de la livrea în timp ce judecătorul se plimba tacticos pe alei.

Trăsura era pregătită în mijlocul curții iar Jacob ținea caii.

— Bună ziua din nou, tinere prieten, cum te simți după cavalcada asta formidabilă ?

— Mulțumesc bine. N-a fost ceva ieșit din comun.

— Da, desigur, aud de la Nils că ești un bun călăreț. Micuța domnișoară Blenda călărește și ea, nu ? Îmi pare rău că n-am putut s-o salut.

— Blenda este sus, la Excelența sa, să-i spună noapte bună.

— La opt și jumătate ! Desigur că domnișoara Blenda nu merge niciodată la culcare atît de devreme ?

— Nu, dar Excelența sa se culcă devreme. Noi mergem la cabana Tanninge în seara asta.

— În seara asta ?

— Da, moșierul Siedel vine să mă ia mîine dis de dimineață, la ora patru. Are un bîrlog în pădurea Björkenäs și crede c-o va prinde chiar pe vulpea mamă. E o minciună, bineînțeles, dar este atît de încăpățînat.

— Da, da. O să meargă și micuța Blenda la vînătoare ?

Jacob rîse.

— La ora patru ? La ora aia doarme ca un buștean !

— În cabana Tanninge ?

— Da, sînt priciuri și pături. Dar și o puzderie de țînțari. Punem castronașe cu cărbuni, care fumegă în jurul nostru, și-i ținem la distanță.

— Așa. Judecătorul își aprinse un trabuc pentru drum. Plecăm deci, Nils. La revedere, domnule Enberg, o să ne mai vedem. O să avem destul de-a face împreună.

Ultimele văpăi ale focului pentru cină atribuiră o anumită căldură strîngerii sale de mînă.

— La revedere, la revedere, domnule Enberg. Salutări micuței Blenda !

Jacob se holbă mirat în urma lui, nu înțelegea.

Adevărul e că nici Abraham Björner nu prea înțelegea exact. Ziua îi produsese atît de multe și diverse impresii. Și nici atmosfera de după cină nu avusese darul să limpezească lucrurile.

Credea, totuși, că putea să discearnă unul dintre ele. Acea condiție — sine qua non — din testament părea să fie deja îndeplinită, sau măcar foarte apropiată, sau cel puțin pe un drum bun.

„Tutunul ăsta de prizat are pe dracu'n el și de aici i se trag baronului tot felul de idei năstrușnice", se gîndi Abraham Björner. Și era gîndul cel mai clar pe care putea să-l formuleze pentru moment.

Ghiujul de Johnsson îi însoți pe copii o bucată de drum. Îi plăcea să facă o mică promenadă de seară, care să-i mai risipească puțin aburii de bere.

— Altfel se face o duhoare de băutură în odaia de dormit că te ia cu amețeală.

— Uf, Johnsson bea atît de mult !

— Da, vezi tu, micuță Blenda, nu e chiar atît de mult cum pare. Bei mai mult ca să-ți treacă timpul, stai și ciocnești. E adevărat că Jacob i-a dat mîna judecătorului ?

— Ce face ? ! Află că judecătorul a fost cel care mi-a întins mîna :

— Nu mai face atîta pe viteazul, micule Jacob. Björner ăla îi dă mîna și diavolului, dacă e nevoie. Și ce a mai spus judecătorul ?

— A spus că o să avem de-a face unul cu altul mai mult ca sigur. Dracu știe ce a vrut să spună.

— A spus el asta ? Auzi, după ce aleargă fata asta ? Fete și drumuri... asta e o minciună. Să alergi într-una, încolo și încoace și să te apleci, de șapte ori cîte șaptezeci de drumuri,

după flori mici și prăpădite. Oh, da, sigur că da, să te ții după ele, dacă poți. O să-și dea seama, desigur, și micul Jacob. Are viața în față și e destul de plăcut, a spus cel ce urma să fie spînzurat. Auzi, dacă tot am ajuns să ne punem înțelepciunea la contribuție, cred că e bine să-l prevenim pe Jacob, în două vorbe. Bun, cînd protopopeasa vine la castel...

— Despre cine e vorba ?

— Despre cine e vorba ? Ei, o să-și dea el seama, mai devreme sau mai tîrziu, micul Jacob. Altfel, e vorba despre respectabila soră a baronului. Ei da, cînd o să vină la castel, cred că ar fi cel mai bine ca Jacob să se potolească, să stea mai la o parte. Dacă nu pentru altceva cel puțin pentru Blenda.

— Ce vrea Johnsson să spună ?

— Păi, vreau să spun așa, că asemenea plimbări, seara, la Tanninge nu sînt pe placul protopopesei.

— Da, ce dracu, cred că Johnsson nu-și închipuie că am de gînd să iau cu mine la Tanninge vreo protopopeasă ?

— Oooor, ptiu-ptiu drace ! Asta-i bună ! Fiecare spune ce-i trece prin cap. Și în ce-l privește pe moșierul Siedel nu e cazul ca Jacob să-l pomenească prea des, pentru că, vezi, nu este agreat. Iar despre bătrînul Johnsson să nu suflăm niciodată vreo vorbă. Pentru că el nu-și scoate nasul mai departe de ușa lui atîta vreme cît miroase a pucioasă...

— I-e frică lui Johnsson de protopopeasă ?

— Frică ? Asta nu, nu tremur defel. Dar te asigur că voi sta la mine în odaie. Ce-o mai

fi găsit micuța Blenda. Uite, uite, ce flori frumoase !

— Miroase, să simtă și Johnsson parfumul.

— Mirosul s-a dus. Noapte bună, copii. Trebuie să ai pe dracu în tine ca să bîntui cu o fată prin ceață.

— Auzi, Johnsson, treci pe la mama ! Am uitat să-i spun că mergem la Tanninge. Spune-i că mă duc la vînătoare cu moșierul Siedel.

Cum să nu, cum să nu. Ar trebui ridicat steagul roșu cu „pericol de incendiu“ peste capul coanei Enberg — să fie toți avertizați, mormăi Johnsson și dispăru în ceață.

Copiii se urniră mai departe, înaintînd anevoie, Jacob cu coșul de mîncare în mînă, Blenda cu florile ei. Drumul șerpuia peste movile bolovănoase și rădăcini de pin. Ceața devenea tot mai deasă.

— Uf, nu mai scăpăm de ceața asta tot drumul. Vine de la lacul Tanninge.

— Nu are importanță. Dacă ți-e frig îți dau haina mea să ți-o pui peste umeri.

— Numai să nu mi se facă frică. Cît e ceasul ?

— Cred că nouă și jumătate. Ajungem la unsprezece.

— Și va trebui să te scoli la patru ?

— La trei și jumătate. Dar tu nu trebuie să te trezești.

— Nu, poți să fii sigur că n-am de gînd s-o fac.

— Auzi, auzi ! Crezi că mătușa e supărată pe mine.

— Nu, de ce ar fi ?
— Ba da, eu cred că da. Lena mi-a spus că Toni s-a certat cu ea din cauza noastră. Dar n-a auzit exact ce-au spus. Toni e tatăl tău ?
— O știi prea bine.
— Da, dar atunci cine e tatăl meu ? Unchiul ?
— Așa spun oamenii.
— Închipuie-ți ce nostim e. De ce să-i spun eu unchi, atunci ? Asta înseamnă fratele tatii, nu ?
— N-am de unde să știu. Vorbești numai prostii.
— Știi ce mi-a spus în seara asta ?
— Nu.
— Mi-a spus că o să mă căsătoresc cu tine.
— Ei, iar vorbești prostii !
— Jur că asta mi-a spus ! La început m-a întrebat : „Cîți ani ai acum, mica mea pezevenche ?“ — „Șaisprezece“, i-am răspuns, deși nu am mai mult de cincisprezece, dar el niciodată nu poate ține minte asemenea lucruri. „Într-adevăr“ a spus el „atunci mai trebuie să aștepți vreo doi ani“. „De ce să aștept“ am ripostat eu. „Ca să te căsătorești, pezevenche mică“. „Ba deloc“ i-am răspuns eu, „n-am de gînd să mă căsătoresc vreodată“. „Hoho, scumpo, ba o s-o faci și chiar cu Jacob Enberg“. Am crezut, bineînțeles, că glumește. Dar trebuia să-l fi văzut pe Vickberg ! Se făcuse lung și negru ca un duh rău și a spus : „Domnule baron și șambelan !“ Știi cum face el.

Dar apoi unchiul s-a întunecat și i-a dat un ghiont în burtă cu bastonul și a spus : „Să-și vadă fiecare de treaba lui, pezevenchi scîrbos !“
— Și tu ce-ai spus atunci ?
— Oh, am rîs, bineînțeles. Și unchiul s-a luminat din nou și m-a sărutat exact pe gură.
Tăcere. Blenda stătea lîngă prietenul ei, cît putea de aproape. Dar ceața rămînea densă și Jacob își întoarse obrazul.
— Unde sîntem ? Am trecut de grămada de mangal ?
Răspunsul veni scurt : nu știu. Și apoi din nou tăcere. Cascada Tanninge se auzea foarte aproape și Blenda întrebă dacă într-adevăr străbătuseră atît de mult din drum sau dacă așa i se părea, din cauza ceței.
Nu primi nici un răspuns. Și-i era greu să țină pasul cu Jacob, care era limpede că se grăbea.
— Jacob ?
Nu, nici un răspuns.
— Jacob... n-a fost pe gură, pentru că m-am răsucit și a ajuns pe ureche.
Cutreierară în continuare tăcuți dar acum umblau atît de aproape unul de altul încît se atingeau la fiecare pas. Jacob domolise pasul și mergea alături sau imediat în spatele Blendei. Mergea pe vîrfuri în spatele ei cu fruntea atingîndu-i părul și cu buzele aproape de gîtul ei. Ea se opri subit.
— Uf, nu mă mai împinge, Jacob !
Atunci el o luă în brațe, o aplecă pe spate și-o sărută pe frunte și pe obraji, care erau umede și reci din cauza ceței. Ea șopti :

— N-am să mai sărut pe nimeni altcineva, vreodată, decît pe tine, numai pe tine.

Ar fi vrut să fie sărutată pe gură. Dar el nu îndrăzni. Ea închise ochii și așteptă, așteptă îndelung. El îi sărută ochii. Mîna coborî ușor peste piept și șold. Apoi o cuprinse brusc pe după mijloc, o răsuci și-i dădu drumul.

— Da, ești atît de prost, suspină ea.

— Hai să alergăm ! Altfel răcești. Nu era însă ușor să fugi prin beznă și pe un drum pietros. Blenda se împiedică, lovindu-se de rădăcini și bolovani și scăpă florile. Jacob încercă s-o ia de mînă iar ea trebuia să-și țină florile cu ambele mîini.

— Sînt sigură că n-o să mai ajungem niciodată ! De ce trebuie să mergem la Tanninge în seara asta ? Putem aștepta pînă mîine dimineață.

— Nu, n-am vrut să aștept pînă mîine.

— De ce ?

— De ce ! Așa, pentru că n-am vrut.

— Crezi, desigur, că eu sînt un cîine. Dar nu sînt cîtuși de puțin un cîine și nu trebuie deloc să ascult supusă, pentru că așa vrea înălțimea sa domnul ! Acum vreau să mă întorc acasă.

— N-ai voință !

Blenda se opri. Jacob o apucă strîns de mijloc și începu s-o tîrască după el. Se zbătu, se smulse și lovi în toate părțile ca o veveriță captivă. Degeaba. Îl rugă să se gîndească la flori, la rochie și la coșul cu merinde. Scotea țipete mici de durere pentru a-l speria. Dar degeaba. El o tîra după el.

— Spune, ai voință ? Ai voință ?

În cele din urmă capitulă... cu condiții.

— Nu... n-am... dacă mă săruți...

— Te-am sărutat destul.

— Dacă mă săruți cum trebuie...

Mai rămăsese ultimul povîrniș pe coama căruia se odihnea cabana de vînătoare. Ceața începuse să se mai împrăștie, iar contururile neregulate, răsucite și legănate ale pinilor avansau puternic în întunericul cenușiu.

— Oh, Jacob mic, sînt atît de obosită. Nu poți să mă duci în brațe, numai urcușul ăsta ?

— Pe tine, care ești atît de grea ! Apucă-te de mîna mea, am să te trag.

— Dacă aș avea și rochia scoasă, să adorm imediat !

— Aia o scoatem noi într-o clipită. Și apoi te culci. Ai chibrituri ?

— Sînt sus, la cabană. Dar nu cred că avem lumînări. Ah, auzi, nu mai aprinde cărbunii ăia ! Mă apucă durerea de cap.

— Preferi să trag din pipă toată noaptea ?

— Da, e mai bine.

— Pentru tine, poate ! rîse Jacob. O tîrî mai departe pe fata jumătate adormită, urcară dîmbul și o scoase din ceața care se tălăzuia lăptoasă în jurul cabanei de vînătoare.

— Acum să te văd. Închipuie-ți, dacă o fi furat cineva cheia. Ba nu, am găsit-o. Ține-te pe picioare, fato ! Deschide ușa ! Uf, ce duhoare ! Trebuie să ținem fereastra deschisă toată noaptea.

— Da, dar țînțarii, murmură Blenda.

— Fumez deasupra ta. Coșul îl punem aici. Și acum deschidem fereastra ! Unde sînt chibriturile ? Nu știi nimic. Îți trebuie mai mult de două pături ? Nu, atunci o iau eu pe a treia. Ei, ce faci, ține-te pe picioare ! Să te ajut eu să-ți scoți rochia ? Ai niște ochi ca de diavol. Nu așa, stai în picioare, auzi ! Uite, așa. Culcă-te acum pe prici. Așteaptă să-ți scot și pantofii. Doamne ferește, cît ești de leneșă. Uite așa.

Îi așeză picioarele pe pat. O înfășură în pături, transformînd-o într-un balot și-o întoarse cu nasul la perete.

— E bine acum ?

— Da... așa... se auzi ea, pe jumătate adormită.

— Atunci mă duc pînă afară să văd dacă e lumină la Björkenäs.

Se întoarse și se agăță de el.

— Jacob ! Nu pleca de lîngă mine. Măcar cît e întuneric. Că altfel țip !

— Așa va să zică, n-am voie ? Poftim, asta-i bună, nu am voie.

Își luă pătura și o așternu pe jos la picioarele patului.

Ustensilele de fumat fură scoase din buzunar, se așeză apoi pe pătură cu picioarele încrucișate, își umplu pipa și o aprinse.

— E foarte plăcut să dormi aici, Jacob. Nu ești de aceeași părere ? Am impresia că mă aflu atît de sus... tocmai în văzduh... și nimeni nu mă poate ajunge... nimeni afară de tine. Trage cum trebuie din pipă, să pot să te văd, cînd se aprinde tutunul. Ah, arăți atît de nostim ! Exact ca moșneagul care era tot numai o burtă.

— Sînt atît de urît ca moșneagul ăla ?

— Nu, tu nu ești deloc urît. Auzi, nu rămînem aici sus pînă cînd baba aia afurisită se duce de unde a venit ?

— Protopopeasa ? Cred că nu poate să ne facă rău, nu ? De ce ?

— Ba da, s-ar putea să spună că nu trebuie să fim așa mult împreună. Lena zice că poate să spună asta. Și e atît de afurisită.

— Ești proastă. Cred că nu trebuie să ne sinchisim de ce spune otrava aia de babă.

— Bineînțeles. Dar oricum...

— De altfel... dacă vrei, aș putea să-l rog pe moșierul Siedel să ne dea niște mîncare. Și atunci am putea sta aici, cît de mult dorim. Vrei ?

— Daa-aa, conchise ea cu un căscat lung.

— Dormi acum, balotule !

Mai căscă o dată și apoi respirația îi deveni liniștită, egală, răsuflare de om adormit. Jacob își lăsă capul pe spate sprijinindu-l de marginea patului. Asculta torsul lin al respirației și lansa nori mari de fum în beznă.

Deodată simți atingerea unei mîini mici, ușoare și moi, pe obraz.

— Jacob mic... țin foarte mult la tine.

— Într-adevăr ?

Îi sărută mîna și și-o puse pe umăr.

Țînțarii zumzăiau furioși. Fumul gros, gălbui ieșea din pipa aprinsă, se ridica în aer și se mistuia în beznă.

V

Moșierul Siedel și oaspeții lui. Doamna Enberg discută serios cu Excelența sa

Moșierul Arvid Siedel prezida micul dejun în sala joasă, întunecoasă din Björkenäs. Moșierul Siedel era incontestabil prea înalt pentru camerele sale scunde. Cînd se ridica în picioare nu rămînea mai mult de trei sferturi de metru între creștetul capului său și tavan, iar ca să se uite pe fereastră trebuia să se aplece. Arvid Siedel fusese totdeauna o persoană uriașă și neîndemînatică, înalt și subțire, insuportabil și cu ochi oblici, asiatici. Brațele sale erau și ele de o lungime neobișnuită și se terminau cu mîini subțiri și degete firave, osoase. Își mișca mîinile, însă, cu o anumită plăcere cumpătată. Și deoarece își comunica gîndurile și dorințele cu precădere prin gesturi, era un lucru pe care trebuia să se pună preț. Moșierul Siedel considera că e o corvoadă să vorbești. Cînd își folosea uneori limba, firișoare involuntare de salivă i se prelingeau din gură. Suportase atîtea umilințe în copilăria sa pentru acest defect natural — îndeosebi din partea admiratei Julia și Sars — încît în prezent evita cît putea să se adreseze altcuiva decît cîinilor, cailor și țăranilor.

Jacob și Blenda erau în această dimineață oaspeți la micul dejun, la Björkenäs. Cu gesturi măsurate și curtenitoare gazda îi invita să se înfrupte din delicatesele pregătite și tinerii dădeau dovadă că înțeleg deplin limbajul gesturilor sale mute. Blenda, ceva mai moderată, îl acuza pînă și pe Jacob că era un adevărat „haplea".

— Sînt sigur că nu mai rămîne nimic din cei doi mari somnoroși. Și apoi mă întreb ce fel de oameni sînt aceia care nu au nici măcar puterea să mănînce micul dejun la ora opt ? Domni de la oraș, poate ? Au venit să vîneze rațe ? Nu ? Pentru că, pe de altă parte, nu putem oferi nici prea mult vînat.

— Nu i-am invitat eu.

— Sînt prieteni buni sau rude ? întrebă Blenda.

— Ai lui Roger.

— La dracu, sînt rudele Excelenței sale ? Atunci de ce nu s-au dus la casa Roger ? Acolo vor veni oaspeți. Da, pentru noi e totuna, oricum. Dar e totuși puțin supărător. Pentru că ne-am gîndit să rămînem la cabană vreo săptămînă și să mîncăm aici. Dar dacă moșierul o să se țină după domnii de la oraș n-o să fie prea plăcut. Cît timp vor sta ?

Siedel ridică din umeri.

— Așa e, așa e încuviință Jacob în semn că înțelege. Greu scapi de domnii de la oraș dacă le mai rămîn zile din vacanță. Dar eu mă întreb care sînt cei mai nesuferiți : domnii sau cotoroanța aia afurisită.

— Cine ?

— Protopopeasa. De obicei, e o otravă. Da, da, cred că moșierul o cunoaște bine, nu ?

— Nu e afurisită, afirmă categoric Arvid Siedel, tăgăduind, astfel suferințele sale din tinerețe.

— Nu ?... Dumnezeu știe. Acasă aleargă toți în toate părțile, ca niște găini amețite. Mama s-a zăpăcit de tot. Iar Excelența sa a chemat un jurist.

— Domnișoara Sara a venit cu ea. Nu coboară atunci și moșierul la casa Roger ?

Siedel strînse din buze și involuntar, pe chip i se contură o expresie de extremă iritare. Blenda era pe punctul să izbucnească în rîs și se ciupi zdravăn de braț, pentru a-și suprima la nevoie veselia.

În acel moment ușa se deschise brusc și își făcu apariția un tînăr domn, mătăhălos, butucănos, croit ca din topor și cam neîndemînatic. Modul lui de a-și face intrarea dădu impresia unei și mai mari stîngăcii cu atît mai mult cu cît era evident că fusese puternic împins din spate. Părea foarte stînjenit.

Persoana care îi călca îndeaproape pe urme era oricum dar numai timid nu arăta. Își strecură făptura mai mică și mai suplă pe lîngă cea a tovarășului său și își croi drum direct către masă.

— *Escusez-moi, mon oncle,* dar cînd Per a prins de veste că în casă se află o fată a fost imposibil să mai fie ținut în pat. Și mi-a îngăduit să-l însoțesc. Fără îndoială că aceasta este micuța noastră verișoară Blenda. Ne face o deosebită plăcere ! Și dînsul este tînărul domn Enberg, nu-i așa ? Ei bine, eu sînt Roger Hyltenius, licențiat în drept și, puțin spus, cu mari perspective. Și acesta este fratele meu Per, mai înainte un geniu în Constantinopole și în prezent la fel de strălucit în domeniul filozofiei păgîne și al științelor eretice. Te rog să mă scuzi unchiule că mă așez. Scularea aceasta inumană la o oră atît de matinală mi-a stîrnit poftele. Da, vreau să spun, bineînțeles, acea plăcere care e plasată în cerul gurii și în faringe — în latină : gula. Această poftă este foarte puternic dezvoltată la toți cei ce se numesc Hyltenius. Hai, Per, așază-te ! Dacă micuța verișoară ar putea bănui cît de mult mă îngrijorează viitorul acestui băiat. E atît de aerian. Vrea domnul Enberg să-mi dea solnița ! Mulțumesc. Așază-te, Per ! O acțiune atît de firească și simplă ca a te așeza la o masă bine pusă și de a te aproviziona îi trezește o uimire colosală. Nu vrea domnul Enberg să-l tragă de pulpana hainei, pentru că așa obișnuiește să priceapă. Ei vezi, s-a așezat. Acum o să vedeți că mănîncă tot de pe masă, numai să înceapă să înfulece. Rîzi, vere, dar este al dracului de istovitor să fii nevoit să umbli de colo pînă colo și să faci pe dădaca pentru fratele tău mai mare. *Pierre, mon petit enfant, il faut que tu mange.*

— Mai termină dracului odată !

— Per ! Să nu mai înjuri în compania domnișoarelor. Știi, unchiule, Björkenäs este o dărăpănătură mizerabilă. Sper ca Klockeberga să fie mai de doamne-ajută. O să vedem

care e situaţia. Vezi verişoară, am venit aici cu intenţia infamă de a unelti să punem mîna pe una sau alta dintre proprietăţi, preferabil pe amîndouă, fireşte. Concurează şi micuţa verişoară ? În acest caz ţin mult să recomand un compromis. Excelenţa ei, protopopeasa, s-a hotărît să facă ceva pentru fiii ei. Şi în ceea ce mă priveşte n-am văzut şi n-am auzit ca Excelenţa ei să fi revenit asupra unei hotărîri luate. Ei ! Mă crede micuţa verişoară ? Oh, mă cotonogeşte pe sub masă.

Blenda izbucni în rîs şi-l contamină şi pe Jacob. Moşierul Siedel făcu o grimasă greu de înţeles. Per încercă să se scuze.

— Sper, unchiule, să nu iei în nume de rău pălăvrăgelile acestui băiat. Nu are intenţii rele.

— Nu face nimica, mă rog, replică Siedel. Îmi face plăcere. Tatăl vostru era şi el foarte vesel.

— Aşa e, tata avea şi o inteligenţă ascuţită, poate nu chiar atît de superficială ca a mea. Era, cum ştiţi, şi protopop. Îmi vine să cred că Per a moştenit ceva din profunzimea şi orizontul spiritului său. Eu, dimpotrivă, mă găsesc mai aproape de natura papagalului. Ce fel de bărbaţi preferă micuţa verişoară ? Cei veseli, cei spirituali sau cei mai greoi şi cu mult mai profunzi, cam de genul lui Per ?

— Nu prefer nici un fel de bărbaţi, rîse Blenda.

— Poate că nici măcar nu-i suporţi ? Te-am pus la grea încercare. Oh, vreţi să-mi daţi şunca ! Vreau să vă spun că atunci, la început,

am protestat foarte serios cînd mama a vrut să mă trimită aici. În primul rînd pentru că nu-mi place „la ţară“, în al doilea rînd pentru că nu voiam să „produc“ inconveniente, în al treilea rînd nu ştiam că micuţa verişoară se află aici şi în al patrulea rînd eram extrem de îngrijorat că o să mănînc oribil de prost. Dar cînd am adus acest ultim argument mama mi-a spus : Fii liniştit, pentru că nu există un mîncăcios mai mare ca Arvid Siedel. Ba da, există, e Per, a zis mama, pe toţi îngerii din cer, că aşa a zis.

— Aş vrea să vă spun că mi-e ruşine.

— Pe dracu, Per, ţi-e ruşine cu propria ta mamă ? De altfel, să fii mîncău... ei şi, cred că nu e nici un cusur în asta ? Afară de funcţia de preşedinte al Curţii supreme de justiţie din Suedia nu pot să-mi închipui vreo îndeletnicire mai agreabilă. Acum, dacă o să mă ajute puterile şi norocul voi reuşi să ocup ambele funcţii.

Apropo, a fost unchiul pe la casa Roger ? Nu ? Cum se simte înalt prea respectabilul baron ? Sînt sănătatea şi dispoziţia satisfăcătoare ? Este extrem de important pentru rudele parazite să cunoască asemenea lucruri. Se spune că babalîcul are, uneori, accese violente de mînie ? E adevărat ?

— Unchiul este chiar foarte rău, din cînd în cînd, mărturisi Blenda cu şovăială.

— Unchiul ? Da, da, desigur. Chiar aşa, e rău ? Din cîte ştiu foloseşte bastonul în cercul strîmt al prietenilor şi servitorilor. Sigur, trebuie să te înarmezi cu răbdare. Accepţi cu

plăcere cîte o vînătaie sau două de dragul unei cauze bune.

— Vezi, mamei i-a venit ideea genială de a ne împăca cu fratele ei, respectiv unchiul nostru. Vrea să-i demonstreze că el are doi nepoţi inteligenţi şi afectuoşi. Şi pentru ca demonstraţia să nu fie chinuitor de lungă ne ţine ascunşi cu multă precauţie aici sus, în pădure. Şi la momentul potrivit micul Per şi micul Roger apar tîrşîindu-şi picioarele agăţaţi de poalele şorţului mămichii, întinzîndu-şi capetele micuţe şi spunînd : Hei, unchiule. Şi atunci buna mamă spune : Iată, Roger, Abraham Nebucanezar, iată-ţi moştenitorii ! Fireşte, micuţa verişoară rîde. Dar te asigur că nu-i nici o plăcere să umbli de colo-colo şi să joci rolul rudei sărace. Aş vrea ca Blenda să mă creadă că am datorii îngrozitoare ! Ca să nu mai vorbim de Per ! Fii bun şi înfioară-te pentru amîndoi, Per. Eu am băut atît de multă cafea fierbinte, că nu mai sînt în stare. Oh da, unchiul Siedel trebuie să creadă că afacerile familiei Hyltenius s-au dus de rîpă ! În întregime ! Excelenţa ei nu şi-a putut cumpăra o rochie nouă de mătase neagră de mai bine de şapte ani. Şi Per merge îmbrăcat ca un ţigan. Sînt singurul care umblu ceva mai dichisit. Dar nu sînt eu şi frumuseţea familiei ? Crede Blenda că unchiul e sensibil la aspectul exterior ?

— Nu ştiu.

— Deh, dar vreau să sper în sinea mea că este. Aceasta este una din laturile mele cele mai puternice. Dimpotrivă, Per străluceşte mai

mult pe plan lăuntric. Dar mi-am pus în cap să-l împing în faţă pe fratele Per. El are, fără îndoială, datorii mai mari decît mine, dar eu am nevoi şi mai mari. Pe deasupra, eu am şi maniere foarte elegante, poate să mă creadă Blenda, că nu mint.

Spune-mi acum sincer, cu mîna pe conştiinţă ! Pe cine crede micuţa verişoară că va îndrăgi cel mai mult şi mai mult Înălţimea sa baronul : pe mine sau pe Per ?

— Ei, cum să zic, dar n-o să fie în nici un caz unul din voi. Unchiul preferă, îndeobşte, să vorbească numai el.

— Bravo, verişoară Blenda ! Roger şi-a primit calificativul ! Per rîse zdravăn, sănătos, cu mult zgomot, încît Blenda se cutremură. Mişierul Siedel făcu, însă, cîteva grimase oribile. Dar Jacob se alătură din inimă celor care rîdeau. Da, era clar că Blenda putea să răspundă foarte bine dacă voia.

Îndată după micul dejun Jacob declară că el şi Blenda trebuiau să meargă acasă. Nu mai rămînem la cabană ? întrebă Blenda. Nu. Însă o să treacă pe acolo să ia coşul de merinde. Siedel urma să se ducă pînă la pădurar, aşa că aveau acelaşi drum. Şi domnii Hyltenius rugară să le ţină companie.

Sigur, cum să nu.

Roger puse stăpînire în întregime pe Blenda. Vorbea întruna şi ea rîdea. Jacob nu pricepea cum putea Blenda să reziste să rîdă atît de mult. Oare nu se plictisea deloc de trăncăneala lui interminabilă ?

— Participă, oare, și domnul Enberg la administrarea proprietății ? se interesă Per Hyltenius.

— Nu, de ce aș face-o ? Răspunsul lui Jacob sună puțin cam iritat. Nu putea să înțeleagă unde țintea individul cu o întrebare atît de stupidă. Și, în afară de asta, nu era dispus să se vîre într-o discuție cu Per. Trebuia să se concentreze și să audă ce-și spuneau Roger și Blenda, care mergeau mai în față.

— Credeam... adică rămăsesem cu impresia că domnul Enberg se ocupă de agricultură, nu ?

— Nu poți să te ocupi de agricultură cînd nu ai pe ce să cultivi, i-o tăie Jacob și se întoarse apoi către moșierul Siedel :

— Dacă moșierul trece oricum pe la cabana de vînătoare, sînteți amabil să închideți ușa ? Coșul poate să rămînă acolo, deocamdată. Atunci noi ne oprim aici, Blenda, și o luăm pe scurtătură.

Însă Roger voia să le țină tovărășie pînă la casa Roger, avea de gînd să rătăcească prin ascunzișurile parcului ca un spion sau ca un evadat urmărit. Dar împotriva acestui plan se opuse Per, blînd și frățește. Și grupul se despărți.

Ceasul tocmai bătea ora unu cînd Jacob intră în aripa castelului unde se găsea sala servitorilor. Se aștepta, deci, ca bărbații să fie la masa de joc iar mama sa așezată în nișa ferestrei cu andrelele în mînă tricotînd la ciorapi. Și el chiar pe mama lui o căuta.

— De ce este Johnsson singur ?

— Spune-mi și mie, micule Jacob, spune-mi și mie de ce, asta vreau și eu să știu.

Johnsson ciocăni cu cana de bere neagră și dădu din cap afirmativ și misterios.

— Unde e mama ?

— Asta n-am de unde să știu. Poate s-o fi spînzurat de cîrligul de la răsuflătoarea coșului sau zace în fundul fîntînii...

— Ce prostii mai sînt și astea ?

— Ba da, ba da, ascultă-mă pe mine micule Jacob. Aici s-au petrecut evenimente serioase. Pe Excelența sa l-a lovit damblaua, Vickberg s-a spînzurat, iar Toni s-a înecat. Și Enberga zace și se prăjește pe propriul cuptor de gătit. Hi, hi, hi... ptiu... oorr ptiu drace.

— Johnsson e băut ?

Ei, deh, că Johnsson a băut ceva mai multișor ca de obicei, asta cam așa era. Dar că se petrecuseră și unele lucruri grave, asta era la fel de adevărat.

Ieri seară Johnsson se salvase în mod fericit ducîndu-se la el în odaie. O auzise, totuși, pe Enbergoaia cum se foia de colo-colo și-i căuta pe copii. Dar Johnsson s-a gîndit în sinea lui că îngrijorarea ei o să se potolească de la sine și fără ajutorul lui. Și atunci s-a strecurat în pat.

Nu-și trăsese bine pătura peste cap, cînd Lovisa Enberg și Toni urcară treptele val-vîrtej și dădură buzna la el în cameră. E adevărat că Enbergoaia n-a smuls pătura de pe el, să-l vadă dezbrăcat! Johnsson era ultimul care stătuse de vorbă cu copiii. Încotro plecaseră ?

Deh, nu mai avea ce face. Adevărul trebuia să iasă la suprafață. Și pentru că Johnsson era cam indignat, le-o spusese acum pe șleau, fără menajamente. Păi, tinerii trebuie să fie sigur la cabana Tanninge în noaptea asta, mai mult ca sigur.

— Ar fi trebuit s-o vezi pe mă-ta, micule Jacob. Nimeni nu și-ar fi putut închipui că Enbergoaia o să-și iasă astfel din fire, să se dea în stambă. Dar se spune, după cum știi, că și ea ar avea ceva sînge baronial în ea.

Mai pe la ora zece azi dimineață ceruse să fie primită de Excelența sa și i se încuviințase. Convorbirea începuse, firește, într-o manieră amicală, cel puțin din partea Excelenței sale.

Ei na, serios, doamna Enberg venise, deci, să reia discuția despre școala băiatului. Da, dar nu găsea că Jacob era prea mare ca să stea în băncile micuțe de la școală cu țîncii care buchisesc acolo ? Vai, sigur că se făcuse prea mare ca să meargă la școala elementară. Putea însă să fie trimis la o școală agricolă sau în altă parte, unde să învețe o meserie din care să poată să-și cîștige existența, îndestulător și onest.

— Din cele relatate de Vickberg, se pare că ea a vorbit destul de cuviincios, aproape ca răposatul ajutor de paroh la vremea sa.

După ce a terminat, Excelența sa a încuviințat cu înțelegere și își exprimă părerea că, desigur, era cît se poate de just. Dar, a întrebat el, ce crede ea că ar avea de spus micuța Blenda despre chestia asta ?

A fost ca o scînteie în butoiul cu pulbere. Doamna Enberg a explodat cu fulgere și tunete. O asemenea predică n-ar fi îndrăznit să țină niciodată răposatul ajutor de paroh, nici chiar în cea mai mizerabilă casă de țărani. Și niciodată nu i-a fost dat hodorogului ăla păcătos de baron să audă atîtea expresii tari și atîtea cuvinte evlavioase despre Dumnezeu.

Dar faptul cel mai miraculos dintre toate a fost că Excelența sa nu s-a înfuriat cîtuși de puțin. De bună seamă că își mijea puțin ochii și își pipăia vîrful nasului, dar din cînd în cînd, dădea și din cap înțelegător. Și nici chiar Vickberg n-a văzut cînd și-a împreunat odată mîinile, exact ca la rugăciune. Vickberg nu se simțea la largul lui, era neliniștit și îi făcea semne femeii să isprăvească odată.

Ceea ce ea și făcu. Dar înainte să plece, necuratul fu mai puternic decît ea și-i inspiră următoarele cuvinte :

— Nu, Excelența voastră, să știți că nu ne facem datoria în fața lui Dumnezeu și a conștiinței noastre lăsîndu-i pe copii să hoinărească de colo-colo fără să fie supravegheați, ca niște adevărați păgîni. Și ce crede oare Excelența sa că o să-și închipuie Excelența ei, protopopeasa, acum, cînd ea...

Mai departe nu reuși să continue doamna Enberg. O retragere rapidă deveni mai mult decît necesară. Vickberg deschise larg ușa și ea ieși urmată de un baston și de nenumărate obiecte mai mici. Val-vîrtej, desigur, dar totuși teafără. Și, oricît ar părea de miraculos,

după numai o jumătate de oră ea se găsea din nou în fața Excelenței sale. Dar lucru și mai miraculos : Excelența sa o copleși cu scuze protocolare !

Adică :

— Dacă a primit o lovitură de baston, numai ea e de vină, a-i meritat-o, muiere îndrăcită !

Doamna Enberg se înclină, făcu o foarte frumoasă reverență și declară că ar încasa cu plăcere lovituri de baston numai cu condiția să poată să vorbească puțin serios cu Excelența sa. Excelența sa ar trebui totuși să-i acorde dreptul de a hotărî asupra propriei odrasle, sînge din sîngele ei, nu-i așa ?

Sigur că da, n-avea nimic împotrivă. Ba mai mult chiar, era dispus să consimtă că educația băiatului trebuia completată. Dar n-ar fi cel mai potrivit să fie chemat un preceptor capabil de la Uppsala ? Avînd în vedere că diavolul de pastor probabil că nu știa mai multă carte decît băiatul însuși...

Oh, asta nu, doamna Enberg nu mai auzise așa ceva de cînd era ! Să aibă vlăjganul ei și preceptor ? El, care de fapt ar fi trebuit să muncească și să-și cîștige singur existența ! Să vină un mucos de student de la Uppsala, de care să se-mpiedice toată lumea prin curte ? Să fie și mai mulți destrăbălați la castel !

— Să fie un pezevenchi șmecher care să ne scoată din amorțeală. Vrei să ne intimidezi. Cum ? Ei bine, ce a spus Vickberg ? Ce a propus ?

Așa e, da, din ordinul milostivului său stăpîn Vickberg sugerase un compromis. Jacob să fie trimis la o așa-numită fabrică de studenți, unde, cu cunoștințele sale anterioare temeinice, ar putea, destul de repede, să ajungă pînă la examene. După aceea ar trebui trimis la colegiu pentru un an sau doi.

— Să studieze umanioarele deoarece Excelența sa dorește ca băiatul să-și însușească și o cultură.

— Dacă e vorba să meargă la Uppsala, atunci vreau să ajungă preot, declară doamna Enberg, pe care succesul neașteptat o făcuse cu mult prea cutezătoare.

Dar își dădu seama că n-ar fi trebuit să vorbească. Excelența sa o amenință c-o alungă nu numai din cameră — ceea ce pe bună dreptate și făcu — ci chiar și de la castel. Însuși devotatul Vickberg fu cinstit cu porția de ocară ce i se cuvenea din mîna generoasă a stăpînului său. Dar el era călit și îndură totul cu bine, reușind, în cele din urmă, să-l convingă pe Excelența sa să se urce în pat.

În ceea ce-l privea, Johnsson era de părere că Excelența sa avusese un ușor atac de apoplexie. Este adevărat că Vickberg negase dar era el însuși atît de tulburat încît exista temerea unei nenorociri. Și, mai mult ca sigur, Toni plecase și se spînzurase. Bine că cel puțin avusese inspirația să pomenească ceva despre bretele. Da, era evident că numai bătrînul Johnsson se dovedea bărbat cu adevărat, brav și cutezător.

— Vezi, Excelenţa sa este extrem de furios în aceste zile. Dar dacă te gîndeşti că Excelenţa ei Jullan urmează să sosească poimîine, atunci înţelegem mai bine cum se leagă lucrurile, micule Jacob.

Jacob se vîntura fără ţintă prin parc, neştiind încotro s-o apuce. Să se ducă sus la Excelenţa sa şi să facă pe niznaiul ? Nu putea, pentru că acesta se culcase şi mai dormea încă...

O auzi pe Blenda strigînd. Trebuia să-i răspundă, nu putea s-o lase să alerge razna toată ziua şi să strige.

Blenda veni în fugă ; arăta de-a dreptul înspăimîntată.

— Jacob ! Mătuşa şade şi plînge. Plînge întruna şi nu-mi răspunde la nici un cuvînt.

— Nu răspunde ! Unde e ?

— La voi... în dormitorul ei.

Pe scara de la intrarea intendenţei, administratorul în persoană, scund şi grăsuliu, stătea şi se uita cu mirare la Jacob, întrebîndu-se de ce naiba venea într-o asemenea goană.

Jacob îl dădu însă la o parte, urcă scara tot în fugă, deschise uşa şi intră în sală. Se opri şi înaintă pe vîrfuri pînă la uşa dormitorului care era întredeschisă.

— Mamă, şopti el. Nu îndrăzni să deschidă uşa mai mult, îi era frică. Mamă, de ce stai aici ? Deschise larg uşa.

Ea zăcea în pat, o femeie corpolentă şi grasă, trîntită cu faţa în pernă, care plîngea. Jacob se îndreptă spre ea, mai întîi pe o parte a patului, apoi pe cealaltă.

— Hei, mamă, mă auzi... nu fi supărată... nu te mai necăji, mamă... hei, mamă... asta era tot ce găsi să-i spună. Şi cînd constată că ea nici măcar nu dădea vreun semn că măcar îl auzise îşi ieşi din fire. Se aşeză pe marginea patului şi făcu întocmai cum obişnuiesc să facă copiii mici. Dintr-o dată faţa îi deveni ţeapănă, îi pieri orice expresie, ca o mască. Apoi i se schimonosi de durere şi izbucni în plîns.

În situaţia asta doamna Enberg fu nevoită, nu-i aşa, să se ridice şi să-şi şteargă lacrimile, şi apoi pe cele ale băiatului. Oh, feciorul ăsta al ei era de-a dreptul sălbatic cînd plîngea. Şi nici o fiinţă nu era capabilă să îndure aşa ceva... cu atît mai puţin mama lui.

— Băiat binecuvîntat, băiat binecuvîntat, se tîngui doamna Enberg. Nu poţi să taci, să nu mai plîngi !

Cum să nu, tăcu şi muşcă plapuma. Dar corpul i se zguduia şi mai violent. Dură destul de mult pînă ce zgîlţîielile se domoliră. În cele din urmă băiatul se linişti.

— Pe mine eşti supărată, mamă ?

— Da, pe cine altcineva.

— Şi deloc pe Excelenţa sa ?

— Puţin mă sinchisesc de hîrbul ăla bătrîn ! izbucni ea. Numai să poată ieşi un om din tine, băiat binecuvîntat !

Jacob îşi pusese mari speranţe să împartă greutatea vinovăţiei cu baronul. Aşa că, auzind răspunsul mamei sale, îl apucă disperarea. Să rămînă el singurul vinovat ? De ce ? Ce făcuse ?

— Din cauză că nu muncesc ?

Doamna Enberg își apăsă puternic mîinile pe piept.

Da, sigur că ăsta era motivul, parțial însă. Dar mai era și altceva. Faptul că mereu era cu Blenda, bătea toate coclaurile cu ea cît era ziulica de mare... da, și pe deasupra și nopțile. Se plimba și flirta cu ea, asta era.

— Dar mamă, nu-i adevărat ! Nu flirtez. Ce vrei să spui, de fapt, cu asta ?

Nu știa dacă trebuia să tacă sau să vorbească. Sîngele îi ardea obrajii și ochii i se încețoșară. Să stau aici și să roșesc și să mă bîlbîi în fața propriului meu fiu ! se gîndi ea. Nu merit așa ceva și nu e drept din partea bunului Dumnezeu.

— Jacob... nu-ți dai seama că nu mai merge... așa cum ați făcut azi noapte...

— Cum am făcut azi-noapte ? Blenda s-a culcat în pat și a dormit. Iar eu am stat pe jos, pe podea, și am fumat, și sigur că am adormit și eu în cele din urmă.

— Acum mă minți, Jacob. Blenda a povestit...

— Ce a spus Blenda ?

— Ei, nu azi... azi n-am vorbit cu ea. Așa că cred că poate fi adevărat. Dar ce faceți altminteri în cabana aia murdară ? Că v-ați... v-ați și scăldat împreună...

— Dar mamă scumpă, dragă și bună ! Și ce dacă ne-am scăldat ? Deci nu trebuia s-o facem ? Nu trebuia să ne scăldăm ?

Ce să mai spună ? Ce să mai spună cînd binecuvîntatul băiat nu voia s-o înțeleagă ? Și gîndește-te dacă ar spune acum ceva și mai tîrziu... Doamne, nu-și cunoștea deloc băiatul ! Deloc, deloc, deloc ! Era mai rău decît dacă ar merge printr-o beznă adîncă și ar căuta chibriturile.

Și dacă ea spunea ceva acum... ceva pe care el l-ar înțelege greșit. Dacă spunea ceva la care el nu s-a gîndit niciodată. Își amintea de acea zi cînd vălul s-a destrămat în fața ei, sfîșiat de mîini nepăsătoare.

Dintr-o dată îi trecu prin minte că ar trebui, poate, să-i povestească despre ea însăși. Îi istorisi despre copilăria ei, plină de umilințe și suferințe, la această casă Roger unde oamenii aveau atît de puțin parte de plăceri, dar aveau și mai puțin mărinimia de a-și hărăzi unul altuia fericirea ; unde capriciul însemna suferință și suferința capriciu ; unde numai capriciul domina, hotăra totul, sfida totul.

Lui Jacob îi venea greu să audă asemenea lucruri. Erau, desigur, fapte care trecuseră pe lîngă el de nenumărate ori, pe care Johnsson le bîiguise și le trăncănise, crîmpeie pe care le înregistrase din șușotelile oamenilor de la castel. Jacob detesta aceste laturi ale cronicii casei Roger, *une cronique scandaleuse,* de care îl legau atîtea evenimente dureroase ca și pe mama sa ! Știa că dacă le-ar asculta odată cu conștiința trează, cu dorința puternică de a cunoaște, atunci tihna lui paradiziacă s-ar risipi, gîndurile i-ar deveni amare.

Voia să închidă ochii, s-o roage pe mama sa să tacă.

Pentru a treia oară în aceeași zi baronul primi o cerere de audiență, de data aceasta de la Jacob. Excelența sa tocmai își consumase — ceva mai tîrziu decît de obicei, castronul său de lapte bătut, căpșunile și paharul cu vin de Johannisberg. Reconfortat de somn și înviorat de vin baronul își dădu încuviințarea binevoitoare.

— Bună ziua, bună ziua, băiete, ai spus ceva ?

— Am venit să-i spun Excelenței sale, că cel mai bine ar fi să plec la școală, acum.

— Așa deci, ne-am înțeles și cu mama.

— Desigur, dar mama a bănuit că e numai o glumă din partea Excelenței sale. Adică, ea crede că nu poate să se bizuie prea mult pe...

— Pe mine ? Cum ? Ai căpiat, pezevenchi afurisit ?

— Nu e cazul ca baronul să se supere, fiindcă astea sînt lucruri serioase. Și că vreau să merg la școală cît mai curînd cu putință asta e absolut sigur.

Baronul se umflă ca o broască rîioasă, un semn de furie sau de veselie.

— Vickberg... spune-i pezevenchiului ăsta blestemat că o să meargă la școală, fie că vrea sau nu vrea. Dar să vorbești într-o limbă străină, Vickberg, pesemne că o înțelege mai bine decît suedeza.

— Atunci sîntem cu totul de acord în privința asta. Mai era încă o chestiune, voiam să spun...

— Hai, ciripește !

— Da, de fapt nu e vorba de mine, ci de Blenda.

— Ei poftim, nu de el ci de Blenda ? Serios ?

— Acum, cînd o să plec, Blenda o să se simtă singură, la început. De aceea, consider că baronul ar putea să-i tocmească o guvernantă. Dar îi spun Excelenței sale, dar să nu-i aduceți vreo bătrînă cicălitoare și slută ! Ci o fată cam de aceeași vîrstă cu Blenda, una cu care să se poată simți și ea bine.

— Absolut. Ordinul va fi executat.

— Eu nu ordon deloc, îmi spun numai părerea. Da, asta-i tot. Vă mulțumesc mult.

— N-ai pentru ce, scumpule. Cît timp crede Jacob că va lipsi de la casa Roger ?

Răspunsul întîrzia. Baronul își miji ochii și clipi către Vickberg. Asta însemna că Vickberg trebuia să observe cum fierbea băiatul în suc propriu.

Și deodată răspunsul, cît se poate de laconic :

— Nu știu.

Baronul își miji din nou ochii și clipi, lăsînd impresia că vrea să spună o glumă.

Dar, cînd colo, făcu brusc o grimasă respingătoare și mormăi cu nerăbdare :

— Nu, sigur că nu, cum dracu ar putea cineva să știe ! La revedere, scumpule.

VI

Sosește protopopeasa. Prima dispută aprinsă

Îmbrăcat în livrea, Toni ședea pe capra trăsurii alături de Nils. Toni ceruse să fie scutit de însărcinarea de mare onoare de a o aduce pe Excelența ei de la gară. Dar ordinul baronului a rămas irevocabil. Și, astfel, Toni a primit permisiunea să-și scoată din ladă livreaua lui strălucitoare de lacheu, care nu mai fusese folosită de ani.

Ei bine, contrar așteptărilor, deocamdată totul decursese în mod fericit. Protopopeasa era chiar blîndețea întruchipată. Îi spusese italianului, bătîndu-l ușor pe umăr: *„Comment vous portez-vous, cher monsieur? Et votre bon seigneur?"* Apoi a dat-o pe suedeză și a întrebat de Vickberg, Lovisa, Blenda... *„et votre beau garçon — comment s'appelle-t-il?... Jacques — je crois? Il doit etre grand maintenant... e très beau... comme vous, mon cher Toni."*

O asemenea amabilitate îl zăpăcise complet pe bietul italian, care răsuflase ușurat cînd judecătorul Björner apăru alergînd cu pălăria în mînă, o îmbrățișă și îi sărută mîna și obrajii mătușii sale dragi și venerate. Protopopeasa

abandonase apoi total franceza — pe care o articula cu o anumită sforțare din pricina gîfîitului — și purtase o conversație în suedeză, timp de cinci minute, în șoaptă, cu juristul, o conversație evident foarte interesantă.

Ești prietenoasă, dar nu mă încred eu în tine. Ești falsă și vrei să fii răutăcioasă cu Jacob, se gîndi Toni în timp ce ședea îmbrăcat de gală pe capra trăsurii. Din cînd în cînd trebuia să se întoarcă să răspundă la întrebările protopopesei.

Ea întreba despre starea sănătății Excelenței sale, despre recolte, despre tauri, cîini...

— Și Phylax, dragă Toni! Ce face Phylax?

— Phylax a fost împușcat vara trecută, Excelența voastră.

— Împușcat! Oh, Sara, auzi, Phylax a fost împușcat! Și nu mi s-a spus nimic!

— Era, totuși, bătrîn și bolnav, mătușă dragă.

— Mă bucurasem la gîndul de a revedea animalul acela drag! Era, ca să spun așa, un vestigiu din timpurile bune și de demult. Oricum, putea să mi se aducă la cunoștință. Dar e adevărat, e foarte adevărat! Sînt obișnuită, nu-i așa, să nu se țină seamă de sentimentele mele.

— Oh, doamne, mătușă dragă, nu trebuie să pretinzi niciodată prea mult. Nu toți sînt la fel de sensibili ca mătușa.

Doamnele continuară să converseze cu voce joasă și Toni fu cruțat de alte întrebări.

Toni stătea și visa la drumul spre casă, drumul de întoarcere, drum lung, foarte lung,

pînă în Toscana. Cu o seară înainte italianul se hotărîse să-și ceară eliberarea din serviciu. Dorul de casă îl măcinase totdeauna și hotărîrea se copsese timp de douăzeci de ani lungi. Trebuise însă să amîne îndeplinirea ei zi de zi, an de an. Dar acum venise timpul. Înainte era, desigur, ceva care îl lega de casa Roger : băiatul.

Acum băiatul urma să plece de la castel și cît timp va sta unde va fi trimis, nu se știa. Ieri seară Toni îl căutase și îl găsise stînd pe bancă, în parc.

— Aud că Jacob o să ne părăsească ?

— Da.

— Pleacă Jacob curînd ?

— Nu știu, cel mai tîrziu în toamnă.

— Cînd crede Jacob că va reveni la casa Roger ?

— Niciodată, tată !

Tată !

Era prima dată cînd i se adresa astfel.

Nu, să nu mă mai gîndesc la asta că mă apucă plînsul. Și e urît să plîngi cînd stai pe capră, îmbrăcat în livrea. Să mă gîndesc mai bine că în curînd voi pleca acasă. N-o să-mi iau slujbă. O să fiu un hangiu priceput într-un oraș mare, probabil la Florența. Și am să adun mulți bani, mulți, mulți.

Își mișcă degetele, ca și cînd ar fi prefirat niște mătănii.

Niciodată ? E un cuvînt mare pe niște buze tinere. Ce poate să însemne ? Doi, trei ani ? Să stai singur la casa Roger timp de trei ani.

Nu, nu mă gîndesc la asta. Am să plec acasă și am să strîng mulți bani.

— Oh, casa mea Roger ! Oh, draga, vechea mea casă Roger ! strigă Excelența ei.

Echipajul se opri, Toni sări și deschise portiera trăsurii. La scară se grăbiră Vickberg și Lovisa.

Dar Excelența sa ?

Toată dimineața, Excelența sa fusese într-o dispoziție neobișnuit de bună, conversase, rîsese și fredonase cît putuse de fals. La douăsprezece și jumătate se dusese, ca de obicei, la culcare. Dar departe de a avea un somn bun acesta îi fusese tulburat și de vise urîte. Și deșteptarea fusese la fel de îngrozitoare. Pe bună dreptate Excelența sa își pierduse complet cumpătul.

Pretinse să fie îmbrăcat în uniforma de șambelan și, în ciuda protestelor blînde ale lui Vickberg, își impuse pînă la urmă voința. Costumul nu mai fusese folosit de mulți ani și îi stătea îngrozitor de prost, îl strîngea peste tot iar mai mulți nasturi nu putură în nici un chip să fie încheiați.

Vickberg era în culmea disperării.

În toată splendoarea ținutei sale vestimentare de care era foarte mîndru baronul porni să colinde peste tot prin castel, sprijinindu-se de Vickberg și urmat de doamna Enberg, Lars și Lena. Se încăpățînase să cutreiere prin toate camerele, da, coborî chiar și în pivniță, pătrunse și în bucătărie și scormoni cu bastonul prin oale și cratițe. În fiecare cameră avea cîte un ordin de dat. Unele obiecte trebuiau scoase

și încuiate, iar altele aduse în locul lor. Lovi mobilele să vadă dacă sînt prăfuite, cercetă ferestrele și o puse pe sărmana doamnă Enberg în repetate rînduri să stea aplecată, cu capul în jos, și să scotocească prin cufere pentru a scoate o mulțime de lucruri. Se dovedi că Excelența sa avea o memorie miraculoasă în privința lucrurilor mărunte. Unde-i cutare lucru, unde-i celălalt, întreba el tot timpul. Și dacă nu i se dădea un răspuns limpede, bubuia tunetul în modul cel mai înspăimîntător.

Dar mania lui de a se interesa de lucruri mărunte atinse punctul culminant în camera Excelenței ei. Lovisa trebui să dea la o parte cuverturile de pat și să-i arate așternutul. Cercetă noptiera și lavaboul și nu scăpă din vedere să se uite chiar la ce era în ele. O asemenea suspiciune depăși puterea de a suporta a doamnei Enberg, care plecă fără să rostească un cuvînt.

— Unde a șters-o și ființa asta ?

— Pesemne că s-a dus la ea în cameră.

— Cum ? Ei bine, atunci o să vizităm și încăperile castelului în care locuiește personalul.

Dar nu se ajunse, totuși, atît de departe. Fie din cauza vînzolelii acesteia febrile și neobișnuite, fie datorită unei puternice tensiuni sufletești, în orice caz, Excelenței sale i se făcu subit greață. Avu vomismente și diaree. Uniforma de șambelan fu pusă deoparte și Excelența sa fu culcat în pat.

Protopopeasa vru să alerge imediat la căpătîiul patului fratelui ei bolnav, dar Vickberg

îi explică că Excelența sa doarme și nu poate fi deranjat în nici un chip. Doamna Enberg făcu invitația pentru cină.

— Oh, da, să luăm cina ! Sînt sigură că ți-e foame dragă Sara. Dă-mi brațul, Lovisa ! Să nu mă părăsești. Oh, am atîtea întrebări să-ți pun ! Vickberg să ții minte că trebuie să fiu chemată la cel mai mic semn că s-a trezit. Vreau să fiu prima care să-i întîlnească privirea dragului, dragului Roger.

Cina se desfășură relativ satisfăcător, după impresia doamnei Enberg. Excelența ei avu numai cuvinte de laudă pentru toate felurile de mîncare. Și s-o fi auzit cu cîtă amabilitate se interesa de Jacob, cerea informații despre el ! Doamna Enberg trebui, firește, să-i spună ultima mare noutate.

— Și parcă presimt că o să-l pierd pe băiat. Da, Dumnezeule, așa simt ! Dar este spre binele lui, desigur...

— Bineînțeles că poziția în care va fi de acum înainte pretinde o cu totul altă educație decît... decît ar fi trebuit altfel s-o primească.

Doamna Enberg avu o tresărire. Ceva în tonul protopopesei îi reamintea de vremurile trecute, o anumită asprime, brutalitate.

— Ce vrea să spună Excelența voastră ? Băiatul nu are nici o „poziție" !

Protopopeasa își țuguie buzele.

— Oh, dragă Lovisa !

Dar de ce nu pot să-i văd pe acești copii dragi ? De ce nu vin să-mi dea binețe ? Mi se pare destul de curios, draga mea Lovisa. N-ai vrea să le spui că a sosit o mătușă bătrînă la

casa Roger. Spune-le că ea îi iubește din toată inima și că ar dori să le îmbrățișeze făpturile lor dragi și tinere.

Cum să nu, doamna Enberg era, firește, dornică să execute o asemenea misiune nobilă. Plecarea ei păru că face aerul mai respirabil, protopopeasa răsuflînd ușurată.

— Ai văzut, Sara, ce mutră a făcut Lovisa ? Oh, Dumnezeule, ce aer de nevinovăție ! Poziția bietului băiat, auzi ! A fost cea mai impertinentă mutră pe care mi-a fost dat s-o văd vreodată !

— Dar poate că ea nu știe...

— Ea ! Ascultă-mă pe mine, buna mea Sara, în spatele hotărîrii smintite a lui Roger sînt ani mulți de intrigi abil ticluite. Nu ți-am spus întotdeauna că Enberga este o scorpie ipocrită ? Dar nu te mai înțeleg, dragă Sara. Ți-ai luat prostul obicei de a mă contrazice permanent.

— Dragă tanti !

— Da, asta e, cum îți spun eu. Poți să-ți închipui ceva mai cinic decît testamentul lui Roger ? Ultimul Roger Bernhusen de Sars desemnează un copil nelegitim drept unic moștenitor ! *Mon dieu !* Și dacă cel puțin ar fi fost bastardul lui ! Dar e copilul nelegitim al unui servitor !

— Este de-a dreptul de necrezut. Nu se poate însă ca un testament atît de ciudat să fie anulat ?

— Imposibil ! Blegul de Björner mi-a spus că vor fi respectate toate procedurile cuvenite. Și sigur că nu poți să-ți imaginezi, nici un

moment, ca el să poată comite vreo greșeală de procedură. Nu, trebuie să folosim alte mijloace. Și, ți-o spun pe șleau, în ciuda suspiciunii extrem de evidente și jignitoare pe care Roger a manifestat-o față de mine în această chestiune, mă voi face luntre și punte pentru a îndrepta lucrurile. Apoi rămîne în voia Celui de Sus să orînduiască lucrurile cum va crede că este mai bine.

Dar asta ce-o mai fi însemnînd ? Cine mai e și fata asta ? De unde vine ? A stat la ușă și a ascultat ?

Fata, care intrase în sală pe din spatele Excelenței ei, aducea un castron mare cu căpșuni. Puse castronul pe masă, se retrase un pas și făcu o plecăciune foarte frumoasă și adîncă, poate o reverență prea pronunțată, și cu genunchii puțin tremurînd.

— Ei, cum te cheamă ?

— Blenda. Mătușa Enberg mi-a spus...

— *Mon dieu ! C'est la petite...* Copilul meu drag, dă-i o îmbrățișare bătrînei tale tanti ! Vezi, Sara... ce drăguță... *comme elle est ravissante ! Elle ne ressemble pas du tout à son pauvre père.* Sărută-mă pe obraz, copilă dragă !

Blenda se supuse îndemnului și se simțea acum mai liniștită. Simțea o mare nevoie să vadă că e îndrăgită, micuța Blenda. Și îmbrățișarea afectuoasă a protopopesei îi făcuse bine.

— Ei, unde este tînărul tău cavaler — *le bon Jacques, le beau jeune homme !*

— Jacob... adică ? N-a putut să vină... s-a dus, mai mult ca sigur, în pădure.

— Mi-e total indiferent, copilă dragă, dar dacă tînărul domn nu cunoaște nici cele mai elementare reguli de politețe atunci cred că trebuie să i se facă rost de un bun profesor. Cum se simte, însă, tatăl tău, copilă dragă. Sînt teribil de neliniștită. Ai auzit ceva ?

— Vreți să spuneți... e vorba de unchiul, Excelența voastră ?

— *Pauvre petite*, mormăi Excelența ei și îi făcu un semn Sarei, ca nu cumva acesteia să-i scape încurcătura în care se găsea bietul copil. De fapt, chiar și protopopeasa însăși se simțea puțin încurcată. O asemenea stare era, totuși, străină firii ei și îi dispăru rapid. Cu o voce clară și decisă îi spuse :

— Mă refer, firește, la tatăl tău, fratele meu drag Roger.

— Oh, da, mulțumesc, se simte bine, se grăbi Blenda să răspundă.

— Adică cum ? A avut, din cîte știu, un atac de inimă și a vomat îngrozitor. Ce-ai vrut să spui, copilă ?

— Am vrut să spun numai că nu este ceva grav, încercă Blenda să se explice. Unchiului i se întîmplă mereu asta, mai ales cînd răcește la burtă. Dar îi trece repede.

Excelenței ei i se făcu milă de deruta în care se găsea fata și aprecie că discuția ar trebui continuată într-un moment mai potrivit. Îi făcu astfel Blendei un mic semn cu mîna, că se putea retrage, un semn pe care fata, fîstîcită, probabil că nu l-ar fi înțeles dacă Sara n-ar fi luat-o cu prietenie de braț propunîndu-i să facă o plimbare prin parc.

Sara dorea nespus de mult să se plimbe în parcul acesta frumos și romantic. Se gîndea totodată și la posibilitatea ca în parc să-l întîlnească, eventual, pe tînărul care, într-un mod cu totul curios, devenise din nimic o persoană de mare importanță. Și care, pe deasupra, mai fusese numit și „le beau jeune homme".

— Cîți ani are, de fapt, Jacob ăsta al tău ? o întrebă ea pe Blenda.

*

Excelența ei încercă să se odihnească puțin.

La ora opt seara baronul Roger se trezi. Și prima lui întrebare fu : A venit persoana ? După ce Vickberg confirmă, veni o a doua întrebare, repezită, îngrozită : E aici... aici în cameră ? Nu, dar și-a exprimat dorința fierbinte să...

— Ei, dacă-i așa, e bine. Cum arăt ? Ce părere ai ?

Oh, da, Vickberg era de părere că Excelența sa arăta destul de bine. Somnul fusese în mod evident recomfortant.

— Crezi că trebuie să ne sculăm ?

— Nu, cîtuși de puțin. Excelența voastră trebuie să-și menajeze forțele. Și îndrăznesc să cred că Excelența ei ar fi disperată...

— Desigur. Să ne punem halatul de noapte, atunci ?

— Cum dorește Excelența voastră. Sau să stați complet liniștit în pat ?

— Ei, taci ? Nu trebuie să-mi schimb cămașa, cum ? Și dă cu puțin... eh ?... parfum. Vezi că ai priceput ! E deschisă fereastra ?

Ușa fu deschisă pentru Excelența ei. În poziție șezîndă, cu o față vineție sub scufia albă, Excelența sa primi îmbrățișarea surorii sale și sărutul pe obraji.

— Dragă Roger ! Cum te simți ?

Oh, mulțumesc, mă rog, baronul se simțea destul de bine, dar parcă i se pusese ceva în gît.

— Roger, tu ai gaze ! Ai gaze ! Da, nu mă contrazice, Roger ! Sărmanul Per a suferit cumplit de gaze în ultimii ani. Vickberg, du-te repede la domnișoara Siedel și roag-o să aducă sărurile englezești.

Sărurile englezești se găseau chiar și în stocul de medicamente al baronului și protopopeasa îl îndopă pe bietul baron cu o doză puternică. Roger înghiți în silă ce îi dădea protopopeasa, lăsîndu-se doctoricit cu resemnare.

— Este extrem de amabil din partea ta, Julia, că nu m-ai uitat cu totul, murmură el.

— Să te uit, asta-i bună ! Oh ! *Comme tes paroles me font mal !* Știi prea bine, Roger... motivul că... Ah, bunul meu Vickberg, o să fii atît de bun s-o ajuți pe domnișoara Siedel să despacheteze, nu-i așa ? Mulțumesc ! Vreau să-ți spun Roger, că păstrez o nespus de dureroasă amintire a ultimei mele vizite la casa Roger.

— Sigur că da... da... dar poate nu e cazul să vorbim acum despre asta. Sărmanul om e

mort. Asta-i situația. De altminteri, nu a fost greșeala mea, că s-a produs o ruptură. Cum ? El se amesteca în treburile mele într-un mod al naibii de neplăcut. Așa deci. Să nu mai vorbim de asta, te rog. Sărmanul om... sărmanul om... se odihnește în pace acum.

— Da, oh doamne. Dar ce sfîrșit, Roger ! *Mon dieu,* ce sfîrșit !

Baronul se suci neliniștit.

— Nu mai spune ? A fost greu ?

— Nu poți să-ți închipui ! Și cine putea să creadă, oare, că lucrurile vor lua o întorsătură atît de crudă. Totul a început atît de nevinovat, cu puțină indispoziție, vomismente, gaze... da, așa cum ți-e rău acuma. Cine, oare, putea să bănuiască...

— Mînca prea mult.

— Nu mai mult decît tine, dragul meu Roger.

— Cum ? El ! Mînca copios ! Să mă bată Dumnezeu dacă nu mînca de trei ori mai mult ca mine. Nu e un dubiu, o știu precis. De trei ori mai mult ca mine.

— Da, totdeauna ai fost foarte sigur pe ceea ce ai afirmat, dragă Roger. Dar, oricum, consider că ai procedat cu mai multă înțelepciune fiind ceva mai precaut la mîncare și la băutură. Și acum împlinești șaizeci și cinci de ani, Roger. Șaizeci și cinci ! Ai cu trei ani mai mult decît iubitul nostru tată cînd s-a prăpădit.

— Ei da, sigur, e ciudat. Spune-mi, însă... a fost chiar atît de greu ? Mă refer la Per ?

— Vai, da ! N-au fost numai chinurile lui trupești dar îl frămînta și soarta noastră. Da, Roger... ție pot să-ți spun : ne-a lăsat într-o deplină mizerie. Da, *misère !* Dumnezeule, cît am încercat să-l consolez și să-l asigur că tu o să ne ajuți, bineînțeles...

— Da, da, n-am făcut-o ?

— Ba da, îți mulțumesc, scumpule Roger ! Dar tu poți să înțelegi că de multe ori mi-a fost greu. Mulțumesc lui Dumnezeu că copiii mi-au adus întotdeauna bucurii. Și băieții au ajuns acum destul de mari încît se pot descurca fără mine.

Protopopeasa rîse cu tristețe.

— Puteai să iei și fata cu tine.

— Micuța Malla ? Da... dar știi, ca să fiu sinceră, călătoria ne-a costat și așa destul de scump pe mine și pe Sara.

— Sara ! Sara ! De ce dracu o tîrăști mereu pe această Sara după tine ? Dacă o duci atît de greu, cum spui, ai putea să-i dai drumul Sarei să pască la Björkenäs. Păi nu-i așa ?

— Chiar vrei să spui, Roger, că trebuie să rămîn fără nici un fel de companie ?

Sărurile englezești începură acum să-și facă efectul. Excelența sa se pomeni cu un val de rîgîieli ceea ce îi permise să evite un răspuns dificil. Protopopeasa atacă un alt subiect.

— În afară de aceasta, micuța Malla a trebuit s-o însoțească pe Mina Bergfeldt la Marstrand. Oh, draga de Mina, are o adevărată slăbiciune pentru micuța mea fată. Între noi fie vorba eu chiar m-am gîndit la posibilitatea unei partide între Vilhelm și micuța Malla.

Vai, știi... mi-e atît de drag să mă gîndesc că micuța Malla ar putea fi stăpînă la casa Roger. Și Vilhelm Bergfeldt este un tînăr extrem de plăcut... Te obosesc, Roger ? Te rog, spune ! Da, iartă-mă că vorbesc numai de copiii mei. Din plinul inimii vorbește gura. Mă înțelegi, am și eu necazurile mele...

— Deh... hm... De Malla, firește, o să avem noi grijă... în caz că va fi nevoie.

— Îți mulțumesc, dragule... ești atît de bun. Dar tu îi ai și pe ai tăi la care trebuie să te gîndești. În primul rînd, la micuța Blenda. *Comme elle est charmante, ta petite fille !* Totdeauna am nutrit un interes deosebit pentru draga copilă. Și îți amintești, cu siguranță, că și sărmanul Per...

— Mulțumesc, mulțumesc mult ! Te rog să mă scutești de a-mi aduce aminte.

— Ești așa de irascibil, dragă frate. Vai, da, așa s-a întîmplat și cu bietul Per, starea lui se deteriora cu fiecare zi. Accesele de mînie surveneau tot mai des. Vai, vrei să se întîmple astfel... Tu îl mai ai și pe tînărul bărbat la viitorul căruia trebuie să te gîndești.

— Tînărul ? Ce spui ? În ce-l privește nu am nici o contribuție. Te rog să o întrebi și pe Enberga !

— Să știi că nu glumesc deloc, Roger. Ai o obligație morală inevitabilă.

— Cum ? Să fiu al dracului, dar ești caraghioasă, scumpa mea Julia ! Dacă e să mi se impute toți copiii nelegitimi de la curte, atunci să mă ia dracu, dar va trebui să pun lacăt la camera servitoarelor.

— Roger... O iei razna !

— Pardon, scumpa mea ! Dar să mă bată Dumnezeu dacă suport vreun amestec... hm... să știi...

Așadar, luni împlinim șaizeci și cinci de ani... hm... nu e așa de mult, nu ? Dar, oricum, e ceva. M-am gîndit să încropim o mică petrecere. Ne-am gîndit să invităm... pe cele mai apropiate rude. Știi, scumpa mea... m-am gîndit să pun la punct... hm... chestiunile pămîntești. Sigur, nu din cauza vîrstei... dar cîndva o să se întîmple...

— Cu certitudine.

— Și m-am gîndit ca cei mai apropiați să fie martori și să audă care este voința noastră supremă. Tînărul Bergfeldt... hm... și domnii fii ai scumpei mele surori.

— Îți mulțumesc, îți mulțumesc, dragule !

— Te rog, scumpa mea, fără mulțumiri anticipate. Hi, hi, hi. Testamentul nu e încă întocmit...

— Nu mai glumi așa ! Vreau să te rog ceva, *mon très cher frère*..

— Poftim !

Dacă, așa cum spui, te gîndești să faci unele dispoziții testamentare, atunci uită cu desăvîrșire ce ți-am spus despre situația mea și a copiilor mei... mă rog, așa s-a întîmplat. Să nu ții seamă cîtuși de puțin de noi... oricum, nu în primul rînd. Trebuie să te gîndești, înainte de toate, numai la datoria ta față de Dumnezeu și față de oameni...

— Ce spui ? Te ții de șotii ? Ce datorie, ce obligație ? Nu am, să fiu al dracului, nici un fel de obligații...

Protopopeasa se ridică în picioare și, luînd o poziție, o atitudine adecvată cu seriozitatea pe care o conțineau cuvintele ei, continuă :

— Ba da, Roger, ai obligații. Ți-am dat de înțeles adineauri de ce natură sînt obligațiile tale. Vreau, acum, numai să-ți reamintesc, dragă frate, că nimeni nu a putut încă reproșa cuiva din familia Bernhusen de Sars că și-a neglijat obligațiile.

— Ești într-o ureche ? Nu și-au neglijat niciodată obligațiile. Pe dracu ! Dar despre răposatul nostru unchi, ce spui ? Julius Gustaf Adolf Robert de Sars ? Fir-aș al dracului, dar n-a șters-o el cu casa de bani a regimentului ! Și a mai și falsificat numele răposatului nostru tată ! Și cum s-a îngrijit de copilul lui, nu e cazul să mai vorbim. Să mă bată Dumnezeu, dar ce s-ar fi ales de Lovisa... ar fi devenit o... s-ar fi ales praful, dacă tata nu ar fi avut grijă de ea...

— E... C'est... Mais comme tu ments ! Lovisa este sora lui Hallingen.

— Din partea mamei da, așa e, dar babalîcul de Hallingen nici n-a vrut să știe de ea. La dracu, mai bine ! Nu știi ce s-a întîmplat cînd răposatul nostru tată a încercat să-l forțeze pe Hallingen să fie înțelegător ? Cum, ce spui ? Hi, hi, hi... De ce dracu stai în picioare ? Așază-te aici ! Pezevenchiul ăla de Vickberg stă la ușă și spionează. Ei, da, vezi tu, scumpa mea, s-a întîmplat că...

Istorioara fu povestită și ascultată cu același interes. Și de la una se ajungea la alta. Vechea cronică de familie fusese deschisă și își înfățișa episoadele sale cele mai delicate. Fratele și sora se cufundară în detalii misterioase, picante, în amintiri ridicole și amuzante.

Găsiseră în sfîrșit ceva în care temperamentele lor coincideau, se contopeau, un subiect care putea fi savurat în tihnă și cu mare plăcere.

În cele din urmă, baronul deveni, totuși, mult prea vioi, sărea și se maimuțărea pentru a fi cît mai elocvent. Deși protopopeasa aprecia că totul era cît se poate de nostim, consideră, la un moment dat, că e cazul să pună capăt discuției și să-l cheme pe domnul Vickberg.

Fratele și sora se despărțiră cu afecțiune.

VII

Domnul Per se interesează de copii. A doua discuție aprinsă

Jacob se dusese, singur, pînă la cabana Tanninge. Părăsise casa Roger în aceeași seară cînd sosise protopopeasa și a doua zi dimineața se înființă la Björkenäs pentru a pune ceva în gură. Fu primit cu amabilitate, dar și cu multe întrebări la care răspunse laconic.

Per Hyltenius îi făcu o vizită gazdei sale. Moșierul era în birou, trăgea din pipă și bea cafea, singurele ocupații despre care se putea spune că îi făceau plăcere, îl distrau.

— Ciudat băiat, Jacob ăsta. Ori de cîte ori îi vorbesc mă repede. E supărat pe mine ?

Nu, Arvid Siedel nu-și putea închipui așa ceva.

— Totdeauna e așa de ursuz ?

Ursuz ? Jacob ? Nu, nu, moșierul Siedel nu remarcase niciodată asta. Dimpotrivă, cei doi, Jacob și Blenda obișnuiau să facă o gălăgie nemaipomenită.

Asta este ! se gîndi Per. S-or fi încurcat niscaiva ițe între cei doi și de aceea este Jacob atît de morocănos.

— Dar spune-mi... ce face el de fapt ? Bineînțeles că nu se ocupă de agricultură, și de

vînat și pescuit nu se poate ține toată vremea. Citește ceva ?

Da, obișnuia, desigur, să împrumute cîte o carte din cînd în cînd. Dar despre ce cărți era vorba, moșierul Siedel nu știa nimic. Băiatul avea voie să scormonească în dulapul cu cărți, cît poftea.

Per Hyltenius nutrea o simpatie adîncă și caldă pentru semenii săi, îndeosebi pentru cei tineri. Asemeni mamei sale, avea o puternică înclinație de a interveni peste tot, acolo unde o intervenție era, îndeobște, posibilă. Îi făcea plăcere să îndrepte lucrurile și era în mod naiv insensibil față de ceea ce era indiscreția în misiunea sa. Avea doar intenții bune, nu, și voia, desigur, să facă numai bine. Ca atare considera că are toate premisele să facă o frumoasă carieră de călăuzitor al tinerilor. Răposatul protopop fusese pe vremea cînd era profesor, un dascăl extrem de iubit. Și el, însuși, reușise să-și formeze, încă din anii tinereții, o imagine senină, generoasă și fericită asupra problemelor umane...

Jacob se bucura de simpatia sa deplină. Poziția băiatului trebuie că este extrem de nefirească, extrem de stînjenitoare. Să fii zilnic între tată și mamă și totuși să nu ai nici cea mai mică idee de ce înseamnă viața de familie... un caz interesant și foarte nefericit. Fără nici o îndrumare, ignorant, bineînțeles, un suflet adormit...

— Are domnul Enberg ceva împotrivă dacă îl însoțesc pînă la cabana de vînătoare ? Mi-ar face plăcere să văd cum v-ați aranjat acolo.

— Nu-i mare scofală. Veniți, firește, dacă vă face plăcere.

Per rîse în sinea sa. Nu e bine să ai de-a face cu el, cu tînărul ăsta, se gîndi el. Dar să vedem, totuși...

— Veniți, desigur, destul de des la Tanninge ? Vă atrage vînătoarea, nu ?

— Da... dar acum s-a încheiat.

— Așa ? Da, dar nu începe vînătoarea de rațe ?

— Bineînțeles. Începe vînătoarea de rațe.

— Oh, vreți să spuneți, poate, că în ceea ce vă privește vă gîndiți să nu mai vînați ?

— Nu vreau să spun chiar nimic. Însă cînd ți se pun întrebări trebuie să răspunzi ceva să nu pari nepoliticos.

— Da ! Ei da ! rîse Per, aveți dreptate. Dar spuneți... trec de la una la alta... nu considerați că prietenul nostru comun, Arvid Siedel duce o viață destul de searbădă și monotonă. Nu cred că îl interesează ceva. Citește, oare ?

— Sigur că da, e un lacom cititor de foiletoane.

— Foiletoane ! Și cu toate acestea, are o bibliotecă destul de bogată.

— Da, are cărți ! Are o carte amuzantă despre Buddha.

— Buddha ? Adevărat, citiți așa ceva ? Vă interesează, poate, istoria religiei ?

— Nu, deloc. Dar Blendei îi place poveștile.

— Micuței Blenda... va să zică. Și dumneavoastră ? Dumneavoastră ce vă place ?

— Mie îmi place să dorm.

— Ei bine, acesta este un ideal oarecum budist.

— De fapt, cartea este destul de distractivă. E caraghios cînd te gîndeşti că există în realitate oameni care cred în ce scrie acolo. Eu nu pot înţelege acest lucru. Credeţi că ei chiar cred... sau se prefac numai ?

— Legendele despre Buddha ? Oh, atît propovăduitorii cît şi credincioşii au găsit lucruri şi mai minunate.

— Da, aşa trebuie să fie. Dar dumneavoastră ? Ce credeţi ? Da, vreau să spun nu despre Buddha ci altfel ?

Per se simţi puţin cam încurcat. Dar întrebarea fusese pusă cu toată seriozitatea şi pretindea un răspuns la fel de serios.

— Eu cred într-un Dumnezeu.

— Eu nu cred. Eu cred că totul este la voia întîmplării.

— Din păcate nu sînteţi singurul care credeţi astfel. Dar credinţa asta este lipsită de consolare.

— De ce oare ? De ce una mai mult decît alta ? Dacă este hazardul sau un Dumnezeu, care este rău, atunci este totuna. Numai că nu mai ai pe cine să înjuri, bineînţeles. Merg prea repede. Dumneavoastră vă mişcaţi destul de greu după cîte văd.

Per nu era deosebit de mobil, avea un gabarit considerabil pe care trebuia să-l care. Şi în afară de aceasta era atît de distrat încît se poticnea la tot pasul. Urcuşul era, de asemenea, destul de abrupt şi obositor.

Dar cînd ajunseră în cele din urmă la cabană, şi se opriră pe micul platou de munte, cu lacul care se întindea la poale, iar lui Per i se dezvăluiră în toată splendoarea lacul, munţii, pădurile si poienile, atunci extazul îi învinse şi oboseala şi proasta dispoziţie. Per începu să vorbească despre acest peisaj suedez a cărui frumuseţe este nemărginit de variată şi enigmatică, atît de misterioasă, de intimă, care trece atît de uşor de la registrul major la cel minor, de la minor la major. Cu multe exclamaţii îşi roteşte privirile, încearcă să devină şi mai elocvent în mica lui prelegere. Dar tot timpul avu senzaţia neplăcută că nu se poate face înţeles.

— În partea aceea se află Klockeberga, spuse Jacob. Aţi fost acolo ? E cu mult mai mare decît Björkenäs, au acolo o sută cincizeci de vaci.

— Într-adevăr aşa e. Per se simţi întrucîtva descurajat. Băiatul avea ceva, o anumită îndărătnicie, un fel de asprime, era nesociabil şi distant. Sau poate că era prost ?

Ei bine, se putea întîmpla să aibă mai multă înclinaţie pentru îndeletnicirile practice.

— Spune, Jacob, ce te gîndeşti să ajungi ?

— Eh, da, am mai umblat pe ici, pe colo, dar nu m-am gîndit serios la chestiunea asta. Dar cred că e timpul să încep să mă gîndesc. Baronul este bătrîn şi cînd va muri o să fie o altă rînduială. Noi, mama şi cu mine, am fost un fel de animale domestice la casa Roger. Şi mai sîntem încă. Aşa că totul o să depindă, fără îndoială, de hotărîrile Excelenţei sale. Da,

da, nu vreau să spun nimic rău despre baron. E, desigur, un om bun. Dar e așa cum îl știți.

— Dragul meu prieten, se pare că aveți o părere cu mult prea proastă despre dumneavoastră. În zilele noastre nu există nici o formă de iobăgie. Fiecare este liber să procedeze cum îi dictează voința...

— Da, dar la ce ajută ? Eu știu prea bine ce vreau, dar asta nu mă ajută cu nimic.

— Firește, trebuie să te menții în limitele bunului simț.

— Tocmai asta e. Și nu o facem. Și nu ajută la nimic... Spuneți, știți ceva despre Buddha ăsta ? Nu numai legendele, vreau să spun. Se pare că nu i-au plăcut fetele ?

Per rîse binevoitor. Se așezase pe scara joasă a cabanei și, așa cum stătea, cu picioarele încrucișate și cu burta proeminentă, semăna într-adevăr cu un Buddha jovial.

— „Plăcut“ nu este un cuvînt prea potrivit. Ținea desigur de sistemul său... dacă pot să folosesc un cuvînt atît de profan... să fugi de ispitele acestei lumi...

— Oh, da, știu... Dar știți ce cred ? Cred că trebuie să fi fost un om nemaipomenit de puternic. Se cunoștea suficient de bine și dacă nu s-ar fi stăpînit cum trebuie, dacă nu i-ar fi păsat de nimic, ar fi stat, ar fi dormitat și ar fi meditat, atunci nu ar mai fi avut nici o putere asupra lui însuși. Nu credeți asta ?

— Nu, sincer să fiu, o asemenea interpretare...

— Dar eu cred în ea. Un om obișnuit, liniștit, nu ar fi ajuns niciodată la o asemenea

idee : să te reții de la toate. Un asemenea om ia lucrurile ușor, nu este niciodată nici prea vesel și nici prea trist. De ce să renunțe ?

— Sînteți și dumneavoastră foarte puternic ?

— Eu ? Eu sînt ca un cioban. Și nici nu mă gîndesc să mă abțin de la ceva, decît de la ce sînt obligat să mă abțin...

Acum, se gîndi Per, a sosit momentul să continue cu precauție și tact pe același făgaș.

— Obișnuiți, nu-i așa, să o luați și pe Blenda aici, cu dumnevoastră ?

— Acum s-a terminat cu asta. Voi părăsi casa Roger în toamnă sau cam așa ceva.

— Adevărat ? Spuneți-mi, o faceți de bună voie ? Sau este un ordin venit de foarte sus ?

— Și una și alta. Și eu vreau, și mama vrea, și Excelența sa vrea. Deci este bine, fără doar și poate.

— De bună seamă că vă despărțiți de casa Roger cu o anumită părere de rău ?

— Posibil. De altfel este un cuib vechi și scîrbos.

— Casa Roger ?

— Da, este sub puterea unor vrăji. Te duci acolo și crezi că totul este bine și că nu va putea fi altfel. Și unu, doi, trei scapă dracu din laț și întoarce totul cu susul în jos, îți aruncă praf în ochi, de ajungi să vezi numai vîrcolaci în toate ungherele !

Jacob intră în cabană și trînti ușa după el. Din mușchiul de pe stîlpii putreziți se ridicau nori de praf.

Pentru mine este un cioban plin de viață, se gîndi Per. Ceva nu e în ordine și lucrul ăsta e evident. Și probabil nu este vorba numai de o mică ciondăneală între tineri. Nu, aici și-au vîrît coada, cu siguranță, și cei bătrîni.

S-ar putea, oare, ca și protopopeasa să fie amestecată? Ea este în plină acțiune, după cum se știe, în prezent la casa Roger și, este de presupus că nu-i scăpa nimic. Bănuiala i se păru lui Per destul de plauzibilă și aceasta îl stimula. Feciorul cel mai mare al protopopesei își venera mama pur și simplu. Dar pofta puternică de acțiune a amîndurora și punctele de vedere total diferite în multe privințe au dus deseori la conflicte între mamă și fiu. Da, Per avea chiar o anumită aplecare pentru a căuta subiecte de discordie.

— Jacob, strigă el! Vino, vreau să stăm de vorbă. Se aplecă pe spate și dădu un brînci ușii vechi, care se deschise larg, gemînd.

— De ce vreți să sfărîmați ușa?

— Ei bine, ascultă acum! Fiți atît de amabil și arătați-mi drumul cel mai scurt pînă la casa Roger. Pentru că mama a ajuns acolo și existența idilică a unchiului probabil că a și fost tulburată, nu înțeleg de ce aș mai fi nevoit să mă ascund prin pădure. Este neplăcut să vii ca oaspete neinvitat, asta-i cert. Dar n-am încotro. Dacă unchiul o să strîmbe din nas, Siedel va fi cu atît mai încîntat. Și una o rezolvă pe alta. Vreți să-mi arătați? Mi-ați face un mare serviciu.

Jacob nu putea, firește, să-l refuze.

În aceeași dimineață, deci a doua zi după sosirea sa, protopopeasa a luat cunoștință, oficial, ca să spunem așa, de conținutul surprinzător al viitorului testament. Excelența sa divulgase secretul, făcîndu-și mult sînge rău.

Ziua începuse duios de pașnic și inofensiv. La orele unsprezece baronul se duse în camera surorii sale pentru a-i face vizita de curtoazie. Excelența sa își revenise complet după indispoziția avută cu o zi înainte dar... extrem de precaut îndată ce era vorba de sănătatea sa... respinsese totuși propunerea protopopesei de a face o vizită la cimitir, în criptă. Sora lui consideră că este o lipsă de tact ireparabilă de a nu face această vizită cît mai curînd posibil. Dar baronul, care nutrea o antipatie irezistibilă față de cimitire, declară că în primul rînd erau necesare cîteva clipe în bibliotecă.

Chiar și aceste clipe fură o ofrandă adusă spiritelor străbunilor. Dulapul cu cărți cel mai sacru fu deschis de Excelența sa însuși, asistat de Vickberg și fură scoase la iveală „memoriile“, memoriile casei de Sars, trei manuscrise voluminoase legate în piele de vițel și cu margini aurite, cu blazonul și învelișul în *„couleurs de Paris“*. Fratele și sora se așezară unul în fața celuilalt, fiecare pe cîte o latură a mesei de lectură. Perdelele fură ridicate și date în lături, iar baronul, înarmat cu lupa, începu să răsfoiască.

— Cum spuneam, vezi tu Jullan, astea sînt lucruri al naibii de interesante. Desigur, tu le-ai citit pe cele mai multe, nu? Dar am

putea să le mai parcurgem... să văd numai... aici... despre răposatul rege și curtea...

Autorul „memoriilor", guvernatorul și mai apoi consilierul regal baronul Roger de Sars, căsătorit cu fiica lui Abraham Bernhusen și primul strămoș al ramurii Bernhusen de Sars la casa Roger a fost la vremea lui unul dintre cei mai notorii scornitori de bîrfe. Însemnările pe care le-a lăsat, despre el însuși și contemporanii săi, nu s-au bucurat niciodată de un credit deosebit în rîndul cercetătorilor de cronici. Și cu toate acestea, puținii specialiști care de-a lungul anilor s-au încumetat să facă un drum pînă la casa Roger, nu s-a auzit să fi regretat. Pentru că pierderea de timp, pe care în mod neîndoios au avut-o, era compensată din plin, pe de altă parte, de generozitatea binevoitoare a gazdei. Fiecare proprietar al casei Roger și al memoriilor a considerat întotdeauna ca o chestiune de onoare să-i sprijine pe cei mai de seamă... firește pe cei mai de seamă oameni de știință, care au încercat să extragă un sîmbure de adevăr din franceza stîlcită și desenele îngrozitoare ale memoriilor.

— Auzi, Jullan... cum ?... să trecem peste asta ? Nu pot să văd ce e aici... nu pot, să fiu al dracului dacă pot...

Baronul Roger se împotmolise într-un raport lung, de multe, multe pagini, referitor la economia națională și situația financiară în agricultură. Desigur că el nutrea cea mai adîncă venerație pentru considerațiile de economie națională ale strămoșului său, care se refereau

îndeosebi la distilarea produselor alcoolice pentru necesitățile domestice, dar oricum, avînd în vedere că Julia era de față, îți puteai permite anumite omisiuni, folosind astfel timpul exclusiv pentru a descifra *„les petits mot"*, adică anecdotele.

Și, timp de mai bine de două ore, fratele și sora stătură și scotociră după minciuni răutăcioase despre cei morți. Întocmai ca oamenii fără educație morală și culinară care aleg trufele din pateul de ficat de gîscă și înlătură delicatesa grasă, pură, tot așa devorară acum excelențele lor scandalurile puternic piperate, acordînd filosofiei pompoase, greu de digerat, întreaga considerație, dar puțină atenție.

Excelența sa se simțea de-a dreptul voios, de-a dreptul bine dispus.

— Julla, să fiu al dracului, dar mă bucură nespus că ai venit. Cum ? E o deosebită plăcere, scumpa mea. Poți foarte bine sta cîteva zile.

— Îți mulțumesc, dragă Roger ! Dacă ai ști cît de bine îmi fac cuvintele tale ! De fapt și eu m-am gîndit să stau cîteva zile. Mîine este ziua ta de naștere...

— Exact, da ! Atunci, scumpa mea, o să ne simțim bine, cît se poate de bine... da, da... cum ?

Baronul Roger își aminti subit că marele eveniment pregătit cu ocazia zilei lui de naștere avea să-i ofere, în mod cert, o plăcere, dar nu și surorii Julia, cu siguranță. Dar gîndul următor îl zăpăci, și asta cu atît mai mult cu cît în grabă nu putea să-și explice de ce,

în mod obişnuit, era atît de furios pe sora Julia, de ce dorea să-i prilejuiască o surpriză atît de neplăcută. Doamne... ființa asta era foarte simpatică !

— Ştii, scumpa mea, testamentul o să fie, fără îndoială, bine întocmit, să fiu al naibii, şi o să ne gîndim, desigur, şi la micuța Malla, cum ? Vezi tu, deşi ea nu este pomenită în testament, putem oricînd să prevedem o mică clauză, cum ? Vom putea dispune ca moştenitorul nostru unic să acorde o întreținere anuală...

— Ce vrei să spui, Roger ?

Oh, da, Excelența sa recunoştea acel ton şi se roşi pînă în vîrful urechilor, chiar pînă în vîrful nasului, care începu să-l mănînce în mod neplăcut şi rău prevestitor. Blestemata... credea, poate, că o să dirijeze acum treburile la casa Roger cum o făcea pe vremea răposatului tata ? Să-l intimideze, să-l silească, aşa cum l-a silit, să se căsătorească şi multe altele. Oh, da, acum recunoştea tonul.

— Vrei să spui... chiar vrei să spui că copilul meu, fata surorii tale, nepoata sărmanului tău tată va trebui să-şi cerşească pîinea de la un... de la un... de la acela pe care doreşti să-l desemnezi moştenitorul tău unic ? Şi nu ți-e ruşine !

Şi apoi se dezlănțui :

— Nu ți-e ruşine, nu ți-e ruşine, nu ți-e...

Baronul Roger nu mai scoase o vorbă. Numai cînd Excelența ei puse întrebări directe, dacă ceea ce se spunea despre testament erau chiar adevărate, el confirmă cu o expresie de

spaimă pe chip şi cu imprecații pe jumătate sugrumate. Bătu în masă cu pumnul şi cu bastonul, bătu în podea cu piciorul, care începu să-l doară îngrozitor.

Vickberg se repezi să-l ajute, îi oferi brațul şi-l ridică în picioare. Protopopeasa izbucni în lacrimi. Excelența sa voia să fie dus în camera lui. Protopopeasa ordonă să se pună caii la trăsură.

— Sigur, pleacă ! țipă Excelența sa. Pleacă ! Pleacă ! Nu vreau să te mai văd !

— Roger ! Vreau să fac o vizită la mormîntul părinților noştri... vrei să-mi interzici şi asta ? Vrei să-mi interzici şi asta ?

Dar Excelența sa ieşi din bibliotecă sprijinindu-se de Vickberg țopăind într-un picior cu bietul picior care-l durea bălăbănindu-se în aer.

Protopopeasa se îndepărtă pe alee. Îşi ținea încă batista la ochi ; oamenii aceştia nemernici şi neruşinați nu trebuiau să-i vadă lacrimile, să se bucure de durerea ei.

— Mamă ! se auzi ea strigată.

— Oh, Dumnezeule ! Per, ghinionistul ! Aici... în acest moment !

— Per ! De ce ai venit ! Nu ți-am spus să aştepți pînă îți trimit vorbă ?

— Ba da, dar m-am gîndit că dacă eşti aici...

— Aici ! Plec ! Părăsesc casa Roger definitiv !

— Acum ? Acum imediat ?

— Mai întîi îmi voi îndeplini o datorie sfîntă. Dar după aceea, diseară...

— Mamă dragă, ce ai mai pus la cale ?

— Oh, da, bineînțeles că eu sînt cea vinovată ! Și propriii mei copii îmi fac reproșuri în prezența unor oameni străini...

— Acesta este Jacob Enberg, mamă.

— Pornește, Nils ! Pentru Dumnezeu, dă-i drumul !

Nepăsător la suferința umană, cu un calm stoic în exercitarea misiunii sale, Nils agită biciul și slobozi un sîsîit prelung. Caii porniră în trap. Protopopeasa plîngea. Era dezolată, abandonată, jignită de rudele sale cele mai apropiate, trădată de propriii ei copii.

— Da, vedeți, spuse Jacob. De ce m-ați tîrît pînă aici ? Știam dinainte că o să se întîmple așa.

— Oh, trebuie să înțelegeți bine, că nu despre dumneavoastră era vorba domnul Jacob. Probabil că cei doi bătrîni nu s-au înțeles în privința...

— Sigur că din cauza mea. Sau a Blendei.

— Oh, nu, cu certitudine că nu. Vino să facem recunoașterea terenului.

Pe pajiștea din fața castelului se întîlniră cu Sara Siedel, doamna Enberg și Blenda.

— Ce s-a întîmplat ? întrebă Per.

— Oh, dragă domnule Per, este exact ceea ce ne întrebam și noi, așa că putem avea unele mici confuzii ! Exact ceea ce am văzut : Excelența ei a ieșit ca o vijelie, a cerut trăsura și plîngea. Voia să se ducă la cimitir. Și nimeni nu îndrăznea, firește, s-o întrebe mai mult. Iar Vickberg nu ieșise încă de la Excelența sa. Așa că nu am aflat nimic.

Sara îl luă pe Per Hyltenius de braț.

— Per, spuse ea, cînd ajunseră la o distanță potrivită de ceilalți, pot să înțeleg foarte bine de ce s-au certat mătușa cu unchiul. Disputa a fost cu siguranță în legătură cu acel tînăr, pe care, de altfel, ai uitat să mi-l prezinți...

— Jacob ? Dar ce amestec să aibă Jacob ? Ce are mama de a face cu el ?

— Ba da, are, o să afli, dragă Per. O să vezi ce bătăi de cap o să vă dea — ție, mamei tale și la toți ai tăi. Unchiul se gîndește ca mîine să-și întocmească... sau cum se numește... testamentul...

— Și ?

— Și să-l desemneze pe domnul Jacob Enberg ca moștenitor unic.

— Oh, vorbe ! Glumești !

— Crezi că se glumește cu asemenea lucruri ? Am aflat de la însuși Abraham Björner, el va redacta testamentul. Oh, da ! Björkenäs și Klockeberga, totul, averea mobiliară și imobiliară.

Per rămase cu gura căscată.

— Sigur, înțeleg...

— Da, lucrurile sînt de așa natură încît cu greu poți crede că e adevărat. Totul ! Fiecare fărîmă în parte ! Poți foarte bine să-ți dai seama că mătușa și-a ieșit din minți. Gîndește-te ce situație neplăcută !

— Da, fără îndoială... puțin cam neplăcut. Și mai ales pentru mama, bineînțeles, și Malla. Dumnezeule... pentru noi băieții... Dar pentru

mama. Da, și pentru tine, Sara. E cam nedrept, după părerea mea.

— Oh, dragă: Eu ! Cîtă vreme tanti e mulțumită să-i țin companie...

— Sigur că da. Înțeleg, desigur. Cît de supărată trebuie să fie mama !

— Da, gîndește-te cîtă răutate ! S-o ademenească aici pentru a fi martoră la nedreptatea asta ! Dacă nu i-ar fi scris bunul Abraham Björner, tanti ar fi fost cu totul nepregătită. Cine ar fi putut să bănuiască..

— Nu, se credea că... Dar spune ! Cu Blenda cum rămîne ? Blenda nu capătă nimic ?

— O să auzi ! În testament e inclusă o condiție, anume că Jacob Enberg, într-un anume răstimp, sau așa ceva, să se căsătorească cu Blenda. Ce părere ai despre asta ?

La început Per nu avu nici o părere. Dar dintr-o dată expresia feței i se schimbă din surprindere îngrijorată în cea mai veselă mulțumire.

— Ce spui, Sara ? Atunci totul este limpede și hotărît !

— Limpede și hotărît ! Ce vrei să spui Per ?

— Oh, timp de mai bine de două ore m-am plimbat cu băiatul ăsta și l-am iscodit. Și am reușit să-mi dau seama că e vorba de o dragoste serioasă și o adîncă îngrijorare de a nu fi despărțit de obiectul dragostei sale. Amuzant, nu-i așa ?

— Crede Per că Jacob nu știe de testament ?

— Jacob ? Nu, e cert că nu știe. Este atît de convins că cineva vrea să-i despartă, sărmanul băiat...

— Sărman ! Nu cred că e cazul să-l compătimim, nicidecum. Așa care va să zică, e îndrăgostit de fetișcana aia ?

— În măsura în care mai am cea mai mică pricepere de a pune un diagnostic... Stați, stați ! Uite-i că pleacă. Jacob ! Blenda !

— Pentru Dumnezeu Per, să nu sufli un cuvînt din ceea ce ți-am spus. Nimănui ! M-ar mîhni adînc supărarea pe care i-aș pricinui-o mătușii.

Per îi promise solemn și cu sfințenie că nu va sufla nici măcar o silabă. Consideră, însă, că nu e cazul să-și refuze plăcerea de a vorbi cu cei doi copii îndrăgostiți și nefericiți și poate de a-i lua puțin peste picior.

— Verișoară Blenda, nu-mi amintesc dacă am avut posibilitatea să vă salut cum se cuvine ?

— Oh da, m-ați salutat, dar nu cred că m-ați și văzut, nu cred.

— Întrucît unchiul doarme aș putea face o vizită în castel ? Ce spune doamna Enberg ? E atîta timp de cînd n-am mai fost pe aici încît mi-ar face o mare plăcere. Promit să nu ajung prea aproape de cel care doarme. Micuța Blenda ar putea, desigur, dacă vrea, să mă însoțească ca paznic și ghid. Între timp, Jacob ar putea fi amabil să-i arate domnișoarei Siedel grajdul și staulul. Pe domnișoara Siedel o interesează grozav asemenea lucruri. Nu-i așa, Sara ?

Per zîmbi, cu un aer șiret și zeflemitor. Dar Sara nu părea cîtuși de puțin supărată.

— Sigur că da, dacă domnul Enberg binevoiește ?

— Acum, verișoară, poți să-mi povestești toate legendele îngrozitoare despre casa Roger. Îmi amintesc că sînt o mulțime.

— Istorioare ? Desigur. Johnsson știe cu siguranță o mulțime de istorioare. Dar eu n-am voie să ascult, cînd le povestește el, pentru că mătușa spune că sînt foarte necuviincioase, așa că...

— Bătrînul Johnsson ? Da, sigur, îmi dau seama că ceea ce spune el nu e nimerit pentru urechile tale. Dar nu știi nici o istorioară frumoasă ?

— Despre casa Roger ? Nu, n-am auzit niciodată vreo istorioară frumoasă despre casa Roger. Am auzit numai că atunci cînd s-a clădit castelul lucrătorii s-au supărat pe meșterul lor, l-au omorît și l-au îngropat în pivniță. Dar cînd Roger de Sars — cel ce trăia pe atunci, bineînțeles — cînd a auzit ce s-a întîmplat le-a tăiat capul la șapte dintre ei, care erau cei mai răi. Și ceilalți au fost alungați.

— A fost un început îngrozitor. Spune, micuță Blenda, nu-i așa că-ți plac foarte mult poveștile ?

— Cele frumoase, da ! Acelea care se termină bine. Pot începe rău dar să se termine frumos. Jacob știe multe povești. Dar dacă se termină rău, atunci mă supăr pe el.

— Nu mai spune. Atunci îl cerți pe Jacob, și lui îi pare rău și se întristează..

— Ba deloc ! El nu e ca alți prăpădiți, care dau apă la șoareci îndată ce li se spune lucrul cel mai mărunt, mai ales de cei mari.

— Vreun alt prăpădit ai spus ? Păi ăsta nu poate fi altcineva decît Blenda, nu ?

— Uf, da, așa e ! Sînt o adevărată papă-lapte pentru că fac tot ce-mi spun cei mari, fără să crîcnesc măcar. E grozav de neplăcut cînd cei mari se supără pe tine.

— Te înțeleg bine. Cînd e vorba de mărunțișuri trebuie să cedezi, pentru liniștea casei. Dar atunci cînd se ivesc uneori lucruri mari serioase ?

— De ce să se ivească lucruri serioase ?

— Cînd o să mai crești puțin... și vor apare, de exemplu, pețitorii, admiratorii ?

— Ei da, atunci vreau să am și eu un cuvînt de spus.

— Dar dacă, de exemplu, unchiul ar dori să te mărite ?

— Dacă ! Pot să vă spun că vrea deja. Mai deunăzi așa a spus, că o să mă mărit curînd cu Jacob. Sigur, nu credeți. Dar puteți să-l întrebați pe Vickberg, era de față și a auzit. E adevărat cum mă vezi și cum te văd. I-am vorbit despre asta și lui Jacob dar el a crezut că glumesc. Și i-am spus și mătușii. Ea a luat-o foarte în serios. Am observat că s-a supărat, deși voia ca eu să nu bag de seamă.

— Aflu noutăți surprinzătoare, trebuie să recunosc. Și doamna Enberg s-a supărat cînd i-ai spus ?

— Da, mătuşa este aşa de caraghioasă, nu înţelege niciodată glumele.

— Eşti aşa de sigură că este vorba de o glumă ?

— Puteţi să vă daţi seama şi singur ! De altfel, eu mi-am imaginat că Jacob o să se însoare cu o persoană putred de bogată.

— Ce te-a făcut să-ţi închipui asta ?

— Dumnezeule mare, dar Jacob e fioros de leneş ! Ce o să se întîmple cu el dacă nu va găsi o fată bogată ?

Şi Blenda arăta serios îngrijorată.

— Şi tu, verişoară ? Renunţi aşa de uşor la Jacob ?

— Să renunţ ?... Trebuie să vă spun că dacă o să mă mărit vreodată.. dar n-o s-o fac, pentru că nu vreau... dar dacă ar fi să mă mărit atunci aş face-o tot cu o persoană putred de bogată.

— Adevărat ?

— Bineînţeles. Şi voi ţine în cămara casei cea mai fină hrană cu putinţă şi voi pregăti cele mai delicioase feluri de mîncare care au existat vreodată. Şi după aceea l-aş invita pe Jacob la cină.

— Şi crezi că o să fie mulţumit !

— Să fie mulţumit ! Ar trebui să vedeţi ce ahtiat e după mîncare bună !

— Draga mea Blenda, cred că motivele tale sînt cam uşuratice. Dar, vorbind cît se poate de serios, eu nu sînt cîtuşi de puţin sigur că unchiul a glumit cînd a spus... ce a spus.

Blenda îl privi cu ochi mari.

— Vai, dar nărod mai sînteţi ! Acum haideţi să urcăm la etajul doi. Grăbiţi-vă !

O luă la fugă înainte. Per o urmă greoi şi lent, după cum îi era obiceiul. Şi apoi mai avea şi atît de mult de cugetat. O asemenea fetişcană are ideile ei şi nu e uşor de înţeles.

Blenda se întoarse spre el.

— Dar văd că nu vă grăbiţi deloc ! Gîndiţi-vă numai dacă se trezeşte unchiul ! Doamne, cît de caraghios arătaţi !

Cred că aşa este, se gîndi Per. Presupun că am un aer cît se poate de nătîng cînd meditez.

Şi acest gînd îl deprimă adînc. Dar rîse tăcut în sinea lui şi întrebă :

— E de părere micuţa verişoară că arăt ca un neghiob ?

— Da, dar sînteţi nemaipomenit de cumsecade, răspunse Blenda.

VIII

Ziua de naștere. Cea de-a treia discuție aprinsă. Blenda ascultă la ușă

Cu puțin înainte de ora nouă Excelența sa era deja gata înbrăcat, gătit cu un gen de costum de vînătoare și cu cizme scurte. La ora nouă punct era fixată vizita de curtoazie a oamenilor de la curte și înainte de asta voia să se plimbe cîteva minute în parc. De fapt, dorința lui corespundea mai bine cu costumul de vînătoare și cu tradiția aniversării zilei de naștere, și anume ca Excelența sa să vină de afară la marea ceremonie cu personalul de la curte.

În plus, simțea în ziua respectivă o acută nevoie de mișcare, de a fi și de a se arăta energic. Era într-un dute-vino, se afera, se agita, pendulînd cu precizie între Vickberg și Ring, pădurarul.

În momentul acela apăru Toni care anunță : administratorul Halling.

— Da, da, foarte bine... venim... venim... Ce dracu ai cu brațul meu ! Crezi că nu pot merge, cum ?

Cu pași uimitor de hotărîți deși își căutau puțin drumul baronul Roger mărșălui prin

mijlocul curții din fața castelului și se urcă pe scara principală. Salută cu mîna.

— Bună ziua, buni prieteni ! Îmi face plăcere să vă văd. Bună ziua, bună ziua !

Comunitatea, o forță de circa două sute de oameni, era aleasă pe sprînceană cît mai reprezentativă cu putință. În primul rînd, oamenii de la curtea castelului, apoi cei mai distinși de la moșiile mai îndepărtate și terenuri arendate, pădurari, supraveghetori, soldați și foști soldați din prima generație, oameni disciplinați care puteau să-și scoată căciulile și pălăriile, toți în același moment.

Administratorul ceru cuvîntul, tușind scurt de cîteva ori și începu. Capetele se descoperiră. Privirile rămăseseră ațintite numai asupra făpturii înalte de pe scară. Cu picioarele acelea înalte și diforme și cu bustul larg și masiv, semăna leit cu un ren.

Administratorul continuă :

— din această cauză Exclența voastră...

Capetele se întoarseră într-o parte, mîinile se duseră cu precauție la gură, se auziră șușoteli : „Cine e ?“ „E sora, protopopeasa însăși“. „Diavolul în persoană, nu-i așa ?“

Protopopeasa salută cu un zîmbet blînd, o aplecare a capului. Mergînd pe vîrfuri, tăcut și ușor, se strecură lîngă iubitul ei frate. Vickberg vru să se retragă umil mai în spate, dar baronul, care se schimbase de pe un picior pe altul de nenumărate ori, îl prinse iute și zdravăn de încheietura mînii și îl obligă să se strecoare între frate și soră. Protopopeasa fu

obligată să se dea puțin într-o parte ; nu era altceva de făcut.

Administratorul Halling era în viața de zi cu zi un om foarte taciturn, dar îi plăcea să vorbească în public și era încîntat cînd avea ocazia s-o facă. Vickberg își permise să facă mutre. Dar Halling nu se uita la Vickberg, Nu pentru el vorbea.

— Hohoho, oftă Excelența sa. Îi venise cu totul involuntar. Excelența sa se gîndise să spună și el cîteva cuvinte, dar acum simțea că vorbele nu i se prea legau în minte.

Le mai avea încă în creier dar își schimbau locul între ele.

— Al naibii administrator mai avem, el poate, se pricepe ! șușotiră oamenii. Vickberg își mușcă puternic buza de jos. I se puse un cîrcel la braț, baronul îl ciupise. Chiar pădurarul Ring fu ciupit de baron, dar onoarea îl făcea insensibil la o durere atît de măruntă.

Protopopeasa părea mișcată.

În sfîrșit, cuvîntarea se încheie cu o frază în același timp stufoasă, maiestuoasă și emoționantă totodată, ca o coadă de pudel.

Și apoi :

— Trăiască milostivul și bunul nostru stăpîn, prea distinsul baron și șambelan Roger Bernhusen de Sars !

— Ura, țărănoilor ! urlă vizitiul Nils. Rîndurile cele mai din spate nu reușiseră încă să prindă urarea că pădurarii, supraveghetorii, soldații și foștii soldați terminaseră deja cu uralele lor.

Dar, era, un aspect minor, desigur.

Baronul Roger își aranjă ținuta și se îndreptă de spate.

Uralele îl învioraseră, reușise chiar să-și reamintească cîteva fraze din cuvîntarea aceea, care ajunsese într-o asemenea dezordine.

— Vă mulțumesc, vă mulțumesc, buni prieteni. Este foarte plăcut aici. Sînteți toți oameni buni și devotați, da, foarte devotați. Da, cu binecuvîntarea lui Dumnezeu ne îndeplinim cu toții îndatoririle, cum ? Da. Dumnezeu să fie cu noi toți. Și doamna Enberg vă pregătește ceva de mîncare. Vă mulțumesc. Și un taler de argint pentru fiecare și cîte un ban de doisprezece șilingi pentru fiecare copil.

Să fiu al naibii, dar acum mă duc în casă, se întrerupse el.

*

Vickberg protestă cu umilință, dar în zadar : protopopeasa pătrunse în dormitor.

Excelența sa tocmai se trezise din somnul de după-amiază.

— Cum te simți, Roger ?

— Cum ? Tu ești, Julla ? Oh, da, tu ești. Oh, da, mulțumesc. Oh da, Dumnezeule mare.

— Ești chiar atît de obosit ? Poate că ar trebui să stai liniștit în pat ?

Baronul se ridică în capul oaselor cu o mișcare smucită, furioasă.

— Nu, te rog... mulțumesc... scumpa mea. Am de gînd să cobor din pat în cîteva clipe. Hm... A venit institutorul ?

— A venit și i-am mulțumit în numele tău.

— Adevărat ? Oh, în acest caz e bine. Și copiii ?

— Copiii sînt acasă la supraveghetor și beau cafea.

— Deci nu mai sînt aici, la castel ? Păi, e bine atunci. Nu vrei să stai jos.? E într-adevăr plăcut... Vickberg ! Vickberg ! Unde avem noi tutunul ? Mulțumesc. Să fii convinsă, soră, că are un tutun al naibii de bun, pezevenchiul ăsta. Mă bucură sincer că ai venit la noi, micuță Julla. Da, nu vrei niște căpșuni ? Nu ? Ei, ce mai e nou ?

— Poștașul a adus o mulțime de telegrame. N-ai vrea, poate, să le deschid ?

— Oh, nu, mulțumesc, mai bine lasă-le așa. Sînt multe ?

— Cel puțin o sută, mai mult ca sigur.

— Oh, în acest caz nu-i prea rău. Cîte au fost anul trecut, Vickberg ? Nu-și amintește ? Atunci ce-și amintește ? Da, poate să-și vadă de ale lui, pezevenchiul. Acum o să ne distrăm bine, micuță Julla. Vrei un pahar de vin ? Nu ? Cum vrei... noroc !

A mai venit cineva ?

— Da, a venit pastorul și Vilhelm și Arvid cu cei doi băieți ai mei.

— Cum ? Vilhelm ?... Chiar Bergfeldten... a venit. Ei, dă tîrcoale și trage cu urechea, din cîte înțeleg ? Dar pînă una alta noi sîntem stăpîni la casa Roger !

— Să dea domnul... la mulți, mulți ani !

— Sigur că da, să ne țină Dumnezeu pe toți. Auzi... auzi..., ce crede Julia de fapt ? Arăt prost ?

— Da de unde ! N-aș zice deloc că arăți prost. Singurul lucru pe care-l găsesc îngrijorător este această impulsivitate, această instabilitate a toanelor tale..

— Ei, dacă-i așa, sora dragă să ne scuze...

— Roger... tu ești cel care trebuie să ierți și nu eu. Eu nu mă înțeleg nici pe mine. Și știi, Roger, cînd am avut mai apoi timp și liniște să mă reculeg, acolo, la cimitir, în fața mormintelor celor dragi... am simțit atunci o durere nesfîrșită aici...

— Gata, gata, micuță Jullan, să nu mai vorbim despre asta ! Cum ? O să fie bine! Să bem puțin vin... noroc !

— Roger... pot să te întreb ceva ? Dar trebuie să-mi promiți că vei înțelege corect motivele mele...

— Da, Dumnezeule, Dumnezeule... ciripește, scumpa mea !

— Ai de gînd să faci public testamentul astăzi ?

Baronul Roger împinse deoparte tava, încît paharul și farfuriile zăngăniră.

— Da, exact, scumpa mea, așa este ! Sau poate ar trebui să aștept pînă ce mor, cum ? Ce haz ar mai avea atunci toată chestia asta ?

Protopopeasa chibzui un moment.

— Roger, dă-mi voie ca, în primul rînd, să-ți spun că în cursul unei nopți de insomnie am cercetat și am cîntărit conținutul testamentului tău. Și am ajuns la concluzia că procedezi cît se poate de corect. Da, Roger, procedezi corect. Sigur că, după părerea mea,

străinii vor considera testamentul... ei da, să zicem excentric. Dar cei care cunosc situația trebuie să-și dea seama că e vorba de o datorie imperioasă, care te determină...

— Să mă bată Dumnezeu... dar ce dracu... iar ai început cu datoria aceea a mea...

— Da, să nu ne certăm în privința cuvintelor, în orice caz avem în vedere amîndoi același lucru. Dar spune-mi, cînd o să fie citit testamentul, înainte sau după cină ? Așa deci, după cină. Și presupun că... că... invitatul de onoare... sigur că da, pentru că tînărul va fi într-un fel sărbătoritul. Ei, cum să zic, el e deja un copil de-al casei și nimeni nu se va mira, desigur, că ia parte la cină. Dar unde și cum vrei s-o plasezi pe mamă ?

— Cum ? Mama ? Enbergoaia ? Trebuie să stea la masă ? Hihihihi !

— Tu încă nu-ți dai seama, cîtuși de puțin, că Lovisa Enberg va avea o altă poziție socială de acum încolo. Sau poate consideri că, de fapt, este *comme il faut* ca mama moștenitorului tău la această ocazie solemnă să stea la bucătărie ?

— Nu mai spune, chiar așa. Baronul plescăi vindicativ : Nu zău, scumpa mea ? Ei, consolează-te, consolează-te ! Asta e impedimentul, cum ? Atunci să mă bată Dumnezeu dacă n-o s-o conduc eu însumi pe Enbergoaia la masă.

— Pesemne că vei fi și nevoit s-o faci, dragă Roger. Și presupun că eu voi avea onoarea de a fi condusă la masă de domnul Toni...

Baronul Roger se holbă la ea ; mesteca, și din colțul drept al gurii i se prelingea un firicel de salivă, ca o sudoare a spaimei. Tonul blînd, trist al protopopesei îl înfricoșa. Avu senzația neașteptată că a luat-o razna, că s-a aventurat în niște primejdii necunoscute. Parcă se înfundase într-o pădure deasă, cu nenumărate capcane, bine ascunse, pentru vulpi.

Afurisită ființă, această Jullan !

— Da, Roger, tu ai avut intenții bune. Dar nu te-ai gîndit la urmări. Nu ți-ai dat seama de consecințe. Sînt convinsă însă, că acum realizezi lipsa de tact de care erai pe punctul să te faci vinovat. Și ce cruzime față de bietul băiat ! Să-i ignori total părinții într-o zi atît de însemnată pentru el ! Și invitații noștri să trebuiască să meargă în clădirea administratorului, unde locuiesc servitorii sau în căsuța argaților pentru a transmite felicitări celor apropiați băiatului. Lui, moștenitorul casei de Sars !

Elocința protopopesei deveni în cele din urmă de-a dreptul incandescentă. Și ametitoare, cel puțin pentru moment, deoarece îl buimăci cu totul pe bietul baron. În sinea sa avea o senzație obscură dar accentuată că exista, totuși, ceva adevăr în cuvintele surorii sale. Ceva la care trebuia să se fi gîndit dar la care nu se gîndise, la care ar trebui să reflecteze... dar din păcate nu putea. Făcu cîteva remarci brutale pentru a o face să amuțească. Dar cînd protopopeasa tăcu într-adevăr și se aplecă spre el, ascultîndu-l cu blîndețe și amabilitate, buimăceala lui deveni profundă, insuportabilă. În cele din urmă se aruncă în pat pe spate, și strigă printre suspine :

— Ce dracu... ce dracu... ce dracu...
— Nu știi ce să faci, dragă Roger ? Este atît de simplu.
Amuți, rămase liniștit în pat ascultînd vocea ei blîndă, calmă. Din ceea ce spunea nu înțelese mai mult decît înțeleg copiii din cuvintele cîntecelor de leagăn. Era îngrozitor de obosit.
Cînd protopopeasa termină, baronul mormăi :
— Vrei să te ocupi tu de asta, micuță Julla ?
— Să mă ocup ? Dragă Roger, e nevoie numai să nu faci public testamentul... cel puțin nu astăzi. Mîine, poimîine sau cînd vrei vei putea să-l informezi personal pe tînărul Jacob despre viitorul fericit pe care i l-ai pregătit. Astfel îți vei atinge scopul, pe care îl urmărești... dar fără scandal.
— Desigur, da...
— Și acum trebuie să dormi puțin, dragă Roger. Sper că nu te-am obosit prea mult ?
— Oh, nu, doamne păzește... mulțumesc... ești atît de bună... și devotată... cu adevărat drăguță...
Adormise.
Chiar și protopopeasa era complet extenuată. Se aruncă suspinînd în brațele fidelei Sara.
— Oh, trebuie să te porți cu el ca și cu un copil, trebuie să-l duci de nas ca pe un copil mic și răsfățat. Dar dacă faci totuși asta... Își șterse lacrimile. O să vezi, dragă Sara, o să vezi ! Oh, el va avea grijă să iasă totul bine !

La cină Blenda a fost așezată între Roger Hyltenius și locotenentul Bergfeldt. Amîndoi erau amuzanți, dar Roger vorbea extrem de mult. O amețise cu desăvîrșire, dar putea fi oricît de amețită. Fiindcă însuși faptul că stătea la masă în marea sală, la aceeași masă cu Excelența sa și ceilalți, era lucrul cel mai de seamă care i se întîmplase în viață !
Roger voia ca Blenda să guste din vinuri, dar ea se păzea de asta cît putea. Se încumetase doar la cîteva picături de sherry cu multă apă, încît băutura aproape că se pierduse de tot, doar gustul i se mai simțea puțin, puțin de tot.
Închipuie-ți, Jacob a băut vin fără apă ! Să îndrăznească el asta !
Cel mai nostim era că toți ciocneau paharul cu Blenda, tipii din oraș, pastorul, da, chiar și unchiul !
Singurul care n-a ciocnit paharul cu Blenda a fost Jacob. Dar asta o să-l coste ! Blenda considera că Jacob ar fi putut cel puțin să observe cît de fin și controlat ridica ea paharul și și-l ducea la buze. Ca și cum ar fi făcut asta de cînd lumea !
Dar Jacob nu se uita deloc la ea. Stătea acolo tăcut și morocănos și privea în farfurie schimbînd cîte un cuvînt, două, cu moșierul Siedel sau cu Per Hyltenius. Nici Per nu arăta prea vesel.
De fapt, întreaga societate era solemnă — cu excepția lui Roger Hyltenius, bineînțeles. Cu toții constataseră, că Excelența sa arăta

mult mai slăbit și aceasta, în mod firesc, îi reducea cu mult tonul vocii. Era evident că gazda se lupta cu el însuși, cu dispoziția lui proastă, cu oboseala și cu suferințele trupești. Încercă să lege conversații în dreapta și în stînga, dar avea în voce o notă de iritabilitate încordată și ascunsă, ceea ce făcea ca discuția să fie scurtă și puțin vioaie. Protopopesei îi era vădit teamă ca invitații să nu-l obosească prea mult pe fratele ei. Ea atrăgea discuțiile spre ea dar nu le ducea la capăt. Era înlăcrimată, tristă și resemnată ca la o înmormîntare.

Baronul încerca să-și refacă forțele și dispoziția și să găsească inspirații sociabile cu ajutorul vinului. Bău enorm. Dar vinul îi provoca în schimb somn. Mătușa Enberg îi spusese Blendei că era o bădărănie să bei mult. Dacă era însă adevărat însemna că toți cei prezenți erau nemanierați. Cu atît mai mult cu cît, în privința băutului se urmase exemplul dat de gazdă. Dar pare-se că vinul le provoca somnolență și invitaților.

Blenda era convinsă că Vilhelm Bergfeldt o să adoarmă și o să cadă de pe scaun înainte de desert. Arăta așa de straniu, cu pleoapele căzute pe jumătate, aruncîndu-i ocheade piezișe, galeșe și lăcrămoase ca unul abia trezit din somn. Pfui, era, desigur, puțin cam cherchelit, cam așa era de obicei Johnsson ! Blenda se mută cît putu de departe de cealaltă parte a mesei, îl îmbrînci pe Roger și avu parte de o mulțime de glume răutăcioase.

Invitații din oraș plecară destul de repede după cină. Doctorul, medicul curant al baronului, făcu semnul confidențial de plecare. Starea sănătății dragului Roger de Sars era pe drept cuvînt departe de a fi satisfăcătoare și nu puteai să te bizui prea mult pe forțele sale.

— Așadar, domnii mei, la o oră după coniac ! comandă doctorul, un bătrîn medic de regiment, obișnuit să ordone. Chiar și Abraham Björner avea de gînd să pareze ordinele. Păi nu aparținea el familiei și avea pe deasupra și o însărcinare specială ? Dar misiunea lui, e adevărat, fusese amînată și cele mai multe dintre rudele sale dragi se făcuseră nevăzute imediat după cină. Pastorul pusese stăpînire pe protopopeasă, o dusese în „micul cabinet al baronesei“, și, înflăcărat de multe cești de cafea începuse să peroreze acum, în cuvinte alese, despre virtuțile soției sale și despre noblețea fiecărei femei devotate.

Tinerii se aflau undeva, mai departe, în parc și nu păreau dornici să stea în compania rudelor mai în vîrstă, lucru care îl ofensă și îl determină să-și ia rămas bun.

Baronul nu-i dădu însă drumul să plece.

— Nu, dragul meu văr poate să se liniștească cîteva clipe. Avem ceva serios de discutat împreună... numai pastorul... Așa deci, dragă Arvid, așa, și tu te gîndești să ne părăsești ?

Moșierul Siedel mormăi ceva despre vînătoarea de rațe. El și Jacob urmau să...

— Pe dracu... pă dracu... băiatul rămîne aici deocamdată. Vezi cumnate, se poate întîmpla... hm... să avem nevoie de el. Dar

cumnatul face cum îl taie capul... desigur, hm... foarte neplăcut... Dar cumnatul este un vînător pasionat...

Jacob se găsea deja în trăsura lui Siedel cînd posesorul acestuia îi făcu cunoscută, pe un ton solemn, interdicția de a părăsi casa Roger. Jacob declară că avea de gînd să plece totuși, dar Arvid Siedel nu putea permite o asemenea nesupunere față de un ordin al Excelenței sale. Mai bine de douăzeci de ani fusese obișnuit să primească și să asculte de ordinele casei Roger și obișnuința crease o credință oarbă în autoritatea infailibilă a celui care poruncea.

Își luă la revedere de la tînărul său prieten.

— De ce nu ai putut să te duci și tu ? întrebă Blenda.

— Dracu știe. Baronul are atîția gărgăuni cîți păduchi pe o scroafă.

— Și nu ți-e rușine, Jacob ! De ce ești așa de ursuz ? Poate n-a fost de bun gust să stăm la masă cu Excelența sa ?

Jacob nu catadicsi să-i răspundă, așa că Blenda continuă :

— Dar tu arătai de parcă te-ar fi durut burta ? De ce nu erai bucuros ? Niciodată nu ești recunoscător, nici un pic.

— Ar trebui să fiu recunoscător ?

— Sigur. S-ar fi putut la fel de bine să stăm în bucătărie.

— La mama, da ! S-ar fi potrivit mai bine... cel puțin pentru mine. Sau puteam să fi alergat de colo-colo cu tăvile și carafele, ca tata. Și să-i fi servit pe tinerii domni la masă.

— Ah, cît de prost ești, spuse Blenda.

Ceva trebuia să spună, nu. Dar cînd Jacob, contrar obiceiului său, nu protestă împotriva acestei afirmații ci mai degrabă păru că vrea să fie de acord, se neliniști.

— Ce e cu tine ? De ce nu ești bucuros ? De ce nu ești ca de obicei ?

— Pentru că, răspunse el dus pe gînduri, pentru că nimic nu mai e ca de obicei. Lucrurile au apucat-o pe un drum greșit. Toată casa Roger a luat-o razna, și tu și eu împreună cu ea. Nu-ți dai seama ?

— Nuu...

— Ei, atunci înseamnă că numai pentru mine e așa cum e... La revedere. Mă duc la Excelența sa să văd ce vrea cu mine.

Blenda era curioasă și voia să-l însoțească. În săliță se întîlniră cu Per. Îl rugă pe Jacob să-i arate unde locuia Johnsson. Dar Jacob îi transferă sarcina Blendei, întrucît el trebuia să meargă să vorbească cu Excelența sa.

— Sigur că pot să vă conduc pînă acolo, dar nu știu dacă îndrăznesc să intru la el. Pentru că dacă este cherchelit are chef doar de pupat.

— Chiar așa de nesăbuit este ticălosul ăsta bătrîn ! Ei bine, o să mă ocup eu de el, cum trebuie. Am fost prieteni buni. El ne-a învățat, pe Roger și pe mine, să călărim caii unchiului.

— Și fratele dumneavoastră a întrebat de el.

— Așa... atunci s-ar putea să-i întîlnim pe vecinii tăi de masă la Johnsson. Per nu părea să fie deosebit de încîntat de această perspec-

tivă. Micuța verișoară se distrase, nu-i așa, destul de bine la cină ?

— Da, Doamne, cît este de nebun ! Dacă ar ști Per cît de multe prostii a îndrugat !

— Sper să nu fi spus vreo prostie mai... adică ceva nelalocul lui ?

— Nelalocul lui ? Nu, a fost numai caraghios. Dar știe Per de... de celălalt...

— Ce e cu el ? A făcut ceva rău ? Cît de impulsiv poate fi acest om liniștit.

— Nu a făcut nimic ! Dar arăta așa somnoros către sfîrșit... uite așa îi erau ochii, abia îi mai putea ține deschiși. Și cred că Per știe că era gata, gata să adoarmă la masă...

— Ei, a fost, desigur, un lucru oarecum nevinovat. Aici locuiește ?

— Dacă nu se află, cumva, jos, la vizitiu, cum are obiceiul, la ora asta. Așteaptă aici, dau o fugă pînă sus să aflu.

Per mai făcu cîțiva pași împreună cu ea dar rămase pe scara întunecoasă. Nu știa exact încotro o luase fata. În pod era imposibil să te orientezi în întuneric. Fu convins că se auzeau niște voci.

Blenda se opri la ușa lui Johnsson și ascultă. E adevărat că era urît să asculți la uși... dar voia să știe cine mai era la Johnsson, dacă erau cumva cei doi cavaleri de la cină. Și ia gîndește-te, dacă vorbeau de ea ? I se păru că aude numele ei. Johnsson era acela care...

— Da ! Ei da ! fata e drăgălașă, recunosc, cu tot respectul, o adevărată Venus. Cum se spune. Oorr, ptiu drace ! Dacă domnii vor să dea crezare cuvintelor unui om bătrîn, și mai presus de toate, unul care a văzut de aproape multe fetișcane, pot să spun că ea este, într-adevăr, nemaipomenit de bine făcută și dotată prin toate părțile...

Oh, ce nerușinat ! murmură Blenda. Simți cum i se ridică sîngele în cap și lacrimile erau gata să izbucnească.

Apoi îl auzi pe ticălosul de Roger :

— Mă închin, firește, în fața aprecierii unui asemenea cunoscător, dar vreau să remarc numai că fata mi s-a părut puțin cam prostuță...

— Și ăsta să fie oare un cusur ? În ceea ce mă privește eu nu m-am descurcat niciodată cu fete deștepte, pentru că fie că îl au pe satana în ele mai ceva decît un preot, fie că sînt reci, și nu ajungi la nici un rezultat cu ele...

Chestia asta trebuie să fie nostimă, pesemne, deși Blenda nu pricepuse. Idiotul de Roger rîse de se zgudui ușa. Și apoi spuse ceva, ce o fi fost, Dumnezeu știe.

Dar Per, care socotea că așteptase cam prea mult, venea acum, urcînd treptele.

— Blenda, unde ești ?

Blenda se gîndi să se furișeze pe lîngă el, prin beznă, și să coboare repede scara. Nu putea, cu nici un chip, să răspundă atîta timp cît se afla atît de aproape de ușă. Și dacă el ar mai fi mormăit încă o dată cu vocea lui de bas, mai mult ca sigur că l-ar fi auzit cei de dincolo.

Per aprinse un chibrit ; acum era imposibil să mai treci neobservată pe lîngă el. Blenda îi făcu semn cu degetul să nu vorbească.

— Asculți la ușă ? șopti el. Arăta destul de uimit, dar călca fără zgomot, pe vîrful picioarelor. Și Blenda putu din nou să audă ce se vorbea înăuntru.

— Ooorr, ptiu drace... altminteri, eu zic că ar putea fi un lucru la care domnii să se gîndească. Pentru că nu este de crezut că Excleneța sa o va lăsa pe fată fără nici o lescaie, avînd în vedere că totuși ea trebuie să fie fiica lui.

— Eu renunț la perspectivele mele fără îndoială strălucite, și las drum liber vărului Vilhelm.

— Nu, vă rog, vă rog ! Mi-e de ajuns că în timpul cinei am speriat-o pe micuță atît de groaznic încît a ajuns pe genunchii prietenului Roger. De altfel, trebuie să spun că o legătură... fie la dreapta, fie la stînga... ar răni moralul meu bine dezvoltat !

— Bravo ! Bravo !

— Despre ce vorbesc ? șopti Per. Ochii lui mari se holbaseră și clipeau derutați.

— Vă rog, sînt cît se poate de serios. Chestiunea este, de fapt, aceea că rudenia dintre mine și tînăra domnișoară cu pricina are un caracter destul de neclar. Unii pretind că sîntem veri, pe cîtă vreme alții vor să insinueze, din păcate, existența unei legături de sînge cu mult mai intime. Tata și veneratul nostru unchi se pare că au concurat pentru favorurile

frumoasei Mimi. Și dacă și unchiul a adus trofeul acasă...

— Ooorrr, ptiu... tuși Johnsson.

— În acest fel risc ca o relație între mine și frumoasa Blenda să poată fi intitulată...

Mătăhălos, puternic, orbit de furie ca un taur, Per se năpusti asupra ușii, o dădu în lături și pătrunse în încăperea în care cei trei rîdeau, bătrînul și tinerii, învăluiți în fum de tutun și aburi de punsch. Blenda auzi strigăte, lovituri de pumn în masă, vocea bubuitoare și furioasă a lui Per, întrebări, înjurături...

La lumina slabă a lămpii din încăpere Blenda văzu grinda transversală dintre stîlpii de susținere ai acoperișului. Nu putea niciodată să treacă prin pod fără să arunce o privire înspăimîntată la grinda aceea. Cineva se spînzurase acolo cu mulți, mulți ani în urmă... cine o fi fost...

Se înfioră, colțurile gurii i se lăsară în jos.

O voce ascuțită răzbi peste vacarmul dinăuntru.

— Cine dracu putea să știe că fata era la ușă și asculta !

Blenda scoase un țipăt și o luă la fugă.

IX

Per, Blenda și Jacob

Per Hyltenius nu se lăsa dus cu vorba, nici o explicație nu era în măsură să-l liniștească, nici o scuză și în general nimic nu-l convingea. Era stăpînit de spiritele furiei.

— Ce dracu vrei să facem ? Să ne cerem iertare oficial ?

Nu, asta nu, ar însemna ca fata să fie umilită din nou. Ei, și atunci, ce voia ? Ca ei să declare că totul a fost o neînțelegere ? Sau să spună, poate, că băuseră prea mult ? Sau ce naiba voia ca ei să facă ? Erau gata să procedeze așa cum considera el că este mai bine. Dar oricît le-ar fi fost de rușine nu puteau să nu remarce că și micuța ascultătoare avea partea ei de vină pentru situația neplăcută în care fusese pusă. Ca să nu mai vorbim de Per care nu avusese atîta minte să-i prevină din timp.

Însă Per era insuportabil, nu se mai putea controla. În cele din urmă îl rugară cu toată politețea să facă cum îl taie capul și să-i lase în pace. Ceea ce Per și făcu, se duse de-a dreptul la Excelența ei. Îl împinse pe pastor afară din „cabinetul baroanei" și trînti ușa după el.

— Per ! Ce s-a întîmplat ? Arăți complet distrus ! Oh, mă înspăimînți !

Da, deocamdată, Per nu era în stare să țină seama de nimic și fără menajamente îi povesti Excelenței ei trista întîmplare. Excelenței ei nu-i venea să creadă că poate fi adevărat ; mai mult ca sigur că Per a înțeles greșit.

— Vrei să-ți repet cuvînt cu cuvînt bîrfele obscene ale mitocanilor ăia ?

Nu, doamne ferește ! Oh, cum a putut Roger să fie atît de neghiob ? Și Per atît de lipsit de tact... inima ei nu era prea rezistentă și el știa acest lucru. Dar cînd s-a gîndit el la alții ! Și ce să facă protopopeasa ?

Cum ce să facă, Per putea să-i spună foarte limpede ce anume. Voia ca Excelența ei să-i expedieze imediat de la casa Roger pe cei doi răufăcători.

— Ești nebun, Per ! În seara asta ? Nu se poate ! Ce-o să-i spunem unchiului Roger ?

— Se pare că n-o să le ducă dorul. Dar dacă ți-e greu să le spui să plece atunci o să-l rog pe unchiul Roger s-o facă.

În fața acestei amenințări înspăimîntătoare protopopeasa fu nevoită să capituleze. Pentru ea era clar că altminteri feciorul-său ar fi fost în stare de ceva nemaipomenit, îngrozitor... el care la mînie își pierdea mințile ca un autentic de Sars. Oh, ce scandal și ce prejudicii ireparabile pentru interesele familiei Hyltenius !

Protopopeasa ceru să fie chemați fiul ei și prezumtivul ginere. După o serie de reproșuri serioase, dar în general destul de reținute, ea le prezentă pretenția lui Per.

Dumnezeule... nimic altceva ! Dacă Per ar fi spus asta imediat, în loc să răcnească, ca un taur, domnii Rogers și Vilhelm ar fi fost deja la hotel, în oraș, sau cel puțin în drum spre hotel.

Protopopeasa oftă ușurată.

— Da, dragi copii, sînteți extrem de ușurateci și nechibzuiți. Dar cel puțin se poate discuta serios cu voi. Aveți grijă însă ca felinarele de la trăsură să fie bine aprinse și ca Nils să nu fi băut ceva.

Doamna Enberg se găsea în acel moment în dormitorul ei, în clădirea administratorului... oh, doamne !... ședea în fotoliu și în fața ei, în genunchi, Blenda plîngea cu capul ascuns sub șorțul mătușii Lovisa.

Ce se mai întîmplase ? Era oare din cauză că Jacob urma să plece ? Aha, nu era asta. Spărsese ceva ? Sau îi spusese ceva protopopeasa ? Sau poate altcineva ? Da, da ! Cine-i spusese ? Și ce ?

Dar era imposibil să obții un răspuns inteligibil de la fată. Doamnei Enberg îi era foarte teamă ca nu cumva copilul să fi fost tentat să guste din vin. Simțea că o cuprinde fierbințeala. Oricum, un pahar de lapte nu-i putea face rău, de obicei liniștește.

O ridică și o duse în pat.

— Stai puțin liniștită, copilă, îți aduc îndată un pahar cu lapte.

Blenda stătea culcată și era cît se poate de liniștită ; îndată ce doamna Enberg ieși din cameră, încetă chiar să mai plîngă. Nu te poți gîndi cînd plîngi ; e destul de greu. Și ea trebuia să reflecteze, să încerce să se lămurească în legătură cu ceea ce i se întîmplase.

Vorbiseră despre mama. Mama... mama ? Mama murise și se numise Mimmi, asta știa Blenda. Dar era prea puțin. Mama... Mimmi... mama ? Nu-i spunea nimic.

Ei, dar ce spuseseră despre mama. Blenda nu putea să-și amintească ca ei să fi spus ceva despre ea. Ba da, că era frumoasă. Și asta era, o spuseseră într-un fel scîrbos.

Acum înțelegea Blenda toată porcăria. Rîseseră de mama, care era moartă. Și despre Blenda vorbiseră... vorbiseră vrute și nevrute... și asta pentru că mama ei fusese frumoasa Mimmi, pe care unchiul și tatăl celuilalt...

Fuseseră josnici, josnici, josnici !

Altfel de ce s-ar fi supărat Per atît de groaznic ?

— Hai, bea puțin lapte și o să te simți mai bine. Ai avut de ce să plîngi, pentru că și cățeii schiaună. Hai, fii înțelegătoare. Pot să-ți spun că Nils înhamă caii și în scurt timp tinerii domni vor pleca în oraș. Și scăpăm de ei.

— Pleacă ?

— Da, se pare că Per și protopopeasa le-au făcut vînt de aici.

Doamna Enberg aflase toată tărășenia asta urîtă de la bucătăreasă, care o știa de la Lena, care o auzise pe protopopeasă relatîndu-i incidentul domnișoarei Siedel.

— Fii înțelegătoare, micuță Blenda ! Nu te mai necăji pentru ce au trăncănit unii ca ăștia doi mai ales după ce au mîncat și au mai și

băut pe deasupra. Și că Johnsson are sacul plin de născoceli nerușinate, asta iarăși trebuie să știi, copilă. De altfel, vreau să-ți spun, micuță Blenda, și s-o știi odată pentru totdeauna, că atunci cînd cocoșei de felul ăstora... din păcate tot așa se întîmplă și cu cocoșii bătrîni... se adună la un pahar de punsch sau altă băutură la fel de oribilă, poți fi sigură că acolo se născocesc istoriile cele mai infame. Nu mai au respect pentru nimic. Și toți sînt la fel.

— Jacob nu e la fel, suspină Blenda.

— Nu, nu e, dacă aș afla ceva... se auzi vocea mamei lui Jacob ca și cînd ar fi scăpat de sub control.

Și nici chiar Per nu e la fel... nu-i așa ?

— Sînt convinsă că în privința asta Per este cel mai bun. Și mai pot să-ți spun că e într-adevăr ceva de capul lui și are și curaj. Dumnezeule, cît s-o fi războit el cu ei toți !

Blenda se ridică în capul oaselor.

— A făcut el asta ?

— N-are de ce să-i fie teamă și nici nu se cruță. Sînt convinsă că i-a cerut socoteală chiar și protopopesei. Și poate că într-un fel nici nu i-a prins rău. Adică, sper sincer că Per n-a întrecut măsura.

— E grozav de... spuse Blenda cu șovăială, fără să reușească să găsească cuvîntul potrivit.

— Aha, auzi... se scoate trăsura. Doamna Enberg se duse la fereastră. Oho, chiar landoul, deși poate că nu era cazul. Iată-l și pe Vickberg cu bagajele. Da, da, tinerii domni n-au mai apucat să rămînă aici peste noapte.

Să nu uit să-i spun lui Lena să... iată-i că vin ! Doamne păzește-mă, dar am chiar impresia că văd cum le atîrnă urechile. Cățelandri afurisiți ! Ia uite cum se agită ca o sfîrlează nătîngul ăla bătrîn de Vickberg... închipuie-ți cît de zgîrcit poate să fie dacă aleargă atîta ca să capete o para.

— Dar mi se pare că sînt trei... cine poate fi al treilea ? Oh, n-o să-ți vină să crezi, dar este chiar judecătorul ! Așa va să zică, nici el nu a rămas aici pînă mîine ; eh, deci nu mai sînt mulți oaspeți în noaptea asta. Iată-l și pe Jacob.

— Vine aici ?

— Da. Nu înțeleg unde a fost toată seara.

— A fost la Excelența sa. Crede mătușa că el a aflat ceva ? Despre chestia asta ?

— La Excelența sa, ai zis ? Nu, atunci nu știe, cu siguranță, nimic. Dar ce Dumnezeu o fi făcut la Excelența sa ?

— Nu știu. Am auzit numai că unchiul vrea să stea de vorbă cu judecătorul și cu Jacob, toți trei.

— Deci așa stau lucrurile ! Să vedeți că baronul iar pune la cale vreo nouă ticăloșie împotriva băiatului. Dar să fie al dracului, dacă n-am să...

— Blenda e la tine, mamă ? Lena mi-a spus că ar trebui să fie aici.

— Abia îți tragi sufletul. Ce-ai pus la cale ?

— Eu ! Da, dacă ai ști ce... ai ști aproape mai mult ca mine. Unde e Blenda ? Doamne, e momîia aia din pat ? De ce stai culcată ? Ești bolnavă ? Plîngi ?

— Dumnezeule, lasă fata în pace...
— Nu, nu pot pricepe. Ce s-a întîmplat cu ea ?
— Oh, s-a întîmplat să-i audă pe domnii aceia fini vorbind urît despre mama ei. Bineînțeles că băuseră mai mult decît trebuie, dar oricum te doare. Ei, acum e rîdul tău să fii bun și să ne spui pe unde-ai fost. Te rog, tinere domn. Este adevărat că Excelența sa a stat de vorbă cu tine ?
— Sigur că da mamă. Dar în primul rînd sînt obligat să-ți transmit un mesaj de la protopopeasă. Desigur că nu-mi face deloc plăcere să-ți spun, dar sînt totuși obligat...
— Ce anume ? Dar te pricepi să bagi oamenii în sperieți, băiete !
— Comunică-i mamei tale, a spus ea, că dacă există vreo saltea de fulgi în plus aș primi-o cu plăcere în locul celei din paie pe care am dormit azi noapte.
— Oh, nu-i adevărat ! Minți cu nerușinare !
— Bine, eu ți-am transmis. Acum mama o să facă cum crede de cuviință. Dacă aș fi în locul tău m-aș preface că nu știu nimic și aș lăsa-o să doarmă pe paie și în noaptea asta.
— E lucrul cel mai nerușinat pe care l-am auzit vreodată. Eu, care am făcut patul cu mîna mea...
Și doamna Enberg ieși în grabă, jignită, îngrozită.
Dar Jacob rîse amuzat.
— Dacă nu primesc o păruială și o palmă, e clar că mama a uitat și arta asta !

— Jacob ! Nu-i așa că n-a fost adevărat ? Că ai păcălit-o pe mătușa ?
— Nu știu de unde mi-a venit, mi-a zburat și mie prin cap... Dar dacă nu găseam ceva îngrozitor nu aș fi făcut-o să plece. Și dacă nu aș fi făcut-o să plece, atunci...
— Ei, ce faci ? Lasă-mă în pace !
— Nu aș fi putut să te sărut !
— Și nici n-o s-o faci. Lasă-mă !
— Vreau să-ți spun ceva.
— Nu, nu te așeza pe pat. Vezi-ți de treabă !
— Să-ți spun ce mi s-a întîmplat acum, în seara asta. Este ceva atît de neobișnuit încît... da, nu știu ce o să faci cînd o să auzi...
— Parcă aș vrea neapărat să aud ! Cîtuși de puțin ! Da, nu mai încerca !
— Nu-ți pasă de ce mi s-a întîmplat ? Nici cînd îți spun că este ceva neobișnuit ?
— Nuuu. Nici ție nu-ți pasă de ce mi s-a întîmplat mie. Nici nu mă întrebi cel puțin...
— Nu te-am întrebat ? Ei bine, povestește tu mai întîi ce ți s-a întîmplat și eu îți povestesc după aceea. Ei, despre ce e vorba ?
— Nu-ți spun.
— Așa, bine. Atunci despre ce să te întreb ?
— Ai auzit, doar, ce ți-a spus mătușa.
— Da, ce era ? A spus că ai auzit ceva neplăcut. E vorba de sperietoarea aia de Roger sau de vărul lui ? Amîndoi ? Ce au spus ?
— Au vorbit urît despre mama.
— Despre mama ta ? Și ce-au spus ?
— Crezi, poate, că vreau să mai repet o dată ?

— A fost într-adevăr mîrșav din partea lor. Dar acum, slavă domnului, au plecat și să nu ne mai gîndim la ei ! Să povestesc eu acum ?

— Lasă-mă în pace !

— Nici nu te ating. Întreb dacă să povestesc ce mi s-a întîmplat mie. Vrei, vrei, vrei ? Crede-mă...

— Lasă-mă ! Să nu te așezi pe pat !

— Hai, Blenda... ce-i cu tine ? Chiar nu vrei să-ți povestesc ?

— Nu.

— Prostii ! Și eu care am păcălit-o pe mama să plece numai ca tu să fii prima care afli...

— Nu auzi că nu vreau !

— Așa va să zică, Bine, cum zici.

El se așeză pe dușumea la picioarele patului, în aceeași poziție, la picioarele priciului, ca atunci cînd erau împreună la cabana de vînătoare.

Era obosit rău, sau cel puțin amețit, capul îi vîjîia. Și era într-adevăr plăcut să stai cîteva clipe liniștit și tăcut în întuneric.

Dacă cel puțin ar fi putut înțelege cu ce o supărase pe Blenda ? Ce făcuse, sau ce spusese ? Nu, nu putea să înțeleagă. Dar că o supărase tare, asta era limpede. Așa de afurisită nu fusese niciodată, nu, niciodată.

Ei, cred că i-a trecut.

Era plăcut să stai nemișcat alături de ea și să te gîndești, nu, să nu te gîndești deloc, să-ți apleci capul spre marginea patului și să închizi ochii. Dacă ea ar vrea cel puțin să-l mîngîie pe obraz.

Să nu-i dea voie s-o sărute ! Ah, răutăcioasa asta mică și șmecheră.

Se așeză în genunchi.

— Blenda, știu că nu vrei să mă bagi în seamă. Dar dacă nu-mi dai voie să fac altceva, cel puțin lasă-mă să te sărut.

Nu așteptă să-i răspundă, o cuprinse în brațe și o ținu strîns.

— Știi de cîte ori te-am sărutat ? Te-am sărutat ca acum... ca acum... Te-am sărutat cînd dormeai, micuțo, micuțo... Dar tu n-ai vrut să te trezești... nu-i așa ? Cred că te-ai trezit de multe ori dar te prefăceai. Nu-i așa că erai trează ? Te rușinai ? Te-am sărutat ca acum... ca acum...

Simțea că era umflată de plîns, că plînsese mult.

— Ce-i cu tine Blenda ? Nu vrei să-mi spui de ce ești mîhnită ? Pentru vorbele ălora doi ?

Ea se desprinse de el cu hotărîre.

— Lasă-mă în pace !

— Nu fi proastă ! Dacă ai ști ce știu eu ai uita orice altceva. Dar pentru că ai fost așa de rea nu cred că o să-ți spun.

El își sprijini coatele de marginea patului și își prinse capul între mîini.

— Blenda... mă auzi ? o să-ți șoptesc...

Îți amintești... îți amintești că tatăl tău a spus că noi doi o să ne... ? Și atunci nu te-am crezut și nici tu n-ai crezut, deși așa ai spus... Și mama voia să mă trimită de aici. Dar dacă este adevărat, Blenda... dragă... dragă...

Închise ochii și așteptă ca ea să-l mîngîie pe obraz.

— A spus unchiul că o să ne căsătorim ? întrebă ea. Ți-a spus și ție ?

El confirmă, tărăgănat, cu un ton dezamăgit.

— Eh, sînt vorbe numai. Nu putem să ne căsătorim... sîntem doar copii.

— O să ne facem și noi mai mari, fără îndoială.

— Nu e bine să știi cum o să fie atunci. Și unchiul care este așa de hachițos.

— Și ce ne privește pe noi dacă el e hachițos ? Sau vrei și tu numai pentru că vrea el ?

— Tu vrei ?

— Oh, cît ești de proastă !

— Da, dar mama ta spune că dacă o să te căsătorești cu o fată săracă o să fii nefericit. Pentru că tu nu te poți întreține nici pe tine.

— Mama nu știe ultima noutate.

— Care e ultima ? A spus ceva Excelența sa în seara asta ?

— Da... dar nu mai are importanță.

— Nu vrei să-mi spui ? Pînă acum insistai așa de mult.

— Da. Dar mi-a pierit cheful.

— Înțeleg foarte bine că ești supărat pe mine. Dar nu am ce face. N-am nici o vină că sînt necăjită.

— Nu, nu ești de vină.

Deveni furios cînd se gîndi că momentul acesta se irosea, că devenise ceva lipsit de importanță, ceva derizoriu și trist.

Și de ce ?

— E curios că nu poți să-mi spui ce te-a amărît, ce te-a întristat atît de mult ? Ce ai

auzit ? Să nu fi auzit greșit ? Nu cred că a fost atît de grav.

— Am auzit ! Am auzit cuvînt cu cuvînt !

— Și te-au supărat atît de rău, încît... Sînt sigur că nu ai înțeles ce spuneau. Nu poți tu să înțelegi ce flecăresc asemenea indivizi. N-a fost, oricum, așa de grav cum crezi...

— Ei, n-a fost ! Se retrase spre tăblia patului. Cum poți susține așa ceva cînd nici n-ai fost măcar de față ? Crezi că Per s-ar fi supărat în halul ăla dacă n-ar fi fost ceva grav ?

— Per ?

— Da, se afla lîngă mine... urcasem să vorbim cu Johnsson. Și Per s-a năpustit în cameră la ei și cred că i-a și lovit. Așa de supărat era. A intervenit și s-a zbătut ca cei doi să plece imediat.

— Va să zică... s-a supărat așa de rău ?

— Da. Nu toți sînt la fel ca tine. Nu toți cred ca tine ! se corectă ea.

— Ce cred eu ?

— Oh, tu crezi că oamenii pot să-mi facă și să-mi spună ce vor.

— Așa cred eu ?... Da, dar nu știu ce ți-au spus.

— Bineînțeles că nu... dar atunci n-ar fi trebuit să spui că n-a fost nimic grav.

— A fost o prostie din partea mea, micuță Blenda, a fost o prostie, o prostie cît mine de mare ! Dar cînd știi că m-am gîndit la cu totul altceva, și cînd știi la ce mă gîndesc...

— Per putea și el să se gîndească la altceva. Și atunci ar fi trebuit să stau acolo și

să le ascult mîrșăviile. Și ei ar fi fost josnici cu mine și a doua zi cît și...

Jacob se ridică în grabă.

— Da, desigur.

— Unde te duci ?

— Mă duc s-o caut pe mama.

— Ești supărat ?

— Nu, dar mama cred că e supărată foc.

Blenda îl auzi mergînd... nu trîntea ușile. Se depărta cît se poate de liniștit. Dar era furios, oricum.

Era așa de nostim, Jacob ăsta ! Pe Blenda era el supărat și nu pe ei, care fuseseră mîrșavi cu ea, despre ei nu folosise nici măcar un cuvînt mai tare. În timp ce Per !...

Sări din pat și se duse la fereastră. Voia să vadă dacă Jacob mai este încă în curte.

Dar nu se zărea pe nicăieri.

X

Protopopeasa se duce cu trăsura la biserică și are inspirații. Cea de-a patra dispută aprinsă

Protopopeasa avusese o noapte foarte proastă și după numai cîteva ore de somn se trezea acum la necazurile, supărările, migrenele și arsurile la stomac care-o așteptau...

Nu putea să-l înțeleagă pe Per. Să fie atît de... atît de... bădăran. *Tellement gros !* Să nu te poți acomoda, să nu fii în stare să treci cu vederea un incident minor neplăcut, să dai naștere aproape la un scandal din cauza unei simple bagatele. Și să-și ocărască propria mamă cu cele mai violente cuvinte ! În mod cert, Roger nu se înșelase :

— Este îndrăgostit de fată, Pierre le Grand, cum mă vezi și cum te văd. Se comportă ca cel mai melodramatic *primo amoroso !*

Oh... protopopeasa fu obligată să zîmbească ! Era chiar ridicol : Pierre le Grand... sau mai bine spus *le Gros !...* îndrăgostit de o fetișcană care nici măcar nu fusese vreodată la școală.

Ei, da, cu asta putea să-i dea peste nas, să-l tachineze ! Protopopeasa simți o reală voluptate la gîndul răzbunării teribile care i se oferea. Un potop de cuvinte usturătoare, bat-

jocoritoare, multe zeflemeli. Per avea o teamă îngrozitoare să nu se facă de rîs.

Îndrăgostit și nefericit în dragoste... deoarece fata era ca și logodită. *Pauvre* Pierre. Dar nu-i strica cîtuși de puțin, dimpotrivă ! De fapt tinerii au nevoie de cîte o mică deziluzie. Apoi intervine acea umilință care este potrivită și necesară atît în această lume cît și într-una mai bună.

Protopopeasa oftă cu evlavie.

După aceea, protopopeasa își luă micul dejun în compania plăcută și docilă a Sarei Siedel și în aceeași companie se deplasă cu trăsura la biserică pentru a asculta predica blîndului pastor.

În timp ce Excelența ei stătea în strana baronială și savura în liniște comentariul pios și elocvent al pastorului la textul zilei — cea de-a șaptea duminică după Sfînta Treime : dreptatea pe care o fac fariseii — starea ei sufletească, ideile și intențiile ei suferiră o schimbare semnificativă dar era greu de stabilit dacă schimbarea era în bine sau în rău.

Gîndurile i se îndreptau încontinuu către fiul ei Per. Și încet, încet sufletul i se înmuie, gîndurile din ajun se risipiră, cel puțin nu mai dorea cu atît năduf să-și umilească fiul.

— Nu judeca pe alții pentru a nu fi judecat la rîndul tău, rostea pastorul de la înălțimea amvonului. Și tocmai la același lucru reflecta și bătrîna femeie așezată pe banca casei Roger. Căci dacă era adevărat că Per, dintr-o pornire nebunească, dar sinceră și fierbinte, fusese ispitit să ia parte fetei împotriva

fratelui său, da, și chiar împotriva propriei sale mame, trebuia oare să fie învinuit și pedepsit pentru asta ? Și trebuia oare disprețuit și ridiculizat un sentiment atît de serios la un tînăr ? Nu, firește că nu. Și cu atît mai puțin trebuia mama sa să încerce să acționeze împotriva sentimentelor celor mai profunde ale fiului ei... oh, căci cît de lesne putea o asemenea deziluzie să-i facă pe tineri reci, frivoli, încăpățînați, insensibili !

Oh da, oh da ! În afară de aceasta... fata era, fără îndoială, cu mult mai mică decît Per, cu cel puțin paisprezece, cincisprezece ani, dar s-au mai văzut și diferențe de vîrstă mai mari. Și chiar dacă în privința obîrșiei și a altor asemenea aspecte puteau exista obiecții mai serioase, totuși... după cum tocmai spusese blîndul pastor : nu priviți lucrurile la suprafață ci în adîncul lor ! Alas, da ! Nu fusese chiar ea, Julia Bernhusen de Sars, aceea care întinsese mîna unui om de rînd ? Și nu regretase niciodată, niciodată acest pas... sau, oricum, extrem de rar.

Ba, privită dintr-o perspectivă mai înaltă, o legătură între Per și Blenda nu părea în nici un fel absurdă.

Și un lucru era cert : dacă se va realiza o asemenea legătură, ei da, atunci „ultima voință“ a fratelui Roger o să se ducă de rîpă. Nu pomenise Björner ceva despre o clauză ? Și, de altfel, nu putea fi, totuși, atît de nebun încît să-și lase averea prin testament unui copil complet nevinovat ! Firește, în orice con-

diții Blenda putea fi sigură de grosul moștenirii.
Și în acest fel, draga mea Lovisa Enberg...
— Căci fără de dragoste sînt aceia care și-au văruit mormintele... răcni pastorul într-un acces de puternic entuziasm.
Protopopesei nu-i plăceau preoții care zbierau prea mult. Dar, altfel, era de-a dreptul nemaipomenit cît de bine se potriveau cuvintele lui cu gîndurile ei. Căci nu era Lovisa Enberg un adevărat tip de fariseu ? Atît de curtenitoare, atît de atentă, atît de supusă în vorbe : dragă Excelența voastră, dragă Excelența voastră... și în sufletul ei numai socoteli infame, viclenie, perfidie !
— Însă Domnul va face de rușine uneltirile tale, murmură protopopeasa, puțin patetic, ridicîndu-se pentru a cînta psalmul.
— Ce părere ai de fapt despre micuța Blenda ? o întrebă ea pe Sara Siedel, pe cînd se întorceau la castel.
— Ah, să știi, tanti, că e o fată de-a dreptul nesuferită...
— Ei... chiar așa ? Credeam că, totuși, vă înțelegeți bine, judecînd după mutrele tale dulci, dragă Sara. Ei, bine, crezi însă că ține atît de mult la tînărul acela... la Jacob ?
— Da, așa s-ar zice... presupun.
— Presupui... dragă Sara, dar crezi că aici au loc presupunerile ? Faci exact ca Roger, care presupune că ei vor să se căsătorească și pe asta vrea să-și fondeze bizarul testament. Dar acum, în zilele noastre, tineretul vrea să aibă un cuvînt de spus. Și, în ceea ce mă privește, nici măcar nu am observat că se plac cine știe ce...
— Tanti nu a auzit, așadar, ce vorbesc...
— Vorbesc ! Cine ? Servitorii, poate ? Nu, draga mea Sara, nici nu-mi trece cîtuși de puțin prin minte să dau atenție unor asemenea bîrfe. Mă uimești, Sara ! De altfel, mie mi-e indiferent. Vreau să sper numai că sărmanul meu Per nu a căzut prada vreunei pasiuni nefericite. Aș fi pur și simplu disperată...
— Per ? Ce spune tanti ! Per și Blenda ? *Mais c'est tout à fait incroyable !* Ea... o copilă...
Protopopeasa își examină conlocutoarea, mina ceremonioasă îi dispăru și făcu loc unui zîmbet mic, orecum jucăuș și destul de răutăcios.
— În comparație cu tine, scumpa mea Sara, ea pare într-adevăr copilăroasă. Dar nu cred că aceasta reduce posibilitatea ca Per să se îndrăgostească de ea. Dimpotrivă !
— În acest caz îmi pare rău de Per ! Ea este îngrozitor de cochetă !
Protopopeasa zîmbi șmecherește.
— Sara, Sara ! De ce vezi numai paiul din ochiul surorii tale ?
Dispoziția Excelenței ei, care se îmbunătățise simțitor în timpul ceremoniei religioase, suferi, din păcate, un șoc cumplit la reîntoarcerea la casa Roger. Voia să vorbească cu Blenda și o trimise pe Sara să o caute. Dar Sara se întoarse singură.
— Dragă tanti... pe Blenda n-am putut s-o găsesc. Dar m-am grăbit să mă întorc numaidecît la tanti să-i spun ce-am auzit... Oh, ce

veste îngrozitoare ! Și noi, care nu presimțeam nimic !

Sara își frîngea mîinile și ofta din greu ; era unicul semn de emoție profundă pe care fu în stare să-l realizeze pe moment. Emoția Sarei produse, cu toate acestea, o impresie destul de dezagreabilă asupra protopopesei.

— Ieri seara, cînd noi credeam că unchiul și Abraham Björner joacă table... știe tanti ce-au făcut ? Unchiul și-a semnat testamentul !

— Cine ți-a spus ?

— Administratorul. Ieșea tocmai din birou și mi-a înmînat o scrisoare. Da, acum o să vadă tanti ! N-am recunoscut cîtuși de puțin scrisul, drept care am deschis imediat scrisoarea : era de la Adraham Björner ! Tanti poate să-și închipuie cît de surprinsă am fost și am vrut să citesc scrisoarea cît mai repede. Observ însă că omul acela rămăsese pe loc și se holba la mine. Ca să spun ceva îl întreb de Blenda. Și poate tanti să-și închipuie ce își permite omul acela antipatic să-mi răspundă ? „Unde să stea polonicul dacă nu în oală. E desigur cu Jacob. Domnișoara nu știe doar că ei doi o să devină acum o pereche ? Asta scrie în testamentul Excelenței sale.“ Am fost complet uluită. „Ce vreți să spuneți ? Ce testament ?“ „Dumnezeule, nu știe oare domnișoara că Exlența sa și-a semnat ieri testamentul ? Eu și Vickberg am avut onoarea să fim martori la semnare.“

— Ce scrie Björner ? Nu, dă-o încoace.

Excelența ei îi smulse scrisoarea și citi :

„Dragă Sara !

Din păcate trebuie să vă rog ca, folosind toate menajamentele, să-i comunicați protopopesei că a avut loc eventimentul de care ne temeam atît de mult. Baronul Roger a semnat, ieri seara, un testament în favoarea lui Jacob Enberg și a Blendei. În afara testamentarului și a subsemnatului au fost prezenți domnul Enberg în persoană, precum și administratorul Halling și servitorul Vickberg. Am solicitat să fie chemată sau cel puțin să fie informată și Excelența ei, dar am fost refuzat categoric. Am dorit, firește, să iau legătura cu Excelența ei încă de ieri seara, dar m-a împiedicat promisiunea pe care baronul de Sars pur și simplu mi-a smuls-o.

Vă rog să transmiteți scumpei noastre mătuși expresia venerației mele, simpatia mea călduroasă și devotamentul meu neclintit. Ramîn, draga mea Sara, ruda dumneavoastră devotată

Abraham Björner“

— Enbergoaia l-a cumpărat. Björner a luat mită !

— Abraham Björner ? Oh nu, să știe tanti, că pot să...

— Tu !... tu !... tu ! Crezi că nu văd ce ipocrită ești ! Tu ai provocat toată tărășenia ! Ție iți scriu lepădăturile, lichelele, escrocii... ! Și asta e recunoștința...

Lena, care din întîmplare se găsea pe coridorul care ducea la sala galbenă, se trezi cu

Sara, alergînd și plîngînd, în brațele ei. Domnișoara Siedel era pierită de spaimă și le înfricoșă la rîndul ei atît pe Lena cît și pe tovarășele ei. Așa că, atunci cînd protopopeasa, sătulă de a se înfuria în singurătate, printre mobile surde, începu să sune violent și interminabil din clopoțel, nimeni nu îndrăzni să dea curs chemării sale. Lena declară că dacă ar fi să se ducă ar face-o numai călare pe taurul cel mai fioros și mai furios cu putință. Beda, Vilma și Agnes dispărură din preajma șovăielnicei doamne Enberg ; bucătăreasa era mînjită de funingine, iar Vickberg se afla la Excelența sa. Și Toni refuză, calm dar hotărît, să preia vreo însărcinare de la protopopeasă.

Singurul care își oferi benevol serviciile fu Johnsson. Dar întrucît starea sa — probabil ca urmare a serescitării din ziua precedentă — se prezenta deja, acum la orele 2 după-masă, ca extrem de bizară, trebui să se renunțe la ajutorul său. Și doamna Enberg se văzu nevoită, să se prezinte personal la dispoziția Excelenței sale.

— Nu te duce ! o rugă Toni. O să fie foarte veninoasă cu dumneata ca de obicei. Și o să te amărăști. De ce să-ți faci sînge rău cînd totul a ieșit atît de bine ? Cînd un asemenea noroc a dat peste Jacob ?

Însă clinchetul furios al clopoțelului își făcu cu putere efectul asupra conștiinței doamnei Enberg. Se putea oare ca un oaspete al casei Roger să apeleze în zadar la serviciile personalului ? Nu, asta nu, atîta timp cît Lovisa mai avea încă brațe și picioare ! De altfel, mai mult decît s-o certe Excelența ei nu avea ce să-i facă.

Ca urmare, docilă și temătoare, păși în coridorul care ducea la sala galbenă. Dar în fața ușii de la camera de oaspeți dădu peste Excelența sa.

Doamna Enberg se opri și încremeni.

Baronul își îndreptă arătătorul spre ea.

— Ei, draga mea, ce vrei ?

Doamna Enberg făcu o reverență.

— Excelența ei a sunat.

— Nu mai spune ? O să ne interesăm noi înșine ce dorește Excelența ei. E în ordine, draga mea. La revedere, la revedere.

Doamna Enberg se înclină din nou dar nu se urni. Se uită cu atenție la Excelența sa care ciocăni la ușă chiar cu mîna lui ; auzi vocea impacientată a Excelenței ei : intră odată, care ești acolo ! Și-l văzu pe Excelența sa deschizînd, intrînd și închizînd ușa după el.

Excelența sa în picioare la ora două, singur, fără Vickberg ! Și cum arăta — nemaipomenit de ceremonios, și foarte calm pe deasupra !

Doamna Enberg se răsuci pe loc cu încetineală. Și cu această imagine stranie și întîlnire memorabilă adînc întipărite în minte, simți cum o străbate un fior de la ceafă, în jos, pe șira spinării.

Își spuse apoi cu voce tare :

— Una mai ciudată ca alta. Dacă s-ar gîndi cel puțin la Jacob... sărmanul băiat. Chiar că nu mai poți pricepe nimic. Dar chiar nimic ! Și cine știe cum o să se termine !

Faptul că, în locul unui servitor insignifiant, protopopeasa se trezi cu mult stimatul ei frate, nu-i domoli cîtuși de puțin mînia. Socotea că Enberga, sau altă ființă răuvoitoare, îl adusese pe Excelența sa acolo, mai mult ca sigur, la timpul potrivit, pentru a fi martor încă o dată la accesele ei de răutate. Dacă-i așa, atunci n-are decît, îi stăm la dispoziție cu plăcere, cu cea mai mare plăcere! Era cazul, totuși, necesar ca într-o oarecare măsură să dea dovadă de stăpînire. Punțile nu trebuie distruse, cel puțin nu toate.

— *Bon jour, ma chère soeur!* Cum ai dormit?

Buza superioară a baronului Roger, proaspăt rasă dar aspră, o gîdilă dezagreabil pe obraz. Îi dădu un ghiont mic, dar destul de puternic, și reuși în același timp să-și deghizeze aversiunea într-un zîmbet.

— *Je te remerecie, mon cher frère!* Dar — *pour dire la vérité*... noaptea a fost *abominable!*

— Chiar așa? Mă doare sufletul...

— N-ai pentru ce, Roger, nu-ți face griji din cauza asta! Este atît de firesc ca o sărmană femeie, a cărei viață a fost numai o permanentă neliniște, succesiune de decepții...

— Dar bine, Julia...

— Da, nu vreau să te înduioșez, dragă frate. Sper că ai dormit bine?

— Excelent! O conștiință curată, *chère Julie*, este ca o pernă moale...

— Oh, tu știi mai bine, sărmane Roger. Credeam că somnul tău care, de regulă, este foarte bun...

— Hi, hi, hi, chicoti baronul.

Dar își recăpătă rapid gravitatea demnă.

— Ei bine, scumpa mea Julia, aș dori să-ți spun cîteva cuvinte cu privire la o chestiune de cea mai mare importanță.

— Vrei să iei loc?

— Mulțumesc, bineînțeles, da. Hm. Așa, deci sora dragă îmi permite să intru direct în subiect. Despre testament vreau să-ți vorbesc. După cum îți amintești, fusesem hotărît să-l fac cunoscut ieri. Au apărut, însă, anumite greutăți... ținînd de etichetă, pe care eu, sărman singuratic, le-am scăpat din vedere. Da, îți sînt extrem de recunoscător, dragă Julia, ar fi fost al dracului de neplăcut...

— Te rog... despre asta am mai vorbit.

— Exact, hm. Ei bine, soră scumpă, nimic nu ne-a împiedicat să semnăm documentul întocmit de judecătorul Björner, cum? Deci... așa s-a și întîmplat... ieri seară. Și am considerat că este de datoria mea să-i aduc la cunoștință acest fapt surorii mele dragi...

— Nu mai spune? Bunătatea și delicatețea ta mă copleșesc. Să aflu abia azi ceea ce știu încă de ieri seara slugile tale...

— Ce spui? Slugile mele?

— Eu consider ca de la sine înțeles, că... da, nu știu cum să-l numesc pe tînăr, raporturile dintre voi îmi sînt complet necunoscute... presupun, totuși, că el și-a înștiințat imediat părinții, care aparțin, bineînțeles, servi-

torilor tăi. Şi, în plus, n-au fost prezenţi ca martori majordomul şi administratorul tău ? După cum îţi dai seama, dragă Roger, nu sînt complet în necunoştinţă de cauză. Şi, în ciuda zelului cu care te-ai grăbit să-ţi informezi singura ta soră despre acest pas important, alţii au reuşit să ţi-o ia înainte.

— Într-adevăr... puteam să-mi dau seama. Blestematul acela de Björner...

— Puteai să crezi ? Nu l-ai plătit tu pe bunul om pentru a mă ţine total în afara problemelor ?

— Hi, hi, hi ! Crezi că ia mită ? Ei bine, şi eu cred că ia, să ştii. O fac toţi juriştii. Fir-ar ai dracului ! Îţi aminteşti de vulpea aia bătrînă, căreia tata i-a dat cinci mii de monede de argint..., da, dacă or fi fost de argint ?

— Roger ! Încerci în mod jalnic să amesteci lucrurile. Ţii neapărat să mă distrezi cu istorii învechite ?

— Eşti al naibii de pătimaşă, scumpa mea ! Dar eu sînt calm. Am venit aici pentru a-ţi lămuri motivele mele. Nu vreau să crezi că eu, dintr-o intenţie răuvoitoare...

— Crezi că a fost foarte amical din partea ta să mă duci de nas ?

— Dacă e aşa cum spui, scumpa mea, era cel puţin necesar s-o fac. Vezi, Julla, nu se poate nega că ai o influenţă misterioasă asupra mea. Ştiam prea bine că va trebui, fie să te rog... hm... să te rog să mă laşi în pace, fie să păstrez secretul pînă în ultimul moment şi să-i pregătesc surorii dragi o surpriză. Am ales a

doua cale. Da... Vezi, tu ai intervenit de multe ori în viaţa mea, şi o dată atît de palpabil...

— A fost în detrimentul sau în favoarea ta, Roger ? Înţeleg că te referi la căsătoria ta...

Excelenţa sa ridică bastonul. De ce, în ce scop ? E imposibil de precizat. Mîna se lăsă în jos, Excelenţa sa începu să se joace cu bastonul, îl învîrti printre degete, cu foarte multă stîngăcie.

Pe faţa protopopesei nu se ivi nici o schimbare.

După cîteva clipe Excelenţa sa rosti cu tot calmul, în treacăt :

— *Cela c'est passé. On n'en parle plus.*

Şi cu zîmbetul amabil arborat la început, poate puţin mai iritat, continuă :

— *Mon dieu, chère soeur,* n-am îmbătrînit noi oare ? Uneori mi se pare că am ajuns un moşneag, un adevărat boşorog ! Da, da, Julla, minune mare şi cu timpul ăsta, nu poţi să-l înţelegi cum trebuie, nu poţi să-l măsori... Uneori, cred că am idei... la fel ca răposatul tata. O, doamne, era mai tînăr ca mine, era sigur mai tînăr ! Idei nebuneşti, ridicole, *cheri,* dar care sînt extraordinar de dragi unei inimi bătrîne !

Da, aşa este acum şi cu cei doi copii. Să mă bată Dumnezeu, dar nu înţeleg ce soi de afecţiune, a naibii de idioată, mi-au strecurat tinerii ăştia în sînge. Cu Blenda — *c'est une chose tout explicable, même très naturelle.* Dar cu băiatul ! Un hoţoman, un ştrengar, un pungaş ! Pe toţi dracii ! Să fi fost pe vremea cînd eram şi eu tînăr l-aş fi biciuit de zece ori ;

nici mai mult nici mai puţin. Ce spui ? Păi nu vine şi vrea să-mi comande, el mie ? Ce spui ? Nu, e de o obrăznicie fără pereche... ce spui ? Ei drăcie...

— Nu mai înjura aşa îngrozitor, Roger ! Te cred pe cuvînt.

— Ei nu mai spune, chiar mă crezi ? Atunci e în ordine.

Excelenţa sa deschise tabachera lui Vickberg — împrumutată anume pentru această ocazie, ca să-i dea alinare într-o situaţie încordată — deschise capacul şi luă cîteva firicele.

— Aşa care va să zică. Da, asta e, să stai aici singur. Cît se poate de singur. Nu, Julia, nu mă plîng. Niciodată nu mi-a plăcut societatea sau vreo companie. Şi cu fiecare an care trece mi se pare şi mai oribil. Da, oribil !... Pardon !... Exceptînd compania unei surori dragi. Dă-mi mîna, *ma chère !* Dar, oricum, eşti singur. Stai la fereastra deschisă într-o zi de vară, cu venerabila *madame Çorinne* pe genunchi. Nu ai vreun subiect mai deosebit de meditaţie, deşi o cunoşti destul de bine pe graţioasa doamnă. Da, ei da ! Şi deodată auzi : brrrrr. Cred că e un bondar, cum ? Şi mai auzi : bissss. Iat-o şi pe mica lui pereche. Şi zumzăie, şi vorbesc, şi şuşotesc. Totul este al naibii de misterios ! Oho, pun la cale vreo şotie. Apoi se duc în tufa aia, apoi în tufa cealaltă. Şi se ascund, şi se împreunează. Apoi brrrr, bondarul ; şi bissss, cea mică. Şi încep să se certe : brrrr — bisss — brrrr — bissss. Hihihihihi ! Să mă bată Dumnezeu dacă nu e nostim. Şi îţi dai seama soră, blestemaţii nici nu ştiu că moşul e colo sus. Doarme, nu-i aşa ? Hihihi. Cucul ăla bătrîn nu face nimic altceva decît să doarmă, hihihi ! Se păcălesc, surioară ! Ei, vezi... pardon ! E o plăcere nevinovată. Şi e al naibii de nostim. *Une toute petite chose... un rien...* dar îl urmăreşti cu cel mai mare interes. Vezi, poate tot aşa e cînd începi să îmbătrîneşti. Şi astfel ai senzaţia că ceva arde acolo, sub tufe. Bătrînul simte căldura şi îşi întinde mîinile îngheţate. Buşteanul cel mare s-a stins, e numai tăciune ars şi cenuşă. Acum focul trece la lemnul tînăr. La fel e şi cu timpul. Da, aşa e... ştii legenda cu cel ce cînta din fluier ademenind şobolanii afară din oraş : şobolanii s-au luat după el, încet, încet, dracu ştia încotro, dar au ajuns pe fundul apei şi acolo au rămas. *C'est drôle, tout cela,* nu-i aşa ? Dar cred că surioara a înţeles în orice caz, că o pereche de păpuşi ca astea nu puteau decît să-l intereseze, şi încă în foarte mare măsură, pe un bătrîn care nu are altceva la ce să se gîndească. Da, ei da. Şi ca urmare moşneagul vrea să joace rolul providenţei. Ei bine... dacă sora dragă înţelege asta, atunci îşi dă seama şi care a fost şi este motivul meu cel mai puternic. Şi dacă înţelege sînt mulţumit. Nu doresc cîtuşi de puţin şi nu mi-ar face plăcere ca sora mea să considere testamentul pur şi simplu ca o manifestare a afuriseniei şi toanelor mele notorii. — Ei bine, aşa stau lucrurile. Ce ai de spus ?

Protopopeasa întinse braţele către el. Dar cum de pe sofa era cam incomod să-l îmbră-

țișeze se ridică, îl cuprinse cu brațele de după gît și îl sărută pe frunte.

— Dragule, bunule... te înțeleg atît de bine...

— Ei, atunci e bine. Atunci nu mai avem ce discuta despre asta. În ceea ce vă privește, pe Malla și pe tine...

— Despre asta, îl întrerupse Excelența ei cu un ton hotărît dar blînd, despre mine și copiii mei să nu discutăm acum. Însă acum, ca și ieri, Roger, trebuie să-ți spun : Ai intenții atît de bune, atît de sincere, motivele tale sînt cele mai frumoase, cele mai curate... dar te înșeli, greșești. Da, trebuie să-ți spun asta. Ai greșit..

— Da, ei da, scumpa mea. S-ar putea. Dar asta va dovedi viitorul...

— Roger... lasă-mă să-ți vorbesc deschis. Te-ai folosit acum de o expresie : „să joci rolul providenței". Sînt cuvinte trufașe...

— Ce spui ? Este numai o expresie...

— Căci pentru noi, creaturi sărmane care ne tîrîm pe pămînt, providența nu poate fi decît El, El care cercetează inimile oamenilor. Oh, sărmanul meu frate, ești așa de bine intenționat. Dar ce știi tu, de fapt, despre acești doi copii, a căror fericire vrei să o pregătești ?

— Știu cel puțin tot atît de mult ca și tine !

— Nu, nu știi. Nu știi absolut nimic. Ești mult prea naiv, Roger. Da, nu vreau să spun chiar așa, dar... Din cauză că cei doi s-au hîrjonit, în spatele tufelor și boschetelor, ai crezut imediat că este vorba de o simpatie reală.

Crezi că o fată trebuie neapărat să iubească cînd flirtează ?

— Hihihi... Strașnică mărturisire !

— Da, poți să glumești ! Dar găsesc că este barbar, imoral, tiranic să siluiești prin testament voința tinerei fete. Și cu atît mai puțin, mă așteptam la așa ceva de la tine, Roger. O căsătorie silită...

— Julia !

— Da, să știi că nu mă înfricoșezi. Dar chiar vrei să-i forțezi...

— Să-i forțezi ! Ce spui ? Cum îți permiți una ca asta ?

— Ea va avea în mine un sprijin matern.

Excelența sa se ridică cît era de lung. Pentru moment atitudinea lui părea destul de dușmănoasă, chiar amenințătoare. Dar Excelența sa dispunea în această zi de o neobișnuită stăpînire de sine.

— Da ! Ei da... acum vreau să spun numai atît... da, ei da... că pe mine poți să mă conduci, scumpa mea... cît... cît îți face plăcere. Dar dacă tu... hm... cu toate intențiile bune... vei încerca să te amesteci cu forța în problemele mele... în „grădina de plăceri a raiului" și să... să... să-ți reiei unul din vechile tale roluri... atunci o să poruncesc să se înhame caii la trăsură.

Și acum, scumpa mea, mi s-a făcut o foame îngrozitoare. Drept care solicit favoarea de a dejuna în compania surorii mele dragi.

Dă-mi brațul, soră !

XI

Johnsson ca mesager al dragostei. Necazurile doamnei Enberg

Johnsson hoinărea agale pe lîngă grajd și staul. Nils era plecat în oraș iar Lars se ocupa de animale și nu scotea nici un cuvînt în timp ce lucra. Era pur și simplu imposibil să legi o vorbă cu cineva.

În lipsă de altceva mai bun de făcut Johnsson continuă să se plimbe și începu să vorbească cu el însuși. Băuse deja o cantitate apreciabilă de bere neagră și era într-o dispoziție foarte comunicativă și plină de fantezie. Se simțea, totuși, destul de vexat că nimeni nu voia să-i asculte gîndurile înțelepte. Nici măcar vreun țărănoi de argat sau vreo blestemată de îngrijitoare de animale la care să te încrunți. E duminică, Dumnezeule... de-aia aleargă ăștia prin pădure și prin crîng și se destrăbălează prin tufișuri. Ooorrr, ptiu drace ! N-ar fi mai bine să fie duși la biserică precum vitele la țarc ! ? Și ne-am alege și cu mai puțini copii și mai multe căsătorii sfințite în cer.

Ia stai ! Parcă a trecut careva de-a dreptul prin grămada de băligar ! Asta vine direct din crîng, bineînțeles, a terminat și fata a mai

rămas undeva prin vreo tufă, să-și tragă sufletul. Că nu pot să cred c-o fi vreun blestemat de idiot care umblă creanga să-și piardă vremea, ca mine !

Johnsson se postă la colțul grajdului cu picioarele depărtate și cu ciomagul proptit zdravăn în pămînt.

— Care nătărău mai ești și tu ?

— Sînt Axel, spuse băiatul.

— Axel ! Cunosc cinci sute de idioți patentați cu numele ăsta. Care dintre ei ești tu ?

— Sînt băiatul din Cătunul pescarilor.

— Cine dracu le-a dat dreptul celor din Björkenäs să pătrundă pe domeniul casei Roger, fără permisiunea cuvenită ?

— Cred că nu este interzis, spuse băiatul și încercă să se strecoare pe lîngă bătrîn, care agita amenințător ciomagul. L-aș ruga pe Johnsson să nu fie rău.

— Da, eu sînt Johnsson, spuse bătrînul cu o anumită mîndrie. *Couvreur de table* titular așa cum Excelența sa este șambelan titular. Dacă e vreo deosebire, atunci e că eu primesc salariu și Excelența sa nu primește, să știi, mocofanule. De fapt, eu sînt acela care, din înalta împuternicire a baronului și șambelanului, am în subordine femeile de la moșie. Așa că dacă vii în acest scop, neghiobule, te-ai adresat persoanei potrivite. Ce treabă ai, tinere ?

— Am o scrisoare pentru ea, pentru Blenda. Poate Johnsson să mă ajute să...

— Mocofan afurisit, ea ? Ea ! Crezi că vorbești despre o tîrfuliță oarecare ? Sau despre sînge din sîngele Excelenței sale, pe care de

curînd l-a recunoscut ca atare, o domnişoară de viţă nobilă, ca să spunem aşa ?

Băiatul din Cătunul pescarilor nu era în stare să facă o deosebire precisă. Avea însă o scrisoare de la Jacob pentru Blenda şi după multă tocmeală se înţeleseseră ca Johnsson să preia asupra sa transmiterea scrisorii iar băiatul să aştepte răspunsul în grajd. Pentru că trebuia să fie un răspuns, spusese Jacob. Devenit deodată mesager al dragostei, Johnsson o porni ţanţoş, cu mare demnitate, trecu pe lîngă grajd, străbătu aleea şi ajunse în faţa casei. Din cînd în cînd rostea, cu o voce răguşită : Domnişoara Blenda ! Şi flutura energic scrisoarea. Dar Blenda nu se vedea pe nicăieri şi Johnsson, care îşi dădu seama că dacă ar fi căutat-o pe întreg domeniul şi prin împrejurimi ar însemna o mare pierdere de timp, consideră că e mai înţelept să rămînă în centru, dădu un ocol în jurul castelului fără să se grăbească, repetînd cu intermitenţe întrebarea :

— Este domnişoara Blenda aici ?

— Ce vrei cu Blenda ?

Johnsson se opri, se propti din nou ţeapăn în ciomag şi îşi ridică privirea aspră spre faţada clădirii principale. Ei, să fie al naibii, iată-l pe vulpoiul de domnul Per la fereastră.

— Johnsson făcu o plecăciune ironic de adîncă şi spuse :

— Cu cea mai mare umilinţă am onoarea de a dori să înmînez o scrisoare de la domnul Jacob pentru domnişoara Blenda.

— Aşteaptă că vin s-o iau, spuse Per şi dispăru de la fereastră. Johnsson nu era însă atît de prost.

— „Aşteaptă, spuse Uliul... şi din domnişoară va deveni femeie“, mormăi el un citat obscur. Şi înainte ca Per să coboare scara, dispăru în grabă în clădirea administratorului.

— Johnsson ! Unde o fi luat-o ?

Bătrînul chicoti satisfăcut la excelenta idee care îi trecuse prin minte de a căuta pasărea în propria ei colivie. Orbecăi de colo-colo prin antreul întunecos, bîjbîi pe la uşi, o boscorodi şi o înjură pe zgîrcita de Enbergoaia care nu voia să ţină aprins în cocioaba ei întunecoasă. Ia să deschidă el o uşă, mai bine ! Păi vezi ?, a avut noroc ; na, că dădu de Blenda din prima încercare.

Stătea în faţa oglinzii şi se pieptăna.

— Ce dra... micuţa domnişoară s-a sculat abia acum ? exclamă el, sincer mirat.

Blenda se simţi foarte jenată.

— Ce caută Johnsson aici ? Este din nou beat ?

— Oh, nu, micuţă domnişoară. Nici vorbă despre aşa ceva. Ei, se vede că am devenit domnişoară. Ne pieptănăm ziua în nămiaza mare !

— Auzi, dacă Johnsson nu termină cu gălăgia mai bine să-şi vadă de drum.

— Nu se pune niciodată problema că bătrînul Johnsson să fie lipsit de respect ! Iată o scrisoare pentru micuţa stăpînă de la Jacob... ooorr, ptiu drace... chiar de la domnul Jacob !

— Nu e cazul să exagerăm cu domnul şi domnişoara. De la cine a primit scrisoarea ?

Johnsson relată pe larg şi cu multe digresiuni cum i-a ajuns scrisoarea în mînă, povesti chiar, cu mare satisfacţie, despre încercarea nereuşită a lui Per de a i-o înhăţa şi conchise :

— Dar nu îmi jumuleşte vulpoiul mie gîsca ! E clar că el e cu ochii pe micuţa domnişoară...

Blenda rîse... rîse cu poftă. În sinea ei era însă foarte ofensată.

— Adică eu eram, gîsca ?

— Da, întrucîtva ! Să fiu în locul lui Jacob, n-aş lăsa porcul vecinului să-şi bage rîtul în troaca mea, dacă mi se permite să spun aşa ceva. Dar nebunul ăla de Siedel îl ia cu el şi bat împreună coclaurile după raţe sălbatice.

— Da, e cazul ca Johnsson să plece acum ! O să-i duc eu răspunsul lui Axel.

— Cum doreşte domnişoara stăpînă ! Cel mai umil servitor !

Johnsson se retrase, mîndru, foarte mulţumit de el însuşi. L-ar amuza să ştie dacă cineva de la curte mai era în stare să execute reverenţe ca acelea ale bătrînului Johnsson. Pline de respect şi curtoazie, de parcă picura din ele, dar şi copleşitoare în acelaşi timp. Da, exact, copleşitoare ! Să mă ia dracu... oorr, ptiu drace... poate Vickberg ? Scobitoarea aia, ţîfnoasă şi slabă ! Da, da mai existau unii care ar avea cîte ceva de învăţat de la bătrînul Johnsson !

Cu o consideraţie crescută, care provenea de la această plăcută constatare, străbătu

maiestuos curtea, intră în clădirea unde locuiau servitorii şi deschise uşa la sala mare.

— Ziua bună, ziua bună, oameni buni ! îi salută el condescendent pe doamna Enberg, Toni şi Vickberg. Distinsă adunare în casa domnului ! Nu jucăm o carte, dacă nu vă e cu supărare ?

— Johnsson să meargă sus în camera lui. Ar trebui să-i fie ruşine să umble de colo-colo ca o stafie în ziua de sabat a domnului...

— Stafie, stimată doamnă ? Ascultă, să nu ne amestecăm în treburile unui bărbat tînăr...

— Da, de fapt trebuie să ai grijă de Johnsson ca de un copil mic.

— Să ai grijă, a spus distinsa doamnă ? Mai bine să aibă ea grijă de fetele ei, ăsta este sfatul meu. Dacă deschizi prima colivie de fecioară o găseşti pe fetişcană în faţa oglinzii cu pieptenul în păr. Să te piepteni la ora patru din zi... astea sînt maniere ? Ooorrr, ptiu drace. Şi vreau să-i spun distinsei doamne că cine se piaptănă la ora patru dansează pe sîrmă pînă seara.

— A fost Johnsson şi s-a distrat cu slujnicele ?

— Slujnicele, a spus distinsa doamnă ? Dar, Dumnezeule, slujnicele sînt şi ele fete. De fapt este vorba de o nou devenită domnişoară cu numele de Blenda pe care am avut privilegiul să o vizităm. Şi mai este un anumit domn Per. Dar ce legătură există între domnişoara Blenda, piepten şi domnul Per este treaba distinsei doamne să afle. Bătrînul Johnsson este prea gentil să o dezvăluie...

Probabil că bătrînul Johnsson ar fi dezvăluit acest lucru și multe altele dacă Toni nu s-ar fi sculat brusc și l-ar fi luat de guler pe bătrînul vorbăreț împingîndu-l afară pe ușă, după care o închise cu zgomot. Johnsson înjură și se sprijini în ciomag. Era evident că această măsură drastică îl speriase ; încet, încet se tîrî pe scară, în camera sa.

— Mulțumesc domnului Toni ! E groaznic să-l vezi în halul ăsta !

— Nu mai are nici un pic de rușine cînd e beat, spuse Toni.

Vickberg oftă.

— Johnsson a fost totdeauna un bădăran. Dar, pentru a reveni la subiectul nostru, trebuie să vă spun că regret sincer că Jacob a găsit de cuviință să plece tocmai azi. Desigur că rațele din Tanninge n-ar fi dispărut de la locul lor. Și după părerea mea datoria lui imperioasă era să rămînă la casa Roger cel puțin o săptămînă pentru a-i arăta binefăcătorului său recunoștința pe care i-o datorează în atît de mare măsură.

— Așa e, doamne, așa e ! oftă doamna Enberg. Ce o să creadă Excelența sa ?

— Cînd i-am transmis salutări de la Jacob nu am observat vreun semn de indignare. Totuși, am motive să cred că Excelența sa a fost deopotrivă surprins și dureros afectat de comportarea lui Jacob. Și pe cuvînt dacă pricep cum poate fi atît de lipsit de tact.

— Da, dar să-mi fie cu iertare, nu este totuși chiar atît de grav ! încercă doamna Enberg să-și apere fiul.

Vickberg ridică din umeri. Toni spuse :

— Cred că Jacob nu vrea să stea la castel în același timp cu protopopeasa și domnul Hyltenius.

Doamna Enberg își plecă ochii.

— De ce credeți asta ?

— Nu știu ; așa cred.

Vickberg rosti rar :

— Da, ... cred că înțeleg... la ce se gîndește Toni. Dar chiar dacă am fi observat urme de... hm... de simpatie și chiar dacă... dacă tînăra fată, lucru care mi se pare și mai de necrezut, ar înclina să răspundă unei asemenea simpatii, sînt totuși convins că domnul Per este o persoană cu mult prea onorabilă, cu mult prea loială pentru a... Da, s-ar putea considera o grosolănie să mă exprim astfel. Dar cred că toți trei ne gîndim la același lucru ?

— Da, este cît se poate de adevărat ! Și e evident că Blenda s-a schimbat cu totul de cînd domnul Per a sosit la casa Roger. Da, dar în ce constă această schimbare nu pot să spun. Nu mai e însă ca înainte. Nu mai e un copil. Și astăzi a fost mai altfel ca oricînd. Poate să fie urmarea întîmplării neplăcute de ieri seară... pe care au provocat-o cei doi nemernici...

— S-ar putea, spuse Vickberg. A fost într-adevăr o întîmplare extrem de urîtă.

— Sigur că a fost. Dar nu pot să înțeleg de ce era nevoie să-i modifice sentimentele față de Jacob. De exemplu azi dimineață cînd am întrebat-o dacă nu se bucură... de testa-

ment ; știți ce mi-a răspuns ? „Jacob trebuie să fie bucuros, nu eu".

— A spus ea asta ? întrebă Toni.

— Da, așa a spus. Însă, după aceea cred că a regretat oricum. A venit la mine după un timp și a zis : „Mătușa poate foarte bine să înțeleagă că sînt grozav de bucuroasă că Jacob o s-o ducă așa de bine." Atunci i-am spus : „Blenda știe prea bine că există o condiție în testament ?" A avut o tresărire și a spus : „Sigur că știu, astea sînt goangele obișnuite ale unchiului !" Da, poți să-ți închipui, așa a spus !

Vickberg își mîngîie bărbia neted rasă și rîse.

— Ei, ei, dragul meu Toni, nu fi atît de necăjit ! Știm cu toții că tinerele fete au toanele lor. Și mai știm că nu trebuie să le căutăm prea mult în coarne.

Dar, pe de altă parte, faptul precis și cert, de care realmente putem să ținem seamă, este voința Excelenței sale consemnată în formă scrisă și întărită de semnătura și sigiliul său. Față de aceasta mofturile unei fete nu înseamnă mult, și după asta trebuie să ne orientăm.

— Cum o vrea Dumnezeu ! spuse doamna Enberg. Dar să vedem cum va fi pînă la urmă. Oricum cred că domnul Toni nu ar trebui să plece chiar la toamnă. Ar fi bine să mai stați și să așteptați, să vedeți ce se întîmplă.

Toni clătină din cap, dar pînă să reușească să răspundă ușa se deschise și Blenda intră în cameră.

— Oh... aș putea să vorbesc cu mătușa... între patru ochi ?

Vickberg și Toni se ridicară în grabă și părăsiră camera. Blenda avu o tresărire.

— Sau supărat ? Au întins-o așa de...

— Doar tu i-ai rugat să plece...

— Da... trebuie să vorbesc cu mătușa. Am primit o scrisoare de la Jacob.

— O scrisoare ? țipă doamna Enberg. O încercă bănuiala obscură, îngrozitoare că Jacob ar fi putut să fugă, să plece poate în America...

— Axel din Cătunul pescarilor a adus-o. Și așteaptă răspuns. Dar nu știu ce să-i răspund.

Nu mai spune, se gîndi Lovisa, nu știi. Dar de la mine n-o să pleci mai înțeleaptă decît ai venit.

Nu avea ce să facă : fata îi inspira o reală antipatie. La început să se țină după băiat chiar mai mult decît ar fi trebuit s-o facă, pentru ca apoi, cînd baronul în bunăvoința sa aproape că îi logodise să...

— Ești supărată pe mine, mătușă ?

Nu, micuță Blenda, de ce aș fi supărată pe tine ? Dar dacă Jacob îți scrie și îți pune o întrebare, atunci tu trebuie să-i răspunzi, nu eu. Înainte nu îți făcea plăcere să mă amestec în treburile voastre...

— Dar mătușă... ai putea cel puțin să citești scrisoarea ?

Da, bineînțeles, asta putea s-o facă. Și citi :

„Micuță Blenda ești supărată și azi pe mine ? Dacă nu ești supărată vino la cabană diseară.

Te voi aștepta în poiană, dar fără să te sperii, îți promit. Vii ? Dacă din anumite motive nu poți veni astă-seară, atunci vino cît poți de repede mîine. Vom rămîne aici pînă vor pleca toți de unde au venit. Vino, micuță Blenda ! Și iartă-mă, iartă-mă, iartă-mă !... dacă asta vrei. Răspunde-mi prin Axel. A primit o monedă de 12 șilingi ca să alerge cît îl țin picioarele.

Jacob."

Lovisa îi restitui scrisoarea ; își scoase ochelarii și își șterse ochii.

— Ce este, mătușă ? Ești supărată ?

— Nu, nu-i nimic.

După o vreme, Blenda spuse :

— Pe cuvînt că nu e bine să știe ce o să-i răspund. O să se supere pe mine.

— Și o să-ți pese ?

— Sigur că o să-mi pese ! Cum poate mătușa să-mi pună o asemenea întrebare ? Chiar tu ai spus că nu trebuie să stăm împreună în cabană. Oamenii ar putea scoate vorbe despre asta.

— Este prima oară cînd observ că te sinchisești de ceea ce spun oamenii.

Blenda se aprinse :

— Dacă ai fi auzit ce am auzit eu ! De altfel, tu m-ai învățat asta. Și-a schimbat mătușa într-atît părerea încît...

— Nu, n-am făcut-o, răspunse doamna Enberg. Apoi, greoi și cu oboseală, adăugă : Nu înțeleg de ce Jacob are asemenea idei.

— Nu, nici eu nu înțeleg. Ce crede mătușa că trebuie să-i răspund ?

— Poți, desigur, să-i răspunzi că nu e cazul să te duci acolo... cu atît mai mult acum, cînd avem musafiri.

— Da, dar o să fie așa de necăjit ! N-ar fi mai bine să-i scrie mătușa însăși și să-i spună ? Pentru că atunci ar putea să înțeleagă...

— Că mama se amestecă din nou și îi face greutăți.

— Oh, el știe cu siguranță că îi vrei numai binele. Pe tine nu se poate supăra ! Spune... n-ai putea să-i scrii ?

— Ba da... aș putea, cum să nu...

— Mulțumesc draga mea, dragă, dragă ! Dacă ai ști ce bucurie îmi faci. Este lucrul cel mai rău pe care îl știu atunci cînd Jacob se supără pe mine...

— Este ?

— Acum mă duc cît pot de iute la grajd să-l trimit pe Axel încoace să ia scrisoarea...

— Da... Dar nu are rost să vină prea repede. Îmi trebuie timp să mă gîndesc.

Toni stătea în spatele ușii și o auzi pe Blenda plecînd. Se strecură în vîrful picioarelor prin antreu și intră în sală.

— Ei ?

— Oh, Dumnezeule, mă sperii ! De ce te furișezi așa ?

— Voiam să știu ce a spus. Este ceva în legătură cu Jacob ? De ce plînge Lovisa ?

— Nu, nu plîng, mă supără ochii... cum pun ochelarii ăștia blestemați, mă ustură.

— Ce a spus? Era ceva în legătură cu Jacob?

— Sigur că da. A primit o scrisoare de la Jacob și eu o să-i răspund. Toni poate s-o citească personal.

— O să răspundă Lovisa?

El luă bucata de hîrtie. Urmări rîndurile mijind ochii și parcurgînd încet, cuvînt cu cuvînt.

— E greu de citit, spuse el. Vrea ca ea să se ducă la el? Și o să-i răspundă Lovisa?

— Da. Îi voi spune că nu se poate.

— Așa care va să zică.

— E de datoria mea.

El îndoi hîrtia, o netezi cu mîinile și i-o întinse.

— Da. Dar dacă băiatului o să-i meargă rău aici... știe Lovisa ce o să fac atunci? O să-l iau cu mine. O să-l iau de la Lovisa.

— Îl iei de la mine, repetă ea. O să faci una ca asta?

Da, dacă nu o și făcuse deja...

XII

Per și Blenda

După cină Per se retrase în grădină și apoi se refugie în seră. Sara se dusese să-i țină companie cîteva minute, dar Per era de nesuferit. După Sara veni și protopopeasa. Excelența ei auzise că Per se afla în seră și că era nesuferit. De fapt fusese greu de suportat. Tot timpul cinei, nu scosese un cuvînt și stătuse ca prostit. Nu-i adresase o vorbă nici măcar micuței Blenda, care se afla și ea de față, sfioasă și cu ochii plini de lacrimi.

Așa nu mai mergea, protopopeasa trebuia neapărat să stea de vorbă serios cu el. Îmbuibată și greoaie dar hotărîtă să înfrunte efortul și dificultățile, Excelența ei străbătu tot parcul, toată grădina, tocmai pînă în seră.

Întrevederea din seră fu scurtă, tumultuoasă, dar nu fără rezultate. Dar nu rezultatul pe care-l viza protopopeasa. Per se hotărîse să plece a doua zi dimineața. Urma să se ducă la Uppsala să „dea examen". Sigur că avea mai bine de o lună pînă la începerea semestrului... da, dar tocmai asta nu înțelegea mama. Trebuia să ajungă acolo urgent din nenumărate motive, pe care nu era cazul să le specifice.

— După ce ai așteptat mai bine de zece ani cu examenul, poți să mai aștepți încă zece zile !

Nu, era imposibil, absolut imposibil !

Protopopeasa știa din experiență că dacă Per își punea în cap să dea examen nu puteai să-l mai împiedici. Și nici nu trebuia lăsată impresia că se împotrivea unei aspirații atît de înalte. Cu atît mai mult cu cît examenul lui Per se lăsase așteptat peste măsură de mult.

Înzestrarea și hărnicia sa erau într-adevăr demne de apreciat, dar era atît de nestatornic, sau mai exact și mai frumos spus : interesele sale erau atît de schimbătoare, atît de atotcuprinzătoare. Acum, însă, urma să se concentreze !

Protopopeasa recunoștea simptomul : îndată ce Per își pierdea echilibrul, din vreun motiv sau altul, simțea nevoia să se concentreze. Era evident, deci : își pierduse echilibrul.

Excelența ei se hotărî să renunțe la luptă... pentru moment.

— Ei, atunci mergi cu Dumnezeu, dragă Per !

Per își luă rămas bun de la Excelența sa, care nu făcu nici o încercare să-l rețină. Dimpotrivă, unchiul arăta aproape neplăcut de bucuros.

Ei, îi era indiferent. Principalul era că pleca de la casa Roger, de la locul faptei sale cavalerești ! Dumnezeule milostiv, să ajungă un om în toată firea să vrea să devină ridicol, să facă scandal și să înfricoșeze o fetiță numai pentru a-i demonstra o atitudine cavalerească.

La dracu ! blestemă el în timp ce cu pumnii strînși își punea lucrurile în valiză.

Asta nu, să rămîn aici și să fiu batjocura fetei și a...

Ciocăni cineva.

Intră Blenda. Era foarte stînjenită dar Per era și el foarte jenat. Ce vrei ? dădu s-o întrebe, dar nu reuși decît să transforme cuvintele într-un sunet întrebător neclar.

— Am auzit că Per o să plece mîine. Și m-am gîndit să-i spun la revedere.

— Eu mă gîndisem să-mi iau rămas bun mîine... Dar e foarte amabil din partea Blendei !

— Pot să-l ajut pe Per cu ceva ?

— Mulțumesc, bagajul e gata. Nu e mare, după cum se vede.

— Nu, nu e.

Nu mai era prea mult de spus în privința asta.

— Și Jacob s-a dus să vîneze ? Fii amabilă și transmite-i salutări din partea mea. Aș fi dorit să-l felicit, dar rămîne pe altă dată. Da, nu știu cît de oficială e chestiunea... pot s-o felicit pe Blenda ?

— De ce să mă felicite Per ?

— Ei, rămîne tot pentru altă dată, se grăbi el să spună. De fapt... nu ne vom revedea curînd, chiar dacă nu la casa Roger. Satisfacția evidentă care se citea pe fața unchiului cînd m-a expediat...

Ei, dacă aș avea acum abilitatea fratelui meu Roger, se gîndi Per, aș spune atît de multe lucruri amuzante despre unchiul meu drag încît Blenda s-ar prăpădi de rîs. Singura mo-

dalitate de a nu te face de rîs este să rîzi de alții.

— Să mergem, poate, în bibliotecă? Mama vrea să-i țin de urît astă seară.

— Excelența ei s-a dus la ea în cameră.

— Ei, bine. Atunci putem să...

— Da. Dar înainte aș dori așa de mult să-i mulțumesc lui Per.

— De ce?

— Pentru că n-am avut deloc ocazia să-i mulțumesc... pentru ieri seara...

— Spune-mi, Blenda... cine ți-a spus că voi pleca mîine? Mama?... Așa, deci. Ea ți-a spus să vii aici și să-mi mulțumești?

— Nu... ba da, ea mi-a spus. Dar aș fi făcut-o oricum.

— Nu era cîtuși de puțin necesar. E absolut de prisos.

Spuse aceasta furios, ca și cum ar fi vrut să fie mușcat!

— Bine, atunci, spuse Blenda și se retrase spre ușă. Nu mai era cazul să rămînă. Asta părea să fie soarta ei, să-i supere pe toți ceilalți. Toți se purtau neprietenos cu ea.

— Ascultă, Blenda... așteaptă puțin! Vreau să spun doar că îmi dau foarte bine seama ce ridicol am fost. Am urlat și am făcut scandal ca un nătărău în loc să... să fi procedat cu totul altfel. Și înțeleg bine cît de penibil a fost pentru Blenda să aibă o asemenea experiență. Da, înțeleg totul cum trebuie fără să fie nevoie ca mama sau Sara să-mi atragă atenția. Blenda poate să le spună asta.

— Crede Per că și ce au spus despre mama a fost la fel de ridicol?

— Nu despre asta e vorba. Dar am vorbit destul despre ce s-a întîmplat. Nu vrei să mergem în bibliotecă?

— Nu! Mă duc să mă culc.

— Bine, atunci. Noapte bună, Blenda. Și la revedere, dacă n-o să ne mai vedem. Și mult noroc!

Îi întinse mîna.

Cum stătea acolo cu mîna lui mare întinsă cu stîngăcie, clipind din ochi, arătînd ca un prost... exact, Blendei i se păru că era foarte prost. Își pierdu complet respectul față de el. Și în plus să-i adreseze și urarea de mult noroc cu care oamenii de la moșie o sîcîiseră cît fusese ziua de mare. Cu siguranță că puteai să-ți pierzi răbdarea și pentru mai puțin. Și simți că era pe punctul de a izbucni în plîns.

— Ei, Blenda? clipi el și mai prostește. Cred că am devenit atît de prieteni încît să pot să vă urez...

— Mai duceți-vă la dracu cu norocul vostru cu tot!

Și el rămase acolo cu mîna întinsă.

XIII

Excelența sa joacă ecarté și procedează la un interogatoriu. Cea de-a cincea dispută aprinsă

Lena, care din întîmplare se afla sub fereastra deschisă a domnului Per — uite, tocmai trebuia să se ducă în clădirea în care locuia administratorul cu izmenele abia spălate ale doamnei Enberg și i se păru că — de fapt Lena auzi clar cum Blenda era „desființată“ acolo sus.

Închipuie-ți ! Blenda era ca și logodită cu Jacob, spuneau ei. Dar logodnicul se găsea la cabana Tanninge... ei, ei.

Cu o așa mamă, de ! Christoase, ce a fost în stare să facă. Fără pic de rușine ! Ziua în amiaza mare !

Ei, parcă se auzea un plînset...

Da, da, plîngea cineva ; ce jalnic ! Și domnul Per mormăia îngrijorat, era de-a dreptul vrednic de milă. Lena, care avea o inimă sensibilă, își șterse nasul în izmene.

Acum era liniște sus în cameră.

Lena vîrî izmenele sub șorț și se duse la bucătărie să vorbească cu Beda.

•

— Dar e scrisul mamei ! Mama a scris-o ?

Ei bine, asta n-avea de unde s-o știe Axel, dar era adevărat că doamna Enberg îi dăduse scrisoarea.

— De ce te-ai dus la mama, neghiobule ? Nu ți-am spus...

Nu, Axel nu se dusese la doamna Enberg, însă se întîlnise cu nebunul ăla de Johnsson...

— Hai, întinde-o acum !

Jacob intră în cabană și se așeză pe pat. O deschise.

„Dragul meu băiat, Blenda m-a rugat să-ți răspund...“

Jacob citi scrisoarea, apoi o mai citi încă o dată cu mare atenție. După aceea o rupse în bucățele mici, mici de tot, pătrate, se duse pînă la ușă și le aruncă în bătaia vîntului.

Era un fel de răzbunare pe mama sa.

Închise ușa după el, se îndreptă spre patul lui drag, se trînti cu fața în jos și-și apucă capul în mîini cu putere.

Doamne, ce prostie... cît de proastă putea fi Blenda ! Și mama, chiar !

„— Nu știu, dragă Jacob, dacă poți fi sigur de sentimentele Blendei...“

Gîndește-te numai !... Să fii sigur. Pe ce să fie sigur ? Pe sentimentele Blendei ? Doamne, ce prostie ! O asemenea fetișcană nu are sentimente. Ciocăni în lemn cu nodurile degetelor.

Dar Blenda era chiar răutăcioasă. Rușinos de răutăcioasă. Să nu vină acum... acum, după ce se ciondăniseră atît de mult, cîteva zile la rînd. Îi venea chiar să creadă că era supărată cu adevărat. De fapt și mama era rușinos de

rea. Să spună că Blenda se distrează, totuşi, mai bine cu musafirii de la casa Roger...

Ei, da, foarte bine, cu siguranţă că aşa era. Per... Uf, prostul ăla mătăhălos !

Se ridică brusc. Muşchii îi erau încordaţi, plini de forţă tinerească, dornici de mişcare. Voia să-i subjuge, să nu mişte un deget. Îi plăcea să-şi stăpînească bucuria. Să stea liniştit, trebuia să stea complet liniştit. Bucuria clocotea în el încît tremura din tot corpul

Ţinuturile Björkenäs şi Klockeberga, întregul Tänninge, pădurile tocmai pînă la Rydboholm... gîndeşte-te la pădurile imense, la cîmpurile cu elani !

Şi Blenda care era aşa de proastă ! Şi dulce !

Un ţînţar mic, delicat şi subţire începu să i se rotească în dansul său graţios şi războinic în jurul capului. Bzzz...

Uită de toate gîndindu-se cum să prindă ţînţarul. Pleosc... I se aşezase pe obraz şi se plesni cu palma peste ureche.

— Aşa-ţi trebuie, blestematule !

Lent şi cu multă plăcere îşi întinse braţele, se întinse din tot corpul şi căscă adînc, enorm.

— Ei, să-i facem atunci pe voie Excelenţei ei. O să coborîm la casa Roger să ne luăm...

Închise ochii şi rîse.

Baronul tocmai savurase o jumătate de oră de somn înainte de prînz şi apoi, în loc de iaurt, devorase meniul întrucîtva aiurit şi barbar al doamnei Enberg, omletă şi friptură de

raţă rece. Cu toate acestea... şi în ciuda aşteptărilor... se simţea într-o dispoziţie excelentă.

Avea, bineînţeles, motivele sale depline să fie satisfăcut, satisfăcut de el însuşi.

În primul rînd... autostăpînirea absolut minunată pe care o manifestase în timpul discuţiei cu Jullan ! Nu numai că discuţia se desfăşurase în forme pline de demnitate, dar şi dejunul care urmase fusese încîntător, vesel, spiritual. Excelenţa sa spusese lucruri politicoase şi inteligente, o curtase pe sora lui dragă cu vigoare tinerească şi reuşise realmente să-i transforme mutrele acre în zîmbete radioase.

Cînd situaţia o impunea nu mai era aşa de bătrîn şi imposibil cum... cum doreau unii să insinueze.

În al doilea rînd, Per îşi anunţase plecarea neîntîrziată. În realitate era o situaţie destul de neplăcută... hm, modestul Per... dar faptul că la început Roger şi apoi Per atît de repede şi de bunăvoie şi evident cu asentimentul Excelenţei ei părăsiseră casa Roger, demonstra cu certitudine că protopopeasa renunţase la orice gînd de a se opune planurilor baroniale.

Şi era, de fapt, al naibii de rezonabil şi decent din partea Juliei. Excelenţa sa oftă de mai multe ori uşurat şi încîntat şi îşi frecă scăfîrlia cheală cu podul palmei.

Şi astfel, la ora patru din zi baronul descoperi un nou motiv de bucurie. Sara Siedel juca ecarté ! Ea nu juca ca Arvid, care nu cîştiga niciodată, şi nici ca pastorul, care cîştiga totdeauna. Nu, juca aşa şi aşa, potrivit, încît era chiar puţin captivant.

— Hihi, scumpa mea, cred că n-ai carte, trebuie să spui pas ! Dar ai făcut-o de oaie. Pardon ! La naiba, doar nu ești începătoare.

Sara înghiți complimentul ... deși cu oarecare dificultate ... și cu un zîmbet blajin spuse :

— Sînt așa de bucuroasă să-i pot oferi unchiului o distracție.

— Da, este foarte plăcut, foarte plăcut. Vezi, altfel n-aș avea pe nimeni cu cine să joc.

— Cred că, totuși, Blenda putea...

— Blenda, ce spui ? Nu, vezi tu, ceea ce e potrivit să faci la o asemenea vîrstă, nu e în orice caz să joci cărți. Hihi. Atunci ai alte plăceri, știi draga mea. *Coupez, s'il vous plait !*

Sara taie făcînd puțin zgomot și se înroși frumos :

— Oh, unchiule ! În ceea ce mă privește, consider că ar putea fi sacrificate unele plăceri pentru tatăl său ... pentru binefăcătorul său ...

— Hihi, așa crezi, draga mea. Să fiu al naibii dar și eu cred la fel ! Dar tineretul, știi, are alte păreri. Cum ?

Excelența sa încuviință bucuros, cu bunăvoință. Din păcate nu avea nici o bănuială că Sara Siedel era tînără.

— Și mai cred că Blenda ar face mai bine dacă s-ar lăsa mai puțin în voia capriciilor.

— Ce spui, mormăi baronul. Împărțea cărțile și era cît se poate de preocupat să țină minte cîte cărți trebuia să împartă.

— Da, da, spuneam că din păcate mi se pare că Blenda este destul de nestatornică, destul de capricioasă.

— Ei da... să zicem ! mormăi Excelența sa. Își analiza preocupat cărțile și nu bănuia nimic rău.

Dar Sara Siedel era furioasă, fusese nedreptățită, înșelată.

După cină ar fi vrut să termine cu aceste partide plictisitoare de ecarté și o întrebase pe protopopeasă dacă n-ar fi cazul să-l ajute pe bietul Per să-și facă bagajul.

— Nu, pentru Dumnezeu, Sara dragă ! Tocmai am convins-o pe Blenda să se ducă la el...

— Bine, dar asta nu mă împiedică...

— Sub nici un motiv nu trebuie să-i deranjezi ! Cred că au ceva să-și spună. Du-te în bibliotecă și joacă cărți cu dragul de Roger să pot să mă odihnesc și eu puțin.

Să-și spună ceva ! Oh, Sara înțelegea destul de bine, înțelesese încă dinainte de prînz, în timp ce se întorceau acasă de la biserică. Își cunoștea mătușa dragă și nu numai că bănuia, nu, știa bine ce însemnau întrebările acelea afectuoase despre Blenda.

Oh, scorpia bătrînă ! Nu spunea ea mereu că Per și Sara...

Ei, cu atît mai bine pentru ea. Știa din ceea ce simțea, putea să jure în fața lui Dumnezeu și a oamenilor că niciodată, niciodată nu nutrise nici cea mai mică simpatie pentru acel... urs. O irita însă această fățărnicie ! Și ceea ce o ofensa, îi ofensa feminitatea da, tocmai feminitatea, era fetișcana asta proastă, fără educație, cochetă, nesărată !

— Ei, *ma chère,* cum stăm ? Excelența sa ardea de nerăbdare să joace. Avea cărți minu-

nate. Însă Sara își puse mîinile una peste alta deasupra cărților, întinsese gîtul înainte și se uita la unchiul ei cu o privire blajină, ascunsă.

— Dragă unchiule, nu știu dacă trebuie să-ți spun. Poate că o să te întristezi. Și o să-mi pară foarte rău...

— Ce dracu... Ce-i cu tine ? De ce nu joci ?

— Mă doare rău sufletul că se vorbește pe seama ei...

— Pe seama cui ?

— A Blendei. Îl asigur pe unchi că o fac cu cea mai mare șovăială... dacă n-aș fi auzit din atît de multe părți, de la persoane cu totul demne de încredere... de la pastor, de la Abraham Björner... și servitorii nu mai vorbesc decît despre asta. Dar poate că totuși fac rău că spun.

— Vrei să fii așa de bună să ciripești mai limpede, scumpa mea ! Despre ce se vorbește ?

Excelența sa lăsă cărțile din mînă. Sara clipi ca și cum ar fi privit la soare și deschise focul cu o ardoare ceva cam nervoasă.

— În primul rînd, se pare că modul în care doamna Enberg le-a permis celor doi tineri să aibă relații unul cu altul a fost puțin spus libertin, da, indecent...

— Ce vrea Sara să spună, de fapt, prin indecent ? Sînt, desigur, niște idei al naibii de ridicole și învechite de madmoazelă...

Sara ridică capul ofensată.

— În privința vîrstei, unchiule, nu putem face nimic. Dar oricît aș fi de bătrînă voi considera întotdeauna cu totul inacceptabil ca unor

persoane tinere să li se permită să stea fără îmbrăcăminte în aceeași... da, să doarmă...

— Ce dracu spui ? Au dormit împreună... hihihi...

Sara se ridică. Însă baronul se întinse peste masă și o apucă bîjbîind de fustă.

— *Non, ma chère,* acum nu mai ai nici o scăpare. Nu afirmăm asemenea impertinențe fără să ni se dea socoteală. *Asseyez-vous, s'il vous plait !*

— N-am spus niciodată... niciodată...

— Să mă ierte mica mea prietenă virtuoasă, dar expresia ei mi s-a părut destul de echivocă. Dar acum vreau să știu ce ne-a indignat. Tinerii, de care avem plăcerea să ne interesăm, au crescut, după cum se știe, aici la moșie. Și să fie al dracului n-au avut vreo dădacă să-i însoțească mereu peste tot... cum ? Așa că au fost puțin cam de capul lor și vina este desigur numai a mea, din cîte înțeleg.

— Nu despre asta e vorba. Dar ca ei, de exemplu... să se scalde împreună...

— Să facă baie ? S-au scăldat împreună ? Hihihi ! De unde știi ?

— A spus-o... a spus-o Johnsson.

— Așa deci, pezevenchiul ăla ! Să fiu al dracului dacă nu s-a dus să se uite pe furiș ! Hihihi ! Zău că e nostim, *ma chère*...

Sara se ridică din nou, dar de această dată cu o demnitate sfioasă.

— Constat că nu avem deloc aceeași părere. Și nu pot decît să regret foarte profund că am... sper că unchiul o să mă ierte...

— *Mais rien du tout, mademoiselle!* Baronul își lovi palmele una de alta. Să mă ia dracu, e de-a dreptul nostim. Așa care va să zică, pezevenchii s-au scăldat împreună... își frecă scăfîrlia cu ambele mîini și continuă cu viclenie, pe un ton grav: Aha, să nu creadă însă draga noastră nepoată că sîntem un păcătos îndărătnic. Dacă am fi știut dinainte am fi luat, desigur, măsurile de cuviință. *Mais que faire?* În fața faptului împlinit nu putem decît să ne ducem la îndeplinire intențiile, adică să prescriem în modul cel mai hotărît căsătoria. Cum?

Sigur că ești un păcătos îndărătnic, bătrîn scîrbos, se gîndi Sara. Dar aș putea eventual să-ți dau de gîndit și la altceva decît la obscenități. Se duse spre unchiul ei drag și îi puse mîna încet pe umăr.

— Da, unchiule... dacă o să se întîmple într-adevăr așa.

— Cum? O bătu prietenește pe mînă încercînd totodată să i-o îndepărteze de pe umărul lui. Nu vrei să continuăm, *ma chère?* Jocul, vreau să spun.

Sara oftă încetișor și se așeză. Reluară jocul. Sara avea cărți bune, atuuri și cîștigă joc după joc. Nemulțumit, baronul fornăia și se ciupea de nas.

Deodată puse cărțile deoparte.

— Auzi... auzi... ce-ai vrut să spui de fapt? Dacă o să se întîmple așa! Cum?

— Oh, mai bine să continuăm!

Sara puse din nou pe masă un atu. Baronul își reluă cărțile și se gîndea intens ce să decarteze... din păcate nu avea altă soluție. Dar alegerea cărții potrivite se dovedi prea anevoioasă pentru el.

— Nu, acum vreau să știu ce ai avut în gînd, scumpa mea... te rog! Aruncă cărțile pe masă și aceastea se amestecă cu cele cîștigate de Sara. Și Sara fu obligată să cedeze în fața constrîngerii, încetă să mai joace, se aplecă spre unchiul ei și îi comunică în șoaptă temerile ei, în timp ce mîinile ei lungi și subțiri se mișcau cu nervozitate.

Ochii baronului se micșorară ajungînd ca două crăpături negre. Era uimit, îi pierise graiul, nu putea nici măcar să se supere. Îi era limpede că Sara fusese trimisă de protopopeasă. Dar ce punea individa la cale, ce urmărea? Îi expediase, doar, pe cei doi blestemați de fii ai ei.

— Vrei să spui... este vorba de Per?

— Îl iau martor pe Dumnezeu, unchiule, că nu vreau să spun nimic mai mult. Unchiul m-a întrebat dacă cred că Blenda este mulțumită de testament. Dar, Dumnezeule, o cunosc totuși atît de puțin pe Blenda. Mi se pare însă că interesul ei se îndreaptă într-o cu totul altă direcție.

Adîncit în gînduri și tăcut, Excelența sa își mai pipăi de cîteva ori nasul. Se ridică, apoi, își luă bastonul și plecă șchiopătînd în camera lui de lucru. Sara îl auzi sunînd. Vickberg își făcu apariția tiptil și urgent prin bibliotecă și Sara auzi vocea unchiului.

— Vickberg să se ducă imediat după Blenda, dar imediat, mă aude, nu ?

Vickberg se strecură tiptil din nou prin bibliotecă şi dispăru. Sara nu se simţea deloc în apele ei. Aşteptă cîteva minute, dar cum baronul nu se mai întorcea, se ridică şi se apropie cu precauţie de uşa întredeschisă. Ciocăni uşor.

— Unchiule... dragă unchiule...

— Ce doreşti ?

— Ce are de gînd unchiul să facă ?

Baronul se îndreptă spre ea. Era vînăt pînă în vîrful scăfîrliei şi bărbia îi tremura. Vocea îi suna însă destul de calmă şi stăpînită.

— Ei, vezi, scumpa mea... am luat o hotărîre. Mă gîndesc să încerc să fac puţină ordine în problemele astea. Să încerci e la îndemîna oricui, nu dăunează nimănui. Şi dacă n-o să iasă nimic, atunci poate să continue chiar dracul, de unde s-a oprit Roger de Sars.

— Sigur, unchiule scump şi drag... numai să nu iasă scandal ! Doamne, cît mi-e de frică ! Unchiul să nu spună că a aflat ceva de la mine. Şi ce i-am spus despre Jacob şi Blenda... numai Johnsson...

Baronul îşi propti bastonul în covorul moale. Aproape fără zgomot. Dar după adîncitura din covor se putea vedea că lovitura fusese zdravănă.

— Fiecare o să răspundă pentru ce a spus, fie că e bărbat sau femeie, Johnsson sau Sara. *N'en parlez plus s'il vous plait.*

O apucă strîns de braţ şi o duse la masa de joc.

— Fii amabilă şi ia loc ! Se pare că mademoiselle Blenda se lasă aşteptată.

Sara se trînti cu zgomot pe scaun. Îşi frîngea mîinile şi spaima ei nu era deloc trucată.

— Gîndeşte-te însă la tanti !

— Da, desigur, să fiu al dracului dacă nu la ea mă gîndesc ! Reuşi din nou să-şi stăpînească mînia şi continuă pe un ton scăzut, răspicat :

— Vezi tu, am avut planurile mele şi ele erau aşa cum erau. Şi vine Jullan şi vii tu şi mulţi alţii care au alte planuri... da, aveţi, răcni el. Ei, asta este. Vorba e că acum trebuie să încercăm să facem puţină ordine în toate astea...

Vickberg apăru în uşă.

— Excelenţa ei comunică...

— Ce dracu... ce... pezevenchi !

Baronul făcu un gest violent încît Vickberg se aplecă speriat într-o parte.

Dar în acelaşi moment Excelenţa ei în persoană se ivi în prag.

— Roger, ai cerut să fiu chemată ?

— Nu... nu, fir-ar al dracului...

— Atunci e o greşeală şi nu avem nici cel mai mic motiv să ne pierdem cumpătul.

Se duse spre el, îl bătu amical cu mîna pe umăr şi îl întrebă afectuos :

— Poate că doreai să vorbeşti cu Blenda ?

Uluit şi îmblînzit baronul răspunse :

— Aha... cu permisiunea ta...

— Ei, atunci să fie Vickberg amabil să-i roage pe cei doi tineri să vină aici.

Vickberg zbură.

— Presupun că nu ai nimic împotrivă să vină și Per ?

Excelența sa nu-i dădu nici un răspuns. Cu o politețe exagerată, promptă, Sara îi oferi un scaun. Protopopeasa încuviință cu bunăvoință.

— Ești totdeauna foarte serviabilă, scumpă Sara, și se așeză ...Tăcere.

Blenda era umflată la față și roșie. Per era și el aprins la față și buzele i se mișcau neîncetat, ca și cum ar fi murmurat ceva în tăcere, pentru el însuși. Își tot făcea de lucru cu batista, cu ochelarii și buzunarele.

Vickberg, care era vădit conștient de importanța momentului, împinse scaunele pe care se așezară Per și Blenda.

Baronul vorbi :

— Cred că Blenda a plîns ?

— Din păcate eu am fost motivul, neintenționat, spuse Per.

Baronul spuse :

— Per să aibă amabilitatea să tacă deocamdată.

Și protopopeasa :

— Vickberg să fie bun să iasă și să închidă ușile.

— Vickberg rămîne, zbieră baronul. Rămîne !

— Atunci plec eu, declară protopopeasa. Dar cum baronul nu păru defel că se împotrivește acestei idei, rămase pe scaun.

— Doresc să vorbesc cu micuța Blenda într-o chestiune foarte importantă, începu baronul pentru a doua oară, și vocea sa sună puțin mai jovial. Micuța mea știe, desigur... nu-i așa ?... că noi am întocmit un testament în favoarea lui Jacob și indirect în favoarea ei, cum ? Știm, nu ? Și știm și despre mica prevedere referitoare la Jacob și Blenda. Cum ? O știm, nu ?

Cum Blenda nu răspundea, protopopeasa interveni iritată :

— Dumnezeule, Roger, toată lumea o știe, unde vrei să ajungi, de fapt ?

Dar baronul nici nu o vedea nici nu o auzea pe sora sa. Spuse cu o anumită nuanță de solemnitate :

— Acum vreau s-o întreb pe micuța Blenda dacă în ceea ce o privește este mulțumită de testament și de prevederile lui ?

Blenda nu scotea nici o vorbă. Toți, în afară de Per, aveau privirile ațintite asupra ei. Cum să răspundă ? Și ce ar putea să spună ?

— Nu vrei să-mi răspunzi ? Ei bine, atunci să-ți punem, eventual, o altă întrebare : ții la pezevenchiul ăla de Jacob ?

Blenda continua să tacă. În cele din urmă protopopeasa izbucni :

— Știi, Roger, că în prezența servitorilor...

Vickberg se lipi puternic de ușă. Baronul deschise gura, dar și-o acoperi cu mînerul bastonului Brusc, Blenda rosti destul de clar și răspicat :

— Daa, țin la el.

— Ei vedeți, vedeți, jubilă Excelența sa, doar v-am spus, hihi. N-am ajuns încă un gă-

găuță ramolit. Avem noi semnele noastre, cum, Vickberg ? Cum, pezevenchiule ?

Vickberg își permise să schițeze un zîmbet. Dar protopopeasa nu se lăsă :

— Nu te înțeleg deloc, Roger. Cred că nu s-a îndoit nimeni că Blenda nutrește o afecțiune frățească pentru tînărul bărbat ? El este ca și fratele ei vitreg.

— Ești al naibii de cicălitoare, scumpa mea, mormăi el. Ei bine, draga mea Blenda, dă-i acum un răspuns precis lui tanti, vrei să te căsătorești cu „fratele tău vitreg“ sau nu ? Ei, răspunde odată. Să fiu al dracului dar nu e cazul să ne comportăm ca o gîsculiță.

— Roger, e revoltător ce faci ! Chiar vrei ca ea în prezența servitorilor...

Dar răbdarea ciudat de lungă din acea zi a baronului ajunsese acum la limită. Se propțăpi pe picioarele lui lungi și lovi violent cu bastonul în masă, distrugînd complet intarsiile din tăblia de mahon.

— Servi... servi... servi... servitorii, spui ! Imediat, auzi... Enberga, Toni, Johnsson... imediat, auzi, imediat, imediat... !

— Atunci eu plec.

— Pleacă... pleacă... zbieră el... a... a... a...

— Roger, Roger, faci apoplexie ! Ai grijă. Gîndește-te la Per, gîndește-te ce i s-a întîmplat sărmanului Per ! Vino, Vickberg, și dă o mînă de ajutor.

Vickberg, însă, nu mai era acolo. Per fu obligat să-l sprijine pe unchi și să-l ducă pe canapea.

— A... a... a... continuă baronul să bîiguie. În cele din urmă reuși să rostească cuvîntul întreg. Apă.

— E apoplexie, e apoplexie, se văitau protopopeasa și Sara. Dar după ce goli paharul cu apă, baronul spuse cu tot calmul și nu fără o anumită jovialitate :

— Nu, să fiu al dracului dacă am apoplexie !

Și se ciupi de pulpă. Dovezile de afecțiune ale protopopesei încetară îndată ce doamna Enberg, Toni, Johnsson și Vickberg își făcură intrarea. Se opriră lîngă ușa pe care Vickberg o închise în urma lor. Vickberg ieși în fața grupului și spuse : „Excelența voastră...“ Și cei trei făcură o reverență. Baronul le făcu semn cu mîna. Bine, bine. Pentru un moment se lăsă liniște. Excelența sa se așeză în capul oaselor pe canapea.

— Johnsson... hm... așa, vino mai aproape, Johnsson. Johnsson se apropie cîțiva pași și făcu una dintre plecăciunile sale care trezeau cea mai mare admirație.

— Se pare că Johnsson umblă cu vorba despre copii ?

„Ooorrr“ începu Johnsson dar se grăbi să-și ascundă sunetul preferat în batistă. Protopopeasa șușoti destul de tare :

— Aș zice că.. pare să fie un adevărat interogatoriu...

— Aha, *ma chère*... întocmai, replică cu vehemență fratele ei.

— Ei bine, e adevărat că Johnsson i-a spionat pe copii ?

— Cum poruncește Excelența voastră... dar vedeți, eu n-am făcut asta. Deși, sigur că da, i-am văzut împreună pe ici, pe colo... în cazul că așa poruncește Excelența voastră.

— Se pare că Johnsson i-a spionat, totuși, da, da. Bine, să lăsăm, acum. Dar ce părere are Johnsson ? Arătau că țin unul la altul, copiii ?

— Aha, exact... exact cum poruncește Excelența sa. Arătau cel puțin ca și cînd ar fi logodiți, să-mi fie cu iertare, trebuie să recunosc. Da, cu tot respectul, recunosc, bineînțeles. Deși să vedeți, n-a fost vreo legătură obișnuită ca între oamenii de rînd. Ci, fără îndoială, ceva drăguț și cuviincios. Întocmai cum poruncește Excelența voastră.

— Foarte bine, Johnsson, foarte bine. Ei, și Lovisa e de aceeași părere, cum ?

Șovăind și tremurînd, Lovisa Enberg făcu cîțiva pași și se apropie de stăpînul ei. Spuse în șoaptă aproape fără să se audă :

— Pentru că Excelența sa baronul o cere, vreau să-mi spun părerea... că totdeauna am crezut că domnișoara Blenda ține la băiatul nostru. Și că băiatul ține la ea, asta știu eu prea bine.

Baronul își făcu urechea pîlnie să audă mai bine.

— Ce spune ființa asta ?

— Exact ce am spus și eu, afirmă Johnsson cu un gest solemn. Începuse să se simtă mai la largul său.

— Dar, Roger... dacă înțeleg bine...

— Nu, scumpă Jullan, tu nu înțelegi, d am să-ți explic, eu, da, eu. Spui mereu că u nu pricep nimic, nu observ nimic și nu înțeleg nimic. Că sînt un boșorog ramolit, orb, surd și olog, care are cele mai absurde idei...

— Nu, dar Roger...

— Ba da, așa e ! Și mai spui că am un capriciu al naibii de idiot, că vreau să-i căsătoresc pe cei doi. Dar ți-am dovedit-o ! Și acum vezi bine, fir-ar al dracului, că asta e opinia comună...

— Da, da, văd, îl imită protopopeasa. Dar aici nu e vorba de opinia comună ci de ce vrea Blenda. Și Blenda nu vrea.

Baronul clipi din ochi, obrazul i se destinse. Arăta obosit și bolnav. Bărbia îi atîrna.

Brusc strînse din buze și își încleștă mîinile.

— Nu, exclamă el cu dispreț. Ea nu vrea. Încep să înțeleg... Dar a cui... a cui dracu e vina ?

— Cred că nu vrei să insinuezi...

Baronul se ridică în picioare. Stătea ca un elan puternic, înfuriat, cu capul plecat și scînteind din ochi.

— Eu nu insinuez, eu vorbesc deschis, și voi trebuie să auziți cu toții ce spun... servitori sau ce dracu sînteți : Această femeie...

Brațul lung al baronului și mîna erau îndreptate spre protopopeasă. Dar arătătorul i se chirci de durere.

— Această femeie, repetă el, și vocea îi deveni stridentă, aproape pițigăiată. Această femeie ! zbieră el a treia oară.

Protopopeasa se făcuse albă ca varul. Ochii i se holbară... îl priveau țintă, fără să mai clipească.

Era liniște, fiecare își ținea respirația. Pentru moment.

Apoi se auzi vocea Blendei :

— Eu vreau... vreau... să mă căsătoresc... Se prăbuși peste brațul fotoliului și începu să plîngă. Excelența sa oftă adînc. Brațul îi căzu pe lîngă corp. Se duse spre Blenda și o ridică de subsuori.

— Vino cu mine, scumpa mea prietenă ! spuse el calm. Blenda se ridică.

Și sprijinindu-se de fata care plîngea neputincios, dezlănțuit, baronul Roger de Sars se îndreptă cu greu spre camera sa de lucru.

XIV

Excelența sa continuă interogatoriul

— Ei, da.. cred că am și eu voie să mă întind puțin pe pat. Picioarele îmi zvîcnesc al naibii de tare și îmi tremură. Așa, să ne aducem acum un scaun... ei, vrei să stai pe marginea patului. Bine, bine. Dar de ce mai dăm apă la șoareci ?

— N-are unchiul o batistă să-mi împrumute ? întrebă Blenda pe un ton tînguios. Îi luă batista din buzunar fără să mai stea pe gînduri și își șterse ochii și nasul.

— Da, n-am să mai plîng, spuse ea.

— Așa da, e drăguț din partea ta. Vrem să spunem, totuși, de ce am plîns de fapt ?

— Oh, a fost prea mult, suspină ea privind țintă înainte, melancolică, adîncită în gînduri. Știi, unchiule, sînt necăjită de mult timp... sînt necăjită... da, încă de ieri seara, preciză ea. Și cînd, după aceea, chiar și Per s-a apucat să mă certe, am început să plîng și apoi...

— Te-a certat Per ? Ei, să fie al dracului.

— Da, te rog să mă crezi ! A spus că am cochetat cu nenorociții ăia doi... auzi ! Și a mai zis că am cochetat și cu el. Și că m-am dus la el numai ca să-mi dau aere și să-mi

bat joc de el. Și pentru că mă trimisese mama lui.

— Cum ? Ea te-a trimis ?

Blenda reflectă un moment.

— Da... într-un fel, da. Dar eu aveam oricum de gînd să-mi iau rămas bun de la el, cum se cuvine. Și voiam să-i mulțumesc că a fost bun cu mine. Asta înseamnă să cochetezi ?

— Depinde, bolborosi Excelența sa supărat. Da ce dracu căutai tu în cameră la un bărbat ?

— Am spus doar. Însă lucrul cel mai rău a fost că nu mi-a venit în minte un răspuns cu care să-l fac praf. Așa că i-am spus numai : pezevenchi pocit. Exact cum obișnuiești tu să spui. Dar a sunat îngrozitor de stupid. Încît am început să plîng, bineînțeles...

— Da, dar ce dracu căutai...

— Ăsta a fost primul motiv să plîng. Apoi tu ai stîrnit un scandal teribil... da, Dumnezeule ! Atunci am început din nou să plîng, din cauza asta, și pentru că toți se uitau la mine. Și apoi am plîns fiindcă erai cumplit de mînios. Uite, mă gîndeam eu, acum o să-l lovească damblaua și o să fie și din vina mea. Da, da, cîte poți să faci, tu, suspină ea. Dar spune-mi... ce am eu de fapt cu blestematul tău de testament ? Nu pot să fac nici un pas fără ca ceilalți să nu-mi vîre treaba asta sub nas. Dar prefer să fiu scutită. Puțin îmi pasă de testamentul tău, ca să știi.

— Ești de-a dreptul nebună ! Doar te privește direct.

— Uf, chestia cu căsătoria ?... E numai o născocire. O să uiți de ea... da, în două săptămîni. Și apoi o să întrebi, sînt sigură : De ce dracu s-au căsătorit pezevenchii ăia ? Cine i-a rugat s-o facă ? Te cunosc eu bine, unchiule. De fapt... nu-i așa că nu e amuzant să te căsătorești ? Ce, tu ai dus-o bine cînd erai însurat ? Nu, nu mă voi căsători înainte de a împlini cincizeci de ani. Și atunci o să iau un moș ca tine. Și cu el o să fiu foarte drăguță, o să joc cărți și vom avea un cîine împreună. Nu-ți place ? Dar Jacob o să se căsătorească cu o domnișoară putred de bogată și de viță. Și o să aibă împreună o droaie de copii. Iar eu am să fiu nașa copiilor. Așa, să știi.

Excelența sa se simți dintr-o dată foarte somnoros. Eforturile din cursul zilei își spuneau cuvîntul. Gîndurile începură să i se învălmășească. Nu își mai amintea la ce trebuia să se gîndească, pierduse șirul, nu mai reținea nimic.

Pentru ca Blenda să nu creadă cumva că el doarme, baronul mormăi :

— Auzi... e foarte plăcut... să stăm de vorbă...

— Da, spuse Blenda, pe gînduri. E plăcut să ai cu cine vorbi. Mătușa Enberg e desigur amabilă, dar nu poți să discuți serios cu ea. Înainte făcea gălăgie că stăteam prea mult cu Jacob. Și acum e aproape invers. Oh, da, înțeleg bine. Dar totul pornește de la faptul că mă crede îndrăgostită de Jacob. Mă auzi, unchiule, șopti ea punîndu-și mîna pe burdihanul

lui, ca să-l trezească. Mătușa crede că sînt îndrăgostită de Jacob.

— Și... e... ești ?

Răspunsul ei întîrzie o vreme, îndeajuns ca Excelența sa să ațipească din nou.

După care răspunsul ei se auzi încet și solemn :

— Nu, nu sînt. Știi, unchiule, țin enorm de mult la el. Îmi place să-l văd și să fiu împreună cu el și îmi place că îmi spune povești. Și îmi place foarte mult să mă sărute.

Excelența sa tresări din moțăială și deschise larg ochii.

— Cum... ce spui ?

Blenda răspunse cît se poate de răspicat :

— Spun că îmi place foarte mult să-l sărut. Pe Jacob, înțelegi. Of, nu înțelegi nimic. Îmi place să-l sărut pe Jacob, asta am spus.

— Așa, deci, murmură Excelența sa, Atunci e bine. De fapt... de fapt oamenii spun că ați făcut baie împreună.

— Cine a spus ? Mătușa Lovisa, bineînțeles ? Da, e prima oară că aud una ca asta ! E nevoie de ceva să ne certăm ? Totdeauna a fost așa ! Și închipuie-ți... proasta de mătușă tot mai crede că sînt îndrăgostită de el. Auzi, unchiule, ți-ai dori să faci baie cu cineva de care ești îndrăgostit, cu adevărat îndrăgostit... mă înțelegi ? Ce ?

— Dracu... știe... spuse baronul printre sforăituri.

— Nu, cu siguranță că n-ai vrea. Per, de exemplu...

Tăcu și se adînci în gînduri. Sforăiturile baronului căpătară o calmă regularitate.

Dar după ce Blenda își duse gîndurile pînă la capăt, spuse :

— Și nu pentru că aș fi îndrăgostită de el. După cîteva clipe adăugă deznădăjduită : Îmi place, desigur, aproape fiecare băiat nou pe care îl văd. Niciodată nu mă îndrăgostesc serios, niciodată. Nu, nu mă îndrăgostesc serios, constată ea melancolică, supărată. Și în supărarea ei se porni să-i zgîlțîie zdravăn burta Excelenței sale.

— Cum... ce dracu te-a apucat, pezevenchio ?

— Da, dacă stai numai culcat și sforăi...

— Să fiu al dracului dacă sforăi... căscă Excelența sa. Așa care va să zică, trebuia să avem o discuție serioasă, cum ? Despre căsătorie, da. În realitate este o idioțenie să vorbim despre asta. E cam prea devreme, desigur. Dar toți sîntem muritori și voiam să previn anumite matrapazlîcuri. Ei, oricum o să mai trăim cîțiva ani. Și micuța domnișoară va avea răgaz să se gîndească. Îl trimitem pe Jacob la universitate și o să vedem ce o să iasă din pezevenchiul ăla. Între timp, noi rămînem la casa Roger, ne desăvîrșim talentele și nu mai uităm în stînga, în dreapt, ne mai gîndim. Ne-am înțeles ? întrebă el și întinse mîna.

— Da... și nu pentru că o să fie prea plăcut cînd Jacob va fi plecat. Dar, sînt de acord.

Și pentru a da un caracter mai solemn înțelegerii lor și a o face, ca să zicem așa, mai oficială, Blenda adăugă :

— S-a făcut, unchiule, rămîne hotărît.

Și cei doi își strînseră mîinile.

— Ei, acum poți să te duci după Vickberg.

Blenda încuviință, dar nu se urni din loc.

— Of, oftă Excelența sa. Mai e ceva ?

— Nu... ba da, adică... vreau să știu numai... dacă ești supărat pe Per ?

Baronul făcu o mutră foarte acră. Dar înainte ca el să poată răspunde, Blenda spuse :

— Taci ! Bate cineva.

— E Vickberg. Du-te și deschide !

Blenda se ghemui.

— N-am curaj.

Se ghemui în cel mai îndepărtat colț al patului.

— Unchiule drag și scump, mi-e frică.

— Ce te-a apucat ? De ce ?

— Gîndește-te, dacă e Jacob...

— Intră ! strigă Excelența sa.

Era Jacob.

XV

Jacob și Blenda

Jacob venea direct de la Tanninge. Străbătuse în grabă un drum destul de lung și arăta cam țîfnos.

— Bună seara, bună seara, răspunse baronul la salutul lui.

Blenda tăcu chitic.

— Blenda e aici ?

— Ai putea să vezi și singur. Pe unde ai cutreierat ?

— Am fost la Tanninge, răspunse el scurt.

Blenda era de părere că Jacob arăta îngrozitor de enervat. Se ghemui și mai tare.

Da, era puțin înfierbîntat, desigur. Tot drumul radiase de bucurie. Se jurase să-i pună, în sfîrșit, zăbala în gură fandositei de Blenda, care îi făcea numai șicane. Dumnezeule... sosise momentul să termine cu capriciile ! Dacă ar găsi-o singură, să vorbească între patru ochi, atunci...

Fluierase, fredonase și trăsese cîte un foc de armă pentru Blenda și pentru el.

Dar prima persoană pe care o întîlni cînd ajunse la casa Roger fu Lena, care îi spuse că acum Per și Blenda erau logodiți.

— Pe dracu ! ripostă Jacob.

Nu putea să plece urechea la trăncănelile mincinoasei ăleia, dar dacă punea cap la cap ce auzise cu o serie de alte fapte, atunci...

— Vreau să vorbesc cu Blenda.

— Despre ce e vorba ?

— Îi spun numai ei.

— Ei taci... atunci să vă ia dracu ! Să fiu al naibii dacă am chef să stau de veghe toată noaptea ! Cheamă-l pe Vickberg.

Dar Blenda îl rugă :

— Oh, unchiule drag, dă-mi voie să rămîn aici. Mi-e așa de frică.

Și cînd își dădu seama că nu găsește înțelegere nicăieri repetă cu încăpăţînare :

— Ba da, mi-e frică.

Nimeni nu-i putea interzice să-i fie frică.

— De mine ţi-e frică ? întrebă Jacob. Nu mă gîndesc nici măcar să te ciupesc. Pot să las puşca aici dacă-ţi trece prin cap că te împuşc.

— Să-mi fie blestemate picioarele astea șubrede dacă nu sînteţi nebuni de legat ! Plecaţi odată și trimiteţi-l pe Vickberg ! Noapte bună, scumpa mea. O să mai stăm de vorbă și mîine. Noapte bună, am spus. Și îi dădu pur și simplu un mic ghiont în spate.

Blenda sări în grabă din pat. Era pur şi simplu gonită ! Nu-i spuse noapte bună. Trecu pe lîngă Jacob fără să-i arunce o privire şi ieși din cameră. Jacob își luă pușca și o urmă.

— Nu uitaţi de Vickberg, strigă baronul. Rugămintea era însă inutilă. Credinciosul Vickberg se strecurase fără zgomot în odaie şi se

și postase deja la capul patului în care zăcea stăpînul său.

*

Copiii trecură în tăcere prin camera de lucru a baronului și prin bibliotecă, acum pustie, coborîră scara principală și ieșiră în curte. Dar cînd Blenda vru să intre în clădirea administratorului Jacob o apucă strîns de braț și o trase spre el.

— Stai, nu te duce, vreau să vorbesc cu tine !

Ea i se împotrivi cît putu, îl trase chiar cu toată puterea și de moțul care-i ieșea pe sub beretă. Cînd își dădu seama că nu mai poate face nimic deveni dintr-o dată supusă și îl rugă :

— Oh, scumpule, dragule, bunule, micule Jacob, nu fi supărat pe mine !

— Sigur că nu sînt supărat dacă vreau să stau de vorbă cu tine. Hai să ne așezăm pe scrînciob.

— E atît de întuneric în parc.

— Ei, ți-e încă frică ? Ți-am promis doar că nu te împușc, o luă el în rîs.

— Atunci pune pușca deoparte !

— Nici chiar așa, ascultă-mă, pentru Dumnezeu, cred că...

Propti totuși pușca de zid, o cuprinse pe Blenda de mijloc și o duse sub ulmi.

— Vrei să fii fată de treabă ?

— Da.

Sigur că da, de ce nu.

— De ce n-ai venit la cabană așa cum te-am rugat? Nu, să nu-mi spui de mama! Nu mă păcăli! Ca și cum am fi cerut vreodată voie mamei? De cîte ori nu ne-am dus acolo fără să fi știut cineva?

— Înainte da... dar acum...

— Ce e acum?

— Oh, acum mi se pare atît de stupid! Toți vorbesc că o să ne căsătorim.

— Și ce-i cu asta?

— Ce-i cu asta! Oftă adînc. Da, cred că totuși nu mă înțelegi. Nimeni nu pricepe ce vreau să spun. De fapt trebuie să-ți mărturisesc, Jacob, că este cît se poate de urît din partea ta și a unchiului să creați toată situația asta. Îmi distrugeți totul!

— Ce distrugem?

— Oh, tot cheful de viață. Oftă adînc, obosită și resemnată. Nu mai merita să încerce să explice. Doamne, ce rău e, cînd oamenii nu vor să înțeleagă...

La ce se gîndea oare Jacob acum? Stătea atît de tăcut, era supărat, mai mult ca sigur.

— Blenda, șopti el, nu vrei să te măriți cu mine? Și puse accentul pe *vrei,* aproape singurul cuvînt pe care ea îl auzi.

— Nu, Jacob mic și bun...

— Gîndește-te! Spuse el, rar de tot.

— Da, dar eu țin enorm de mult la tine! se grăbi ea să spună.

El încuviință și o mîngîie ușor pe obraz ca și cum ar fi vrut să-i spună că o credea. Brusc o întrebă:

— Nu-ți place cînd te sărut?

— Ba da, ba da, ba da...

— Nu... sînt sigur că nu-ți place.

— Oho, ba da, suspină ea și mai din rărunchi. Îl înlănțui cu brațele în jurul gîtului și îl sărută prelung... pînă cînd el începu chiar să se ferească.

Apoi spuse:

— Ei, atunci ești supărată pe mine. De ce?

— Azi nu sînt supărată. Am fost ieri. Și asta pentru că nu-ți păsa că eram necăjită.

— Dumnezeule, copilă! o întrerupse el cu nerăbdare. Eram atît de bucuros că... da, știi. Și credeam că și tu vei fi la fel de bucuroasă.

— N-am fost deloc! Ca și cînd aș fi avut pentru ce să mă bucur...

— Dar, pentru numele lui Dumnezeu, nu poți totuși să-mi spui de ce, de ce?

— Oh, dragule, nu te supăra! îl rugă ea.

— Nu! țipă el. Ești, însă, al naibii de proastă! Nu poți să spui...

— De ce nu vreau să mă mărit? începu ea. Vorbi cît se poate de aferat pentru a-l liniști, dacă era posibil... și pentru a se liniști și ea. Da, vezi tu, Jacob... gîndește-te, dacă ar fi să ne căsătorim, ce o să facem atunci? Vom locui, pesemne la Klockeberga și nu la Björkenäs, asta ți-o spun eu! Ei, și ce-o să facem cît e ziua de lungă! O să ne plictisim așa de tare unul de altul...

— Vorbește numai despre tine!

— Da, dar spune... ce o să facem?

— Oh, am putea foarte bine să facem același lucru ca și acum. Aș putea să-ți spun povești. O să aduc acasă o mulțime de cărți năs-

trușnice și o să-ți născocesc cele mai stranii povești cu putință. Sau poate că nu-ți mai plac poveștile ?

— Ba da... poveștile îmi plac la nebunie. Dar vezi, tocmai asta e. Dacă ne căsătorim ce o să se întîmple cu poveștile ?

— Ce o să se întîmple ?

— Da, cu timpul n-o să mai rămînă nimic din ele.

— Nu înțeleg.

Blenda bătu impacientată din picioare. Îl prinse de mînă și îl lovi peste degete.

— Asta numai din cauză că nu vrei să înțelegi ! Dacă ar fi să stăm la Klockeberga toată viața și să ne ocupăm de agricultură și de vite, de argați, de slujnice, de copii și de toate celelalte, ce o să se întîmple... ce au poveștile că sînt așa de plăcute ? Poți să înțelegi și tu foarte bine că poveștile sînt amuzante tocmai fiindcă speri că într-o bună zi toate lucrurile alea năstrușnice o să ți se întîmple și ție. Vezi, de aceea poveștile cu adevărat ciudate sînt nemaipomenit de fermecătoare... dacă se termină cu bine, firește. Dragule, scumpule, bunule Jacob, spune că mă înțelegi ! Altfel sînt atît de tristă !

Îl implora cu mîinile și buzele, cu tot corpul, în dorința de a-l face să înțeleagă semnificația vorbelor ei.

După o vreme el îi spuse cu vocea scăzută, sfios :

— N-ar putea fi și căsătoria noastră o poveste ?

Ea încercă să-i deslușească privirea în întuneric. Voia să vadă dacă vorbea serios. Sau dacă întrebase numai așa, pentru că o socotea proastă. Dar nu putu să vadă nimic.

Atunci căzu pe gînduri. Se gîndi, se tot gîndi... ar putea să fie într-adevăr un basm, o poveste minunată ?

Dar mintea ei copilăroasă era coruptă de culori mult prea strălucitoare. Chiar el o răsfățase oferindu-i culorile cele mai vii, mai stridente, mai absurde.

Nu, ea, nu putea să creadă niciodată, niciodată că aceasta o să fie o poveste minunată. Nu, nu o să fie un basm, nici pentru ea nici pentru el.

Oh ! Jacob care urma s-o răpească pe fiica unui șeic arab ! Care urma să fie el însuși un șeic arab ! Să călărească un armăsar arab !

— Nu, micul meu Jacob...

I se aruncă în brațe și plînse cu capul pe pieptul lui. Plîngea amarnic, de ciudă că aceasta nu putea să fie povestea dorită.

— N-are rost să plîngi. Chiar n-are rost.

Își înăbuși plînsul atît cît putu, și se desprinse de el. Nu-și dorea deloc ca el să o considere stînjenitoare. Și pentru a restabili echilibrul, pentru a spune ceva, întrebă :

— Ție nu-ți plac... nu-ți plac și ție poveștile ?

— Nu, răspunse el scurt. Și dintr-o dată deveni furios. Îi luă mîna de pe genunchi și i-o îndepărtă.

— Vorbești numai prostii ! Tîmpenii ! E o minciună ce spui. Și n-are nici un sens să

faci asta. Sau poate are ? Minți ! Mă păcălești !

Da, putea să se fi gîndit și ea. Dar, totuși, de ce o întrebase ?

— Nu mergem în casă, Jacob ?

— Nu.

Stătuse foarte încordat în așteptarea răspunsului ei. Nu își dăduse seama că tensiunea fusese chiar atît de puternică. Dar acum înțelegea că trebuie să fi fost foarte nerăbdător. O cumplită slăbiciune îi cuprinse brațele și picioarele. Și brusc avu senzația că nenumărate furnici îi invadaseră pielea capului. Își scoase bereta și își trecu mîna prin păr. Era ud.

— Pune mîna să vezi ce ud mi-e părul, spuse el. Ea puse mîna.

— Oh, da, ce tare ai asudat ! Ai venit chiar atît de repede ? Pune-ți bereta să nu răcești.

Nu e din cauză că m-am grăbit, se gîndi el, ci pentru că tu ai fost atît de afurisită. Și, poate, pentru a-i transmite într-un fel și ei acest gînd, spuse :

— Nu sînt deloc încălzit, mi-e frig și tremur.

— Ar trebui să bei puțin lapte cald. Beda este plecată, dar am putea-o ruga pe Lena să-l încălzească.

— Nu.. mulțumesc, răspunse el evaziv.

Blenda se ridică.

— Hai, vino !

El o prinse și o trase spre el.

— Blendă mică... acum să nu-ți fie frică de mine. Promite-mi ! Da, n-o să fiu supărat pe tine. Promit. Dar cu o condiție : să-mi răspunzi... mă auzi !... să-mi spui tot, exact așa cum este !

Blenda se lipi strîns de el și făgădui.

— Îți place Per ?

O simți că tremură. Asta îl irită. De ce dracu îi mai e frică ? Nu mă gîndesc cîtuși de puțin s-o lovesc.

Dar abia termină cu acest gînd cînd îi trecu prin minte altul. Un gînd pe care nu putea să-l îndepărteze. Un gînd pe care îl simțea în toată ființa. Pe care îl simțea și în stomac, și îi stîrnea greață.

Cum ar fi s-o lovească ? Ce ar simți ? Ce senzație ar avea la mîini ? Ce senzație ar simți în urechi cînd ar auzi loviturile.

— De ce nu mi-ar place ? E cumsecade.

— Bineînțeles că e cumsecade, repetă el. Ții la el mai mult decît la mine ?

— De ce aș face-o ? Îl cunosc numai de cîteva zile. Și pe tine te cunosc de atîta timp. Și tu ești atît de bun. Suna ca o dezmierdare.

Și eu ce să mai cred ? Dar îi aud vocea... aud bine.

— De ce ți-e frică ? De ce nu poți să spui care-i adevărul ? De ce îți place ? E frumos ?

— Oh, nu !

— Îți place pentru ce a făcut ieri seară ? Pentru că a fost aprig, a înjurat, și a urlat ? Crezi că nu pot să fiu și eu violent ?

— Ba da, slavă Domnului ! oftă ea.

— Atunci, de ce ? Pentru că e nou ? Pentru că l-ai văzut acum prima oară ?

Oare chiar ăsta să fie motivul ! Se îmbujoră, o cuprinse o fierbințeală în tot corpul. O simțea ca pe un val de rușine.

— Uf, ce răutăcios e Jacob !

Dar simțea că cuvintele ei nu avuseseră rezonanța sincerității. Și pentru a-l convinge născoci întrebarea :

— Crezi că Per arată ca un prinț din povești ? Chiar și ei i se păru că e ridicolă. Per... un prinț din poveste. Da, ar fi cazul într-adevăr să rîdă și ea puțin. Îi părea atît de bine că putea să rîdă ! Desigur, Jacob nu mai credea acum că e vorba de Per.

Jacob stătea tăcut, nu scotea o vorbă. Oh, era atîta liniște în întuneric ! O beznă urîtă, apăsătoare. Dacă ar fi putut, totuși, să știe la ce se gîndea Jacob.

— La ce te gîndești ? șopti ea. Și cu voce și mai scăzută : Te gîndești la mine ?

— Nu... Mă gîndesc la proprietăți.

Asta nu putea să înțeleagă. Să se gîndească la proprietăți ?

Jacob continuă :

— Da, știi prea bine că dacă noi nu ne căsătorim testamentul își pierde valabilitatea. Proprietățile vor ajunge cu siguranță la vreo fundație.

Afirmația lui, rostită cu totală indiferență, o surprinse, își recăpătă cu greu răsuflarea.

— Și n-o să primești și tu ceva ? întrebă ea.

— Nu, mai mult ca sigur. A spus-o în modul cel mai hotărît. Dacă nu facem cum vrea el n-o să primim nimic din toată tratația. Bineînțeles... tu o să primești oricum ce ți

se cuvine. Ești fată, așa că pe tine nu te poate lăsa săracă lipită.

— Nu-i așa... că e foarte supărător pentru tine, Jacob ?

El ridică din umeri.

— Te cred și eu că e al dracului de neplăcut, poți să înțelegi prea bine.

Blenda înghețase și tremura. Încercă să spună ceva dar nu reuși să scoată nici un cuvînt. Nu, nu era în stare să spună ce voia. Trebuia, totuși, să-i spună ce avea în gînd, să-l facă s-o creadă. Trebuia să-i spună astfel încît el s-o creadă că a glumit tot timpul, a glumit pur și simplu. Că s-a ciondănit cu el, că la păcălit. Dar nu reușea, nu reușea deloc. Numai din cauză că înghețase îngrozitor. Fălcile îi înțepeniseră de tot, i se încleștaseră.

— O... o... o, gemu el.

Nu, acum trebuia să vorbească. Trebuia să vorbească, și cît putea mai bine.

— Ja-cob mic, bîigui ea. Știi... știi tu bine... cred că poți să înțelegi... că am glumit. Tot timpul, am glumit, să știi. Sigur că vreau să mă mărit...

Auzi, ce poate să spună... ce poate să spună... repetă el în sinea lui. Stătea acolo și se mira de faptul că ea putea să spună lucruri pe care el în ruptul capului nu le putea crede. Sancto diavolo ! rosti el o înjurătură moștenită pe linie paternă. S-ar fi simțit bine dacă ar fi putut să se înfurie cu adevărat, să orbească de turbare.

Dar era mizerabil de obosit, mizerabil de zăpăcit, mizerabil de abătut ! Și spinarea îi înghețase de frig ca la un cîine plouat.

Stăteau în întuneric, fiecare la cîte un capăt al băncii, tăcuți.

Tăcuți, da.

Blenda zîmbi în sinea ei, obosită. Deși îi spusese ce-i spusese, el stătea la fel de tăcut. Da, da, avea voie să încerce să îndrepte lucrurile, din nou. Așa că îi spuse, somnoroasă :

— Jacob mic... înțelegi că totul a fost o glumă. Tot ce ți-am spus despre povești. Și despre Per.

Rostise vorbele astea somnoros și moale. Nu-și mai amintea precis ce spusese despre povești. Nici despre Per. Dar, oricum, era mai bine să-și retragă cuvintele.

Jacob spuse :

— Atunci este Per, mai mult ca sigur.

Și îndată ce rosti aceste cuvinte avu senzația că cineva îi dăduse un pumn puternic în creștetul capului. I se făcu greață, sîngele i se sui la cap, simți din nou că furnicile umblau prin păr, coborîră pe frunte, peste pleoape, pe obraji.

— Blenda, Blenda, Blenda ! urlă el.

Voia numai să se tînguie. Voia să plîngă cu glas tare. Voia să-i spună că era mîhnit de moarte, nespus de rănit. De moarte. De moarte.

— Blenda, Blenda ! urlă el.

Fusese un răcnet sălbatic.

Dar Blenda o zbughise.

XVI

Excelența sa doarme și veghează și ce se mai întîmplă în acest timp. Cea de-a șapte discuție aprinsă care se termină cu o mare victorie pentru protopopeasă

Excelența sa avu o un vis neplăcut. Se făcea că baronul și șambelanul Roger Gustaf Adolf Abraham Bernhusen de Sars murise și că urmau să aibă loc funeraliile solemne.

Invitațiile fuseseră expediate și oaspeții sosiseră. Cu toate acestea la casa Roger domnea o liniște deplină. Și prin ferestre pătrundea o lumină mată, albă, aproape ca un clar de lună.

Roger de Sars stătea în picioare și privea prin ferestruica de deasupra orologiului din portal — ferestruica unei odăițe unde nu mai intrase de cînd era copil. Stătea acolo și număra echipajele oaspeților. Patruzeci și trei de landouri și la capătul șirului dricul mare tras de patru cai, cu călăreți înaintași.

Și Roger de Sars ținea numărătoarea tuturor invitaților săi, le murmura numele, unul după altul, cu alte cuvinte și-i anunța lui însuși. Era bucuros că veniseră, atît de mulți, rudele și prietenii casei de Sars de mai bine de o jumătate de secol. Îi cunoștea pe toți, în afară de o bătrînă măruntă și stafidită care

stătea singură în trăsura ei și broda o cămașă albă.

— Este al naibii de ciudat, murmură baronul Roger apăsîndu-și cu putere fruntea de geamul ferestrei.

Dar în același moment auzi o voce, a răposatului său socru sau a bătrînului cantor :

— Priviți, acolo zace ultimul Bernhusen de Sars.

Baronul Roger își duse mîinile la față și apăsă cît putu de mult. Capul îl durea. I se făcu rușine de aceste rude și prieteni dragi care veniseră după trupul lui neînsuflețit, neajutorat.

Simți apoi că în spatele său era cineva. Două mîini uscăține și zbîrcite i se strecurară pe la subsuori și începură să-i descheie vesta. O voce blîndă, spartă îi șopti la ureche : Hai, Roger mic, fii cuminte și o să primești o cămașă curată.

Mon dieu, se gîndi Excelența sa, este desigur, mătușa Laura. Ce gafă. Să uit s-o invit ! Credeam că a și murit.

Mătușa Laura îi petrecu cămașa peste cap, dar gulerul era prea strîmt. Atenție la cap, o rugă el, mă doare îngrozitor de tare. Cel mai bine ar fi să-l chemăm pe Vickberg.

Dar Vickberg era acolo. Nu era, totuși, Vickberg, ci bătrînul Johan, valetul răposatului tata.

— *Mon dieu,* Johan, credeam că ai murit !

— Aici nu ajută la nimic să fii mort, micule baron. Pastorul așteaptă și coșciugul e deja deschis.

— În numele lui Dumnezeu cel atotputernic, murmură Excelența sa.

Și acum se afla în fața coșciugului enorm din stejar. Căută în zadar să numere monturile din argint. Spre satisfacția sa constată că erau multe și mari. Mai au, deci, puțină considerație pentru mine deși sînt ultimul, se gîndi el. Și citi pe plăcuța de argint Roger Gustaf Adolf Abraham Bernhusen de Sars. Este cît se poate de adevărat, eu sînt, spuse el.

Dar mătușa Laura care îl tundea cu foarfeca, îl răni serios la tîmplă.

— Luați-o de aici, răcni el în culmea disperării, nu este ea, este Jullan, care s-a deghizat. Toate rudele și prietenii se îngrămădiră în jurul lui, rîzînd. Pastorul, bătrînul Hygaeus, îl ciocănea în scăfîrlie cu nodurile ascuțite ale degetelor. Roger mic, ne mai aducem noi aminte de cea de-a șaptea poruncă ? Să-ți ierți sora.

— Da, da, țipă el și începu să se cațere în raclă. Privi în jos, în întuneric și zări o rochie albă.

— Taci, taci, șopti Hygaeus, e Ulla Siedel. Nu o trezi, nu trebuie să-ți vadă căpățîna mare și hidoasă.

El se așeză pe marginea coșciugului și ciocăni ușor cu picioarele. Dragi rude, spuse el. Mă simt atît de singur. Al naibii să fiu dacă nu-i amabil din partea voastră că ați venit cu toții. Mă simt atît de singur. După ce veți pune capacul la coșciug nu va mai rămîne nimic după mine. Nimic ! Puneți capacul și nu mai rămîne nici urmă din mine. Aveți milă

de mine, dragi rude! O ai, desigur, pe Ulla; răspunseră ei. Acolo, jos, zace Ulla. Și Hygaeus — dar nu era el, ci protopopul Per — îl apucă zdravăn de cap. Din țărînă ai venit, cumnate, și în țărînă te vei întoarce. Jos cu tine, în coșciug.

Îl apucară cu mîini umede, reci ca gheața și îl așezară în raclă. Oh, Dumnezeule atotputernic, murmură el. Dar cînd trebuiră să fixeze capacul, capul lui Roger de Sars se dovedi a fi prea mare. Îl izbiră cu ciocanele în cap. Colonelul, bătrînul lui șef, îl lovi cu mînerul săbiei.

Și exact alături în pat se afla Ulla Siedel cu mîinile ridicate, împreunate, făptura aceea respingătoare, oribilă.

— Oh, doamne, ce cap! Ce monstru! Scoateți-l! Luați uriciunea de aici...

Excelența sa se trezi.

Fusese un vis înfiorător. Capul îl durea încă, inima îi bătea cu putere. Voia să se ridice în capul oaselor, sau cel puțin să se întoarcă. Dar se simțea foarte istovit și amorțit. Ei, nu-i nimic, putea să stea liniștit. Inima o să i se potolească, desigur. Dacă ar fi putut cel puțin să se frece pe scăfîrlie.

Își simțea brațele înțepenite.

Doamne, Dumnezeule, da, stătea el culcat și se gîndea, o să vedeți că încep să îmbătrînesc de-a binelea. Să-l ia dracu pe Hygaeus cu degetele lui ciolănoase! Doamne, ce coșmar. Hygaeus obișnuia să ne dea scatoalce din astea în cap cînd nu știam lecțiile. A șaptea poruncă, asta e. Să fiu al dracului dacă-mi

amintesc a șaptea poruncă. Să nu preacurvești? Cum? Ei, doamne, dar nu sîntem toți niște păcătoși? Dar vezi, nu înțeleg, totuși, care-i legătura. Da, e numai un coșmar. Ce naiba am mîncat ieri seara? Nu pot să-mi aduc deloc aminte. Da, da, să nu iei numele Domnului în deșert. Aș putea să sun după Vickberg. Să-l pun pe pezevenchi să-mi citească din cuvintele Domnului. Catehismul, da. La dracu cu Hygaeus! De fapt ieri nu am avut timp să citesc ziarul. A fost o zarvă nemaipomenită. Jullan, da. Dar tot nu fac legătura, cum? Să nu preacurvești? Ei, e coșmarul. Vezi, poate ar trebui să-l sun pe pezevenchi. Dacă aș putea să-mi îndoi brațul de cîteva ori, ar merge. Vezi, am dormit pe el, asta e. Ei, ei, s-ar putea să nu aibă importanță. Pezevenchiul de Vickberg poate să se culce pe-o ureche. Nu am nevoie de el. Un boșorog devine al naibii de incomod. Și atunci te plictisești de el. Ei, e totuna. Inima mi se potolește. Mai rămîne capul ăsta blestemat care mă doare. Dar vezi, pe oricine îl poate durea capul. Mai are cineva asemenea dureri îngrozitoare de cap? Blenda? Sau poate Jullan? Dar uite, nu văd, totuși, legătura. Al naibii Hygaeus, cum mă ciocănea în creier. Dar nu-mi vine deloc în minte a șaptea poruncă.

Excelența sa stătea culcat și reflecta, cugeta la cea de-a șaptea poruncă și încerca să facă legătura, da, reflecta.

Primele raze de lumină ale dimineții de vară începeau să pătrundă prin jaluzele și perdele. Țînțarii zumzăiau de partea cealaltă a plasei.

Excelența sa miji ochii, îi închise, îi miji din nou.

Ce dracu... ce dracu? Inima îi tresăltă și simți că gîtul i se umflă. Prin plasa albă contra țînțarilor, slab luminată, zări o siluetă cu un cap uscățiv. Și desluși o voce dogită, aspră, care șoptea :

— Vezi moartea ? Vezi moartea ?

Dar el era acela care șoptea. Și apoi rosti cu o voce puternică, limpede :

— În numele lui Dumnezeu cel atotputernic, tot nu pot să-mi amintesc cea de-a șaptea poruncă !

Și timp de cîteva clipe, într-o încordare disperată, dureroasă crezu cu adevărat că acestea aveau să fie ultimele cuvinte ale lui Roger de Sars în viață.

Dar silueta se mișca acum. Plasa contra țînțarilor flutură și Excelența sa auzi vocea credinciosului său Vickberg :

— Ce dispune Excelența voastră ?

— Uite, uite, se auzi vocea slabă și tremurîndă a baronului. E el, scumpul pezevenchi ?

— Excelența voastră nu se simte bine ?

Îi era sete și dorea apă. Dar nu reuși să pronunțe cuvintele. În schimb scoase limba. Vickberg aduse vin.

— Mulțumesc, mulțumesc, murmură el. Și după o vreme. A fost bun. Sufletul meu se bucură.

Vickberg își luă scaunul și se așeză la căpătîiul lui. Îl privi serios îngrijorat. Văzu că baronul își ridica și cobora încet degetele de la mîna dreaptă. Și le ridica și le cobora unul cîte unul, fără întrerupere. În cele din urmă Vickberg nu mai putu suporta, era disperat. Luă mîna stăpînului său, o mîngîie și-i șopti liniștitor :

— Ei, hai, Excelență, ei, hai, dragă baroane !

Roger de Sars începu să plîngă. Nu plîngea în hohote, puternic și convulsiv ca un om în toată firea. Plînse cu suspine scurte, apoi adormi și mai suspină și în somn. Vickberg continua să-l țină de mînă.

Cînd orologiul bătu ora opt, baronul se trezi. Sforăia, fornăia, horcăia. Pentru urechile lui Vickberg erau horcăieli ce prevesteau moartea. Cu mîini tremurînde fixă pernele sub spatele stăpînului său.

Dar Excelența sa se mai întremase în timpul somnului. Putea chiar să-și miște brațul. Numai maxilarul inferior îi atîrna în mod disgrațios și își controla cu greu mișcările.

— Vickberg, bolborosi el, ce avem de prizat ?

Și cu propria-i mînă luă o priză din tutunul fascinant al lui Vickberg. Ridică mîna spre gură, dar mai departe nu ajunse. Brațul i se vlăgui brusc și mîna îi căzu pe plapumă. Baronul se holbă mirat, își privi mîna cu tristețe și îi dădură lacrimile.

Era, totuși, al naibii de ciudat. Ridică însă puțin, aproape imperceptibil, din umeri și gîngăvi :

— E, la urma urmei, *tout à fait égal*.

— Excelența sa nu se simte bine ?

— Ba da, eh, căscă el adînc, se prăbuși înapoi pe perne și închise ochii.

— Excelența voastră vrea să doarmă ? Să trag draperiile la ferestre ?

Baronul se încruntă, cu intenția să răspundă. După un timp spuse :

— Cunoaște Vickberg a șaptea poruncă ?

Vickberg nu înțelegea deloc și atunci baronul repetă morocănos :

— Cunoaște Vickberg a șaptea poruncă ? Cum sună ?

Vickberg numără în tăcere pe degete.

— Să nu furi, Excelența voastră.

Baronul deschise ochii mari.

— Așa e, fir-ar al dracului, spuse el.

— Dacă Excelența voastră mai vrea să doarmă puțin, încă puțin ? E numai opt și Excelența sa cu siguranță a dormit prost.

— Am dormit toată noaptea, ca să știi. Dar am avut un coșmar, și e al naibii de nesuferit. A avut și el coșmaruri ?

Sigur, lui Vickberg îi apărea mereu în vis o babă scîrboasă care îi punea capace mari și grele pe stomac.

— Și asta e ceva ! se bucură triumfător Excelența sa. Pe mine m-au pus într-un coșciug, un coșciug, înțelegi. Erau Jullan, Per și bătrînul Hygaeus. Dar noi aveam capul prea mare, hihihi...

Acum aiurează, se gîndi Vickberg.

— Și atunci Hygaeus ne-a lovit în cap, uite așa, și a zis : Îți amintești a șaptea poruncă... aha, așa a spus...

— Visele călătoresc ca gîndurile, sugeră Vickberg.

— Nu să fiu al dracului. *El* ne trimite visele...

Vickberg schimonosi un zîmbet. Baronul nu-i văzu însă strîmbăturile și întrebă :

— Ce face Jullan ?

Vickberg își exprimă presupunerea că încă nu se sculase. Din cîte știa avea de gînd să plece cu trenul de unsprezece împreună cu domnul Per.

— Așa deci, o să plece ? oftă Excelența sa. Și în oftatul lui se citea o fărîmă de durere și o mare, mare ușurare.

— Vreau să vorbesc cu ea.

— Excelența ei va veni fără îndoială să-și ia rămas bun.

— Vreau să vorbesc cu ea acum, chiar dacă e numai în 'iloți. În „chiloți" am spus, se corectă el cu eforturi.

* *

— Să nu furi, să nu furi, își întîmpină sora Excelența sa. Ea îl strînse la piept, îl legănă.

— Roger, Roger, ce vrei să spui ?

Cu multă greutate și întrerupîndu-se în repetate rînduri, baronul îi povesti tot visul său înspăimîntător. Uită unele detalii dar adăugă suficient de multe altele pe care fantezia lui bolnavă reușise treptat, să le urzească. Era vădit, că mai trăia încă în lumea tulbure a nopții.

Iar în relatarea lui, ca o jelanie, revenea continuu, ca un refren :

— și m-a lovit în cap și mi-a zis : să nu furi !

— Dar, Dumnezeule, tu n-ai furat niciodată ! E total lipsit de sens. Dacă ți-ar fi reproșat firea ta violentă...

Era deci adevărat. Să fure, să fie el al dracului, dar nu furase niciodată. Nici măcar un ac cu gămălie. Dar, cuvintele lui aveau un tîlc.

— E ridicol, e pur și simplu absurd.

— Să nu spui asta... nu e deloc ridi... pentru că eu am furat.

Ea ridică din umeri.

— Ba da, zbieră el și mîna dreaptă îi căzu pe plapumă cu o bufnitură. Mi-am înșelat propria soră în privința părții ei din moștenire. Din cauza asta m-a lovit în cap, diavolul ăla...

Protopopeasa avu o tresărire și trebui să facă un mare efort ca să nu-și trădeze emoția. Roși.

— Oh, spui numai așa... murmură ea.

Ba da, ba da, ba da ! Acum, exact în acest moment, luase hotărîre. Moștenirea lui va fi împărțită în trei părți egale : una pentru Julia, una pentru Blenda și una pentru Jacob. Aceasta era ultima voință a lui Roger de Sars.

Și apoi izbucni din nou în plîns. Protopopeasa făcu un gest larg și se aplecă deasupra patului. Întinse mîinile și îl privi în extaz, cam cum își privește o madonă pruncul adorat.

— Ce bun ești, Roger ! Ce bun ești, iubitul meu frate !

— Aha, consimți el, naiv satisfăcut. Fruntea i se încreți, degetele încercară nervos să se apuce de ceva, își căuta cuvintele.

— Dar vezi... vezi... să se căsătorească, vezi să se căsătorească, așa au spus ei. Să fiu al naibii. Pentru că aș fi atît de fericit. Știu că și ei o să fie fericiți. Pentru că, vezi tu, și despre asta am visat.

Protopopeasa se simți lezată și trebui să-și îngăduie un mic sarcasm :

— Se pare că ai izbutit să faci multe azi noapte, dragă Roger.

— Ei da, ai dreptate, pentru că să vezi, n-am dormit toată noaptea. Blestemații... mă dezobișnuiesc să dorm.

— Sigur, o să fie așa cum vrei tu. Dar mă gîndesc, totuși, să lăsăm căsătoria pentru mai tîrziu...

— Nu, nu, gemu el. Pentru că vreau să-i văd căsătoriți. Vreau să-i văd, vreau să-i văd, se rugă el.

— Da, da, liniștete-te numai. Azi, oricum, nu se poate face nimic.

Și protopopeasa consimți la toate propunerile lui, mulțumită că nu puteau fi realizate azi și convinsă că ziua de mîine va aduce noi soluții. Ascultă răbdătoare închipuirile bătrînului despre fericirea celor doi tineri. Cînd cuvintele îl oboseau, sau erau prea confuze, îi venea în ajutor. Da, da, cei doi vor locui la Klockeberga. Și ea însăși va locui la Björkenäs și toți trei vor veni în vizită la casa Roger. Dacă o să aibă copii ? Da, firește că vor avea. Oh, o asemenea împăcare, o asemenea fericire ! Și de acum încolo nici un coșmar blestemat, niciodată.

În cele din urmă vorbi numai protopopeasa. Vorbi foarte convingător, cu foarte, foarte mare cucernicie. Şi în timp ce în mintea ei formula o scrisoare adecvată către Abraham Bjorner trezi în faţa ochilor aprinşi şi arşi de febră ai moşneagului cele mai fermecătoare imagini.

— Eşti atît de bună, eşti atît de bună! Vreau să te pup, vreau să te pup chiar pe gură!

— Oh, Roger, ce moment!

Şi cu toată graţia care mai exista încă în corpul ei durduliu se aplecă deasupra fratelui ei şi îi depuse un sărut pe buzele îmbătrînite şi tremurînde.

În aceeaşi clipă, ca pentru a celebra momentul solemn... se auzi un foc de armă în parc.

Doamna Enberg stătea pe scara clădirii administratorului cînd a detunat împuşcătura.

Blenda stătuse la ea toată noaptea şi abia acum, spre dimineaţă, reuşise s-o culce. Ieşise tocmai să-l caute pe Jacob.

Femeia cea corpolentă se uită ţintă în pămînt, cu acea privire confuză pe care oamenii o arborează cînd fie că nu mai vor, fie că nu mai pot să gîndească. Împuşcătura o trezise. Îl văzu pe Toni ieşind val-vîrtej din bucătăria castelului şi alergînd spre parc. Cu mintea încă grea şi sub impresia goanei nebuneşti a domnului Toni, femeia grasă se urni greoi spre parc, mergînd cît putea de iute.

La colţul casei îi ieşi în cale domnul Per. Se opri.

— Pentru numele lui Hristos, cine trage cu arma? gîfîi ea. Dar el trecu pe lîngă ea fără să-i răspundă. Arăta straniu la faţă şi mergea încovoiat, de parcă l-ar fi durut burta sau ar fi purtat ceva sub braţul stîng. Doamna Enberg se uită cu gura căscată după el, apoi îl văzu prăbuşindu-se pe scara castelului.

— Oooo, gemu el. Doamna Enberg vru să se ducă la el. Dar îşi simţea genunchii supărător de moi. Se sprijini de zid.

— Dar pentru Dumnezeu, ce s-a întîmplat... dragă domnule Per...

— A tras în mine.

— Toni? întrebă ea. Toni a tras?

— Fiul dumneavoastră, fir-ar al dracului! Jacob. Era în spatele gardului. O... o...

— V-a nimerit?

— Sigur că da, diavolul, înjură Per. Se ridică anevoie şi sprijinindu-se de zid cu mîna dreaptă începu să urce scara. Lovisa ar fi vrut să-l ajute cu plăcere dar nu se putea urni din loc. Nu merita să încerce...

Îl vede pe Toni venind cu Jacob. Merg unul lîngă altul într-un mod cu totul curios. Toni îşi ţinea braţul drept pe capul lui Jacob. Cei doi traversează curtea din faţa casei şi dispar în aripa castelului rezervată servitorilor.

Lovisa îşi dădu singură un ghiont şi se lovi peste coapse. Şi astfel se încumetă să traverseze curtea. Urcă scara întunecoasă din clădirea servitorilor şi se opri la uşa domnului Toni. Ciocăni.

Nici un răspuns, nici un zgomot. Atunci întrebă : Pot să intru ? După un timp domnul Toni răspunse : Nu.

Mai întîrzie cîteva clipe la ușă și apoi începu retragerea prin podul întunecos, coborînd pe scara întunecoasă. Și în timp ce înainta bîjbîind prin beznă își spuse :

— La ce bun ? Ce aș putea să fac pentru el ? Oricum, nimeni nu se sinchisește de părerea mea.

Nu plîngea, dar cînd ieși din nou în lumina soarelui pleoapele îi erau roșii, umflate, ca după un plîns violent.

Blenda se acoperise cu un pled și stătea pe scară.

— Mătușă... Jacob ?

— Nu, nu i s-a întîmplat nimic rău lui Jacob.

— Dar împușcătura ? Am auzit o împușcătură.

— L-a nimerit pe domnul Per. Dar nu cred că e în pericol. A venit singur, pe picioare și a vorbit cu mine.

— Unde e acum ? Unde e acum ?

— Mai mult ca sigur că s-a urcat în camera lui. Vino Blenda, să nu răcești.

Dar Blenda o apucă de umeri.

— Nu te duci sus la el ? Nu-l ajuți... ?

— Ai dreptate, spuse doamna Enberg. Am devenit atît de uitucă. Și cu pași obosiți și nesiguri străbătu din nou curtea. Avea impresia că semăna cu o biată muscă cu aripile pîrlite care se învîrte bezmetică în jurul lămpii. Cînd ajunse la scara mare de sub fereastra domnului Per auzi vocea protopopesei :

— Pînă acolo s-a ajuns ! Plebea vrea să ne omoare !

Doamna Enberg rămase pironită locului, închise ochii și făcu o mutră ca și cum un pumn amenințător i s-ar fi apropiat prea mult de nas. Se răsuci brusc, cu o mișcare stîngace dar iute, și alergă cu pași mici înapoi, spre clădirea administratorului.

— Protopopeasa este la el, spuse ea gîfîind. Nu merită să mă mai duc și eu. Micuță Blenda, nu pot, nu pot !

Blenda o urmă în cameră, se așezară pe pat și Blenda îi luă mîna într-a ei.

După o vreme o întrebă, cu mare greutate :

— Jacob a fost... ?

Doamna Enberg nu răspunse. Continuă să privească țintă în gol. Avea privirea aceea senină, vidă de orice gînd.

Blenda spuse :

— Jacob e la Toni ? Să nu urc la el ?

— La ce-ar folosi ?

Dar Blenda se ridică grăbită. Își găsi pantofii și ciorapii, își puse o fustă și o bluză.

— La ce ajută ? repetă Lovisa. Pe mine nici nu m-au lăsat să intru.

— Da, dar eu vreau...

Lovisa se uită lung după ea. Era atît de bine să te uiți fix. Atît de liniștitor.

Dar după ce văzu ușa verandei închizîndu-se avu o tresărire. Mușchii i se încordară convulsiv și un zîmbet involuntar îi despărți colțurile gurii. Simțea zîmbetul ca pe o durere,

o durere insuportabilă încît, în cele din urmă, fu nevoită să-și împingă gura la loc cu mîinile.

— Dar vreau să intru! Și ușa se deschise.

— Abia l-am calmat și nu vreau să-l faceți să se simtă rău din nou.

Blenda stătea chiar lîngă ușă. Jacob era întins pe canapea. Capul îi zăcea moale, aproape atîrnînd peste brațul canapelei. Avea ochii închiși, probabil ațipise.

— E bolnav? întrebă Blenda în șoaptă.

Toni răspunse și el în șoaptă:

— Ce este cu el, știți dumneavoastră poate mai bine decît mine.

— Eu sînt de vină... pentru tot?

Toni ridică mîinile, dădu din umeri. Ochii bruni o priveau chiorîș. Făcu un efort evident de mare pentru a-și stăpîni vocea.

— Poate că domnișoara Blenda nu știe ce s-a întîmplat? Jacob s-a dus în parc să împuște pisici sălbatice. Și s-a întîmplat accidentul, glonțul l-a nimerit pe domnul Per.

— E grav... la rănit rău?

— Nu cred. Dacă ar fi fost așa domnul Per n-ar fi fost în stare să se țină destul de bine pe picioare.

— Oh, bine... oh, bine... Vocea ei se ridica și cobora odată cu plînsul care era pe punctul de a izbucni.

Se ridică pe vîrfuri pe scîndurile pardoselii care trosneau.

— Jacob mic... ce bine... șopti ea.

Jacob făcu o mișcare de nerăbdare care o reținu pe loc, apoi îl auzi spunînd:

— Nu e adevărat ce spune tata. M-am dus în parc fără nici un scop, m-am dus numai acolo. Dar cînd l-am văzut m-am înfuriat. Și atunci am făcut ce am făcut. N-am mai putut să gîndesc, eram furios.

— Jacob mic, suspina ea.

— Nu e cazul ca domnișoara să-l mai zgîndărească. E destul deocamdată. Mi-a trebuit foarte mult să-l liniștesc. Voia să-și facă rău. Nu, domnișoara trebuie neapărat să plece acum. Și o trase cu el spre ușă.

Jacob clătină enervat din cap. Se ridică în capul oaselor și se ghemui într-un colț al canapelei trăgîndu-și picioarele sub el.

— Las-o pe Blenda să stea, tată, trebuie oricum să vorbesc cu ea. Oh, așază-te acolo în colț, în celălalt colț. Și dragă tată... lasă-ne singuri puțin!

Împotriva voinței sale, Toni deschise ușa:

— Dar să nu...

— Nu, nu, n-o să!

Blenda se așeză pe canapea.

Se uită la ochii mari și aprinși ai lui Jacob. Dar cînd el își întoarse privirea spre ea, pleoapele ei coborîră, grele, toropite parcă de somn.

— Blenda nu trebuie să fie supărată pe mine, spuse el. Nu mi-am dat seama exact ce se întîmplă. Și el o să se înzdrăvenească repede. Aveam numai pușca de salon. Și glonțul abia l-a zgîriat puțin... A fost norocul lui, zîmbi el obosit. Dar oricum... nu trebuie să fii supărată.

Noi am fost prieteni buni de atîta vreme... practic de cînd ai apărut, micuță Blenda.

— Nu sînt supărată. Sînt numai mîhnită, pentru că eu sînt de vină...

Jacob clătină nervos din cap.

— Și vezi, reluă el după cîtva timp, acum o să... Acum voi pleca în Italia cu tata.

— Pleci și tu ?

El închise ochii și dădu din cap afirmativ.

— O să plecăm. Și nu ne vom mai întoarce.

Acum putea și ea să-l privească, acum, cînd el ținea ochii închiși. Oh, stătea atît de încovoiat, mic, palid și slab. Cu cearcăne largi în jurul ochilor. Arăta ca atunci cînd zăcuse de pojar toată primăvara. Era vara cînd se duseseră pentru prima oară pînă la cabana din Tanninge.

Se bosumflă. Buzele îi erau livide și tremurau. Blenda putea să vadă foarte bine că tremurau.

Atunci îi spuse :

— Vrei să merg și eu cu tine în Italia ?

Se gîndea : Dacă zice *da*, acum, atunci voi merge cu el. Va fi lucrul cel mai bun pe care-l pot face, și înseamnă că Dumnezeu vrea să fac așa. Dumnezeule bun, tu știi precis care e situația. Dacă vrei să merg și eu cu el, fă-l să spună da. Dacă vrei, dacă vrei, dacă vrei...

— La ce-ar folosi ?

Ea se gîndi un moment, după care spuse :

— Nu ajută la nimic. Dar dacă tu vrei, atunci o fac.

— Nu... nu vreau. Mi-ai spus ieri seară că vrei să te măriți cu mine. Eu am pomenit de proprietăți numai ca să te încerc. Și cînd mi-ai spus că vrei am înțeles totul...

— Ce-ai înțeles ?

— Am înțeles că nu vrei. Am înțeles că ai vrut numai să fii bună cu mine. Oh, micuță Blenda, micuță Blenda ! Se retrase și mai mult spre colțul canapelei. Se făcu ghem și își cuprinse genunchii cu brațele.

— Vezi tu, m-aș fi liniștit cu siguranță... aș fi putut... aș fi... dacă aș fi avut timp numai. Dacă m-aș fi dus pînă la Tanninge. Dar nici asta n-am putut s-o fac. Așa că atunci cînd am dat cu ochii de el s-a întîmplat ce știi.

Oh, Doamne, se gîndea Blenda, tu știi bine cum stau lucrurile. Dacă vrea să merg cu el, mă duc, mai mult n-am ce face. Și ea întrebă :

— Nu vrei să merg și eu cu tine ?

Jacob se repezi spre ea. Blenda se strădui să nu facă o mișcare înspăimîntată. Simți mîna lui fierbinte, puțin umedă pe obraz. Îl auzi spunînd :

— Nu, nu vreau. Dacă mergi cu mine o să mă port urît cu tine. Știi asta. Nu vreau, și nu numai pentru binele tău, ci și pentru al meu. Nu vreau să mă port urît cu tine.

— Nu va fi așa... nu va fi așa... murmură ea.

— Ba da, spuse el. Și o cuprinse de după umeri.

Blenda tresări și se retrase. El îi dădu drumul, se îndreptă și-și umflă pieptul.

— Acum știi că nu vreau.

Încordarea ei cedă. Nu mai rezistă, se prăbuși. Nu dormise și îi fusese frică. Dar acum nu mai avea putere să-i mai fie frică. Nu mai avea putere să fie tristă, nu mai avea putere pentru nimic. Și simțea asta ca o eliberare. Somnoroasă și cu inima grea își așeză capul pe umărul lui. El vru să se dea la o parte dar ea îl înlănțui cu brațele.

— Jacob mic... vreau numai să te sărut.

Ea se întinse spre el. Cu ochii închiși și cu buzele puternic strînse Jacob o sărută pe gură. Un sărut grăbit, de adolescent, care abia atinse buzele fetei.

XVII

A șaptea discuție aprinsă, care este și ultima

La casa Roger ziua se scurgea domol, tăcut și sumbru. Curtea din fața castelului și parcul erau pustii. În castel se auzeau numai șușotelile servitorilor și din cînd în cînd cîte un strigăt strident sau cuvintele arțăgoase ale indignatei protopopese.

Excelența sa nu aflase încă ce se întîmplase. Dormea protejat de trei rînduri de uși : biblioteca, biroul și dormitorul. Iar Vickberg îi veghea credincios somnul.

Protopopeasa însă se foia fără astîmpăr pe o orbită între camera ei, cea a lui Per și ușa irevocabil închisă a bibliotecii.

La ora unsprezece sosi din oraș inspectorul Halling împreună cu doctorul. Lena, care toată ziua fusese în misiune de cercetare, le consola pe fetele îngrozite de la bucătărie că „domnul Per are numai o zgîrietură scîrboasă care se va vindeca în cîteva zile". Baronul, în schimb, după afirmațiile Lenei, era cu mult mai rău. Avea „sînge la creier". Și asta suna destul de groaznic.

Despre „accident“ se vorbea cît mai puțin. Știe oricine prea bine că un asemenea obiect periculos se poate descărca și numai dacă te uiți la el. Și prost e cine-i stă în cale.

Totuși, chestiunea cea mai importantă, care se discuta cu multă aprindere în cadrul sectorului bucătărie, era aceasta : Pleacă sau nu pleacă *ea ?* Se subînțelegea că *ea*, pronunțat pe un ton atît disprețuitor cît și plin de teamă, nu era nimeni alta decît Excelența ei, protopopeasa văduvă Hyltenius.

— Numai dracu l-a pus să umble pe acolo, să se aleagă cu pielea găurită. Pentru că acum ea o să se folosească de acest motiv ca să rămînă. Și în felul ăsta n-o să se mai termine niciodată cu toată pacostea asta, se văita Lena. Și imediat după aceea făcu următoarea promisiune solemnă :

— Promit, însă, că dacă El, în milostenia lui nemărginită, o îndeamnă să plece astăzi, atunci eu, Lena Anderson nu mă voi mai duce în crîng trei sîmbete seara la rînd.

Și după ce în prezența martorilor îi oferi Celui de Sus o jertfă atît de mare pe cît putea el, pe bună dreptate, să pretindă, o porni din nou în misiunea ei de recunoaștere.

Domnea însă o binecuvîntată liniște la casa Roger în această zi nefericită. Într-una din aripile castelului se aflau doamna Enberg și Blenda, în cealaltă Toni și Jacob. Și chiar dacă ți-ai fi vîrît toată urechea în gaura cheii tot nu auzeai o iotă.

Numai din odaia lui Johnsson se auzea un murmur neîntrerupt. Lena fu obligată să crape ușa. Johnsson stătea pe marginea patului și se rădea cu o mînă bîjbîindă, înjurînd și blestemînd. În partea dreaptă avea un butoiaș cu bere blondă și în partea stîngă un butoiaș cu porter.

— Intră, fato, și primește sărutul unui proaspăt bărbierit de la frumosul Johnsson.

Dar Lena n-avea cîtuși de puțin chef de trăncăneală. Nu știa Johnsson că domnul Per fusese rănit ?

— Mai mult sau mai puțin ! sughiță Johnsson și făcu un gest grozav de generos. Și bău în cinstea ei.

Ei, bine, atunci poate că nu știa nici că Excelența sa se afla pe patul de moarte ? Dar nici chiar această știre nu-l impresiona cine știe ce pe Johnsson, al cărui spirit se ridica deasupra durerilor pămîntești.

— Cine dracu nu e pe patul de moarte ? se făli el. Nu vezi că ne bărbierim cadavrul ? Johnssonii și de Sarsii trăiesc și mor împreună. Fii amabilă și transmite-i Excelenței sale, draga mea, că frumosul Johnsson este bărbierit și gata de drum.

Pe Johnsson o să vină chiar dracu să-l ia, se gîndi Lena.

Trînti ușa și se îndreptă spre grajduri, să-și difuzeze știrile importante printre oamenii de rînd.

Măcar de data asta ceea ce auzise Lena era destul de exact... cel puțin despre domnul Per. Temerile ei privind starea sănătății Excelenței sale erau în schimb destul de exagerate. Firește că doctorul afirmase că este vorba, probabil, de o formă mai ușoară de hemoragie cerebrală. Însă starea generală a bolnavului era, avînd în vedere circumstanțele, destul de mulțumitoare. Nici inima, nici respirația nu constituiau motive de îngrijorare prea serioasă.

Dar trebuia, firește, să aibă liniște, să se odihnească. Doctorul urma să se reîntoarcă mai tîrziu în cursul zilei.

*

Cam pe la vremea cinei se întîmplă ca protopopeasa să aibă o ceartă aprinsă cu fiul ei. Vocile lor se auzeau în toată curtea, tocmai pînă în bucătărie. Curiozitatea era enormă, dar informații mai precise despre ce se petrecea nu se putuseră obține întrucît Lena, persoana competentă, se afla încă la grajduri. Pentru a fi ceva mai aproape de cîmpul de luptă, Rika își găsi un pretext să se ducă pînă la domnișoara Siedel. Pe coridor se întîlni cu protopopeasa. Fu un moment îngrozitor dar interesant. Potrivit datelor furnizate de Rika, protopopeasa era roșie și umflată toată, uite cam așa, arătă Rika și să mă bată Dumnezeu dacă nu șchiopăta de turbare. Pentru că să vedeți, nu pot să cred nici în ruptul capului că fiul ei s-a încumetat s-o calce pe bătături ? E prea slab și josnic ca s-o facă.

După ce protopopeasa a închis ușa camerei fiului ei spusese : Știu ce trebuie să fac.

Ține-mă Doamne !

Cam după o oră, protopopeasa ceru să fie pregătită caleașca. Se iscă mare zarvă. Nils se prezentă cu trăsura de gală la scară, cu caii de gală și îmbrăcat în livrea de gală. În sectorul bucătărie se discuta cu mare însuflețire chestiunea bacșișurilor. Lars era gata pregătit să care jos bagajele.

Dar nu s-a ales nimic din toate acestea.

Excelenta ei — Excelenta ei se prezentă singură și fără bagaje — coborî grăbită scara și se sui în trăsură. Lena cea sprintenă se grăbi să aducă pături. Și nu rămase nerăsplătită, fiindcă putu să-l audă pe Nils cutezînd să întrebe, cu cel mai mare respect, dacă putea să-l ia și pe doctor din oraș cu ocazia asta.

Nu. Excelența ei îi șopti nedeslușit o adresă vizitiului. Pentru o clipă Nils își pierdu atitudinea sa demnă, sincer vorbind stătea și se holba cu gura căscată la Excelența ei. Își reveni, apoi, se sui pe tronul său, se înclină... și porni la drum.

Lena rămase pe loc, nefericita Lena, care nu reușise să prindă despre ce adresă este vorba.

Excelența sa era în pat și dormea.

Vickberg netezea plapuma de mătase, îi mîngîia marginea. Hai, dormi, moșulețul meu mic, murmură el în sinea lui. Ai nevoie numai de somn ca să fii din nou sănătos. Te cunosc eu bine, vulpe bătrînă, nu e prima oară cînd o să reușești să-ți depășești furia. Cel puțin poți să dormi. Și asta te ajută.

Lucru curios era că atunci cînd Vickberg veghea lîngă patul în care dormea stăpînul său își pierdea toată morga, toată corectitudinea sa austeră, da, aproape tot respectul. Îi făcea plăcere să i se adreseze stăpînului său cît mai intim. Îl numea „moșulețul meu mic" și își lua permisiunea în orele tăcute ale nopții să-l dojenească pe domnul baron și șambelan într-un mod foarte sever. Nu ești vreun cap luminat, sau nu-i mare lucru de capul tău, obișnuia el să spună. M-ar amuza să știu cam ce-ai face dacă lui Vickberg i-ar veni ideea să-și scuture praful de pe picioare, să se supere și să-și ia tălpășița. Ar trebui să fii ceva mai cumsecade cu Vickberg, băiete, altfel ar putea să-ți meargă rău. Nu mai ai zile multe de trăit, cel puțin atît ar trebui să știi. Atîta lucru știi și tu, elan bătrîn !

Vickberg era ferm hotărît să reziste pînă la capăt. Nu-i făcea nici o plăcere, dar fiecare avem obligațiile noastre. Și ultimul Roger Bernhusen de Sars nu trebuia să ajungă de rîsul lumii, în măsura în care Vickberg putea să împiedice acest lucru.

Cineva ciocănea la ușa bibliotecii.

Vickberg ridică din umeri. E protopopeasa, mai mult ca sigur !

— E nebună, oameni buni, murmură el. N-a spus doctorul că nu trebuie să fie deranjat ?

Ciocăniturile deveniră tot mai insistente și mai puternice. Vickberg se întinse cu plăcere, fără să se controleze și căscă adînc. Oricum, era obligat să se ducă și s-o liniștească. Se ridică și adoptînd o mină cît mai îngrijorată și severă, care după părerea lui era cea potrivită în această situație, se strecură pe vîrful picioarelor pînă la ușa bibliotecii.

Cînd puse mîna pe clanța ușii îl auzi pe Toni șoptind :

— Vickberg, Vickberg...

Asta era nemaipomenit. Trase iute zăvorul și deschise :

— Ce dracu... ?

— Trebuie să-l trezești pe Excelența sa.

— Nu ești în toate mințile, omule ? De ce ?

— Protopopeasa a adus un polițai. Vrea să-l aresteze pe Jacob.

Un polițai la casa Roger, să-l aresteze ?

Vickberg își îndreptă spinarea, contrariat.

— Așteaptă aici, spuse el.

— Da, dar promite-mi că-l trezești !

Brazda de pe fruntea lui Vickberg se contură și mai adînc, deveni plină de importanță.

— Într-o atare situație orice alt considerent trebuie lăsat deoparte.

Excelența sa se trezi cu încetineală. Clipi de cîteva ori. În cele din urmă se ridică și căută din priviri castronul de iaurt.

— Am considerat de datoria mea să-l trezesc pe Excelența voastră întrucît s-a întîmplat ceva extrem de neplăcut. După cum Excelența voastră are plăcerea să-și amintească, azi dimineață s-a tras un foc de pușcă în parc...

Baronul nu putea să-și amintească.

— Așa s-a întîmplat, totuși, continuă Vickberg grăbit. Jacob a tras și, din nefericire, glonțul l-a nimerit pe domnul Per.

— Ei să fie al dracului ! A făcut-o intenționat ?

— În privința asta nu îndrăznesc să mă pronunț. Ce pot să vă spun este că domnul Per a fost rănit... din fericire foarte ușor...

— Da, dar de ce dracu mă trezești ? Că doar n-oi fi vreun blestemat de felcer...

— Excelența voastră, nu pentru asta. Protopopeasa Hyltenius a găsit de cuviință să cheme un polițist. Și în fața unei asemenea situații... vocea lui Vockberg tremura. Excelența voastră... să fie cineva arestat la casa Roger...

Baronul își ridică mîna dreaptă cu o remarcabilă ușurință.

— Pezevenchi... să-mi spui totul de la început !

Și Vickberg repetă ce știa. Mărturisi că, după părerea sa, exista o anumită gelozie între cei doi tineri. Oricum, a fost o mare lipsă de tact din partea lui Jacob...

— Lipsă de tact, repetă baronul. Da, cred că ai dreptate. Hai, mai departe.

Și Vickberg relată încă o dată despre mica faptă eroică a protopopesei. Și în înflăcărarea lui se întîmplă să adauge :

— Recunosc că nu înțeleg de ce Excelența ei a procedat astfel...

Baronul făcu ochii mici și-l privi țintă :

— Dar nici nu i-a cerut nimeni să înțeleagă, dragă prietene.

Vickberg deveni scorțos și ridică solemn capul.

— Ce dispune Excelența voastră ?

— Ei bine, oftă baronul, trebuie, desigur, să ne sculăm. Transmite-i comisarului să nu întreprindă nimic înainte de a vorbi cu noi.

Majordomul ieși și transmise ordinul mai departe lui Toni. Cînd se întoarse, baronul își trăsese deja singur ciorapii.

— Dar Excelența voastră, Excelența voastră...

— Să știe și el că mă simt cît se poate de sănătos și voios. Uită-te la braț ! Uită-te numai ! și făcu cîteva mișcări destul de naturale.

— Excelența voastră vorbește, de asemenea, cu mult mai bine.

— Vorbește, șuieră el sîsîit. Ce dracu trăncănești. Crezi că n-am învățat să vorbesc ? Nu, nu halatul de noapte ! Nu vreau halatul de noapte ! Nu știi că vine și doctorul. Și unul ca ăsta crede totdeauna că ești bolnav dacă te vede că umbli în halat de noapte. Și, în afară de asta, adaugă el accentuînd în mod

deosebit, este ultima seară pe care sora mea o mai petrece la casa Roger. *Il faut faire les honneurs*, nu știu dacă înțelege Vickberg. Apropo. M-am întîlnit azi oare cu protopopeasa ?

— Excelența voastră a avut o convorbire mai lungă cu protopopeasa.

— Așa deci ! Și ce am spus ?... Oh, nu te jena, dragul meu ! Știu că Vickberg nu ascultă pe la uși. Dar are oricum urechi să audă.

Era foarte adevărat că Vickberg avea urechi, dar mai avea și o vagă idee cum că Excelența sa spusese că vrea să întocmească un nou testament. Să-și împartă proprietățile în trei părți egale, una pentru protopopeasă...

— *Que le diable m'importe !* Vezi, din cauza visului. Așa, care va să zică. Hihihi... izbucni el în rîs ! Rîse mult timp și burta lui voluminoasă îi sălta de rîs sau, probabil, din cauza nervozității.

— Bastonul ! Sîntem gata. O priză, *s'il vous plait*. Da, de altfel... dă-mi mai bine toată cutia ! O să i-o dau înapoi. Ei drace, un polițai la casa Roger. Bastonul... bine. Îl primim în bibliotecă. Fii bun și roagă-i pe protopopeasă și pe comisar... cum îl cheamă ? Cum ? Vallquist ? Bun, o să am onoarea să-l primesc pe domnul comisar Vallquist. *Allons, mon cher !*

Protopopeasa se afla deja în bibliotecă. Ea se repezi cu brațele deschise spre fratele ei.

Dar la jumătatea drumului se opri și brațele i se prăbușiră.

— Roger, izbucni ea dramatic, ești supărat pe mine ?

— *Pas du tout, pas du tout, ma chère !* Rîse încetișor. Acum, ca de atîtea alte ori, te înșeli cu desăvîrșire asupra sentimentelor mele...

În acel moment Vickberg anunță :

— Comisarul Vallquist.

Era un individ scund, îndesat, lat în spate, cu mustăți stufoase, galben-cafenii, un om cu umeri enormi, mîini enorme, picioare enorme...

— Bună ziua, dragul meu comisar. Te rog să iei loc. Eu stau în picioare, stau în picioare. Am zăcut în pat toată ziua. Da mi-ar fi făcut plăcere să-l văd, dragul meu, dacă motivul n-ar fi fost atît de al naibii de ridicol. Nu, te rog, stai jos, am spus...

Comisarul se așeză cît mai departe, lîngă ușă.

— Ei, dragul meu, i s-a povestit, nu-i așa, un veritabil basm cu cocoșul roșu despre o împușcătură, care s-a tras aici, la curte ?

— Roger... îl întrerupse protopopeasa.

— *Ma chère,* trebuie să-ți atrag atenția că aceasta este, deocamdată o convorbire între comisar și mine. Din păcate una destul de ridicolă. Dar, în orice caz, trebuie să te rog... Ei, comisare, ce-am auzit ?

— Daa, exact, începu el și afișă un aer atît de funcționăresc și oficial cît îi permiteau ca-

racterul sacru al locului și prezența domnului baron. Da, exact, protopopeasa Hyltenius l-a denunțat în fața mea pe un anume Jacob Enberg, care locuiește aici la casa Roger. Se pare că acesta s-a făcut vinovat de nici mai mult nici mai puțin decît tentativă de asasinat.

— *Bien !* Și care e părerea comisarului ?

— Părere ? Firește că n-am putut încă să-mi formez o opinie...

— *Mon dieu !* Excelența sa începea să se enerveze. Ce are de gînd să întreprindă, stimatul domn ?

— Da, sigur, vă pot spune. Și comisarul se ridică de data asta zbîrlit. Consider că datoria îmi impune să-l arestez pe sus-numitul Enberg.

— Foarte bine. Dacă v-am înțeles bine, vreți să interveniți pe baza denunțului protopopesei ?

— Da, așa e.

— Bun. Acum o rog pe protopopeasă ca în prezența mea să repete denunțul pe care l-a făcut.

— Nici în ruptul capului nu m-am gîndit să fac așa ceva.

— Ce motive ai avut, dacă îmi permiteți să întreb ?

— Motive ? Dar Roger, ce vrei să spui ? Am făcut eu un denunț ? Crezi că sînt în stare de asemenea lucruri ?

— Deocamdată așa se pare. Dar nimeni nu va fi mai bucuros decît mine în cazul în care

toată povestea asta se va dovedi o eroare. Deci, comisarul să ia notă că protopopeasa nu a făcut nici un denunț.

Polițaiul se suci neliniștit pe scaun și se scărpină pe spinare.

— Atunci nu pricep cum poate protopopeasa să spună...

— Poate comisarul să afirme că eu l-am acuzat pe acel Enberg de tentativă de omor ?

Comisarul își pierdu răbdarea.

— Nu, dar ascultă femeie...

— Ce limbaj ! Roger...

Excelența sa arăta destul de amuzat.

— Dacă vrea comisarul să aibă bunătatea și să-i permită sorei mele să relateze ce a spus. De regulă, cucoanele nu își dau seama, din păcate, ce spun. Dar în acest caz s-ar putea, eventual, să avem de-a face cu o excepție.

— Ha, ha, ha, rîse polițaiul, măgulit că Excelenței sale îi plăcea să glumească.

Protopopeasa se înfoaie însă ca un curcan și vorbi în contraaltoul cel mai grav.

— I-am spus acestei persoane că fiul meu Per a fost rănit la șold. Dar în ce măsură focul a fost tras cu rea intenție sau din neatenție, ar trebui, probabil, să fie treaba dumnealui să stabilească și nu a mea.

Excelența sa își suflă nasul cu zgomot și se prăbuși în fotoliul său mare.

— Deci, cam așa stau lucrurile. Întrucît acum denunțul s-a redus la valoarea lui reală,

v-aş sfătui să aflaţi chiar în seara aceasta ce părere are rănitul însuşi despre toată chestia. Servitorii sînt, de asemenea, la dispoziţia domnului comisar. Cu toate acestea, vreau... mesteca... vreau să vă solicit să amînaţi, deocamdată, interogatoriul cu Enberg. Cred că băiatul e mult prea zdruncinat ca să fie în stare să spună ceva clar.

Comisarul făcu o plecăciune stîngace şi se retrase ţanţoş. Excelenţa sa se servi cu o nouă priză de tutun, luă o porţie temeinică şi bine chibzuită.

— Vickberg ! Îi făcu semn să vină la el. Îl cunoaşte Vickberg pe stimabilul domn ?

— Foarte bine, Excelenţa voastră.

— Aşa... şi i-ar fi greu să vorbească deschis cu el ?

— Da... da... nu mi-ar fi greu deloc.

— Atunci e bine, pentru că mie îmi este... Ia cheile astea şi adu-mi servieta... ştii, nu ?

Julia şi iubitul ei frate rămaseră singuri în bibliotecă.

— Roger...

— La dispoziţia ta !

— Cred că nu eşti supărat pe mine ?

— *Au contraire !* Te-ai comportat excelent. Te asigur că l-ai uluit pe pezevenchi. Hihi... a fost foarte plăcut...

Protopopeasa zîmbi ştrengăreşte şi îi aruncă priviri languroase.

— Eşti din nou fratele meu bun şi drag ? Oh, Roger... azi dimineaţă... ce moment !

— Da, sigur că da. Se pare că ai fost la mine în cameră.

— Se pare... că am fost...

— Da, vezi tu, suflete, nu-mi mai amintesc. Însă Vickberg afirmă că ai venit şi ai stat pe marginea patului. Spèr să-mi ierţi toate prostiile pe care, eventual, le-am spus ?

Protopopeasă nu era în stare... nu era în stare să zică nimic. Excelenţa sa continuă dus pe gînduri :

— Ştii, e ceva de-a dreptul ciudat cu chestia asta. Cînd am cîte un coşmar nu mai pot să mă rup de el, nici măcar cînd mă trezesc. Sînt cu totul năuc. Şi să mă bată Dumnezeu dacă mai ştiu ce vòrbesc.

— Nu mai pune... nu ştii. Vrei să pretinzi, aşadar, că nu ştii ce mi-ai spus azi dimineaţă ? Vrei să susţii că nu-ţi mai aminteşti... Poate nu-ţi aminteşti nici că m-ai rugat să te sărut ?

— Ei vezi ! Vezi ! zbieră Excelenţa sa. Cred că a fost o clipă de rătăcire, că mi-am pierdut cu totul controlul.

— E... E scandalos...

— Da, dar de ce dracu ai făcut-o ? Puteai doar să-ţi dai seama că aiuram.

Se mai servi cu cea de-a treia priză de tutun.

Vickberg se întoarse cu servieta. Excelenţa sa o deschise şi scoase cîteva bancnote.

— Aşa deci... hi, hi, hi... Vickberg o să se ducă acum după prietenul Vallquist, o să aş-

tepte pînă ce omul își va fi îndeplinit obligațiile de serviciu, după care o să-l ia deoparte și să-i transmită salutări din partea protopopesei Hyltenius, care regretă nespus bătaia de cap pe care i-a pricinuit-o în mod inutil. Îi strîngi mîna și mai departe te descurci cum dracu te-o tăia capul. Dacă-l vezi că șovăie îi spui că e o despăgubire pentru un drum inutil în interes de serviciu. Ai înțeles ?

Vickberg înțelesese perfect.

Din nou protopopeasa și fratele ei rămaseră singuri în bibliotecă.

— Atît de departe ai ajuns cu afecțiunea ta pentru pramatia aia. Să mituiești un funcționar de stat...

— *Mais que faire, chèrie ?* Vii peste mine și mă pisezi cu îndatoririle pe care le am. Eu încep să te cred. Probabil că am unele obligații și, este, poate, de datoria mea să încerc să fac ordine în cuibul ăsta vechi cît mă mai țin picioarele șubrede. Poate că e obligația mea să încerc să-i ajut pe acești tineri care au crescut pe lîngă mine, au crescut, din păcate, la întîmplare, cum a dat Dumnezeu... cam așa ceva. Cum ? Ce părere ai ?

— Cred... cred că te-ai comportat rușinos față de mine ! M-ai obligat să mă fac de rîs în fața acelei persoane. M-ai silit să-mi dezmint propriile declarații...

— Așadar, eu te-am forțat ?

— Da, răspunse ea scurt și tăios. Mușchii feței îi tresăriră și începură să-i tremure. Și, în mod neașteptat, izbucni :

— Și m-ai tras pe sfoară ! Da, m-ai tras pe sfoară.

Excelența sa o contemplă îndelung, cu multă atenție.

— Așadar, ți-ai retras denunțul numai ca să cîștigi anumite avantaje de la mine ?

— Da.

— Și nu te-ai gîndit cîtuși de puțin la rușine ? Și nici cînd ai judecat lucrurile mai la rece nu ai ezitat s-o faci ?

Ea îl privi drept în ochi.

— Întrebările tale încep să se repete cam des, dragul meu Roger. De fapt cît de des vrei să-ți răspund la ele ?

Baronul se prăbuși, se simțea sleit, arăta foarte, foarte îmbătrînit. Zîmbi, totuși, slab.

— Ai dreptate, *ma chère*. Încep să fiu cicălitor. Și nu ne înțelegem unul pe altul. În orice caz, te-ai hotărît să pleci ?

— Plec mîine, cu primul tren.

— Cu primul tren ? Atunci să mă ierți dacă îmi iau rămas bun de la tine astă seară. Puterile mele nu mai sînt chiar atît de mari, defel. Deci, ce mai voiam să-ți spun ? Ah, da... De fapt nu mai am nici o idee despre ce ți-am spus azi dimineață. Dar pot să înțeleg că ți-am dat speranțe cu mult prea mari în legătură cu testamentul pe care mă gîndesc să-l întocmesc. Făcu o grimasă, acră și veselă totodată. Vreau să sper că va fi și ultimul. Ultimul meu testament. Da, înțelegi, poate că Blenda va fi unicul meu moștenitor. Vreau să te asigur cu

toate acestea, că voi căuta ca partea care îți va reveni ție și fiicei tale, să fie cît de mare îmi va sta în putință.

Protopopeasa se ridicase. Baronul îi întinse mîna.

— Mă doare sufletul că în aceste clipe am fost nevoit să-ți vorbesc de afaceri. *Mais que veux-tu*... dar ce vrei, totuși ? repetă el rar.

— La revedere, Roger. Trecu pe lîngă el și părăsi camera.

Mîna îi căzu. Stătea frînt din șale, sprijinindu-se în baston. Dădu afirmativ din cap de cîteva ori, aprobîndu-și gîndurile. Zîmbi, zîmbi așa cum zîmbesc bătrînii obosiți, fără tragere de inimă, resemnat, fără speranță și fără îngrijorare.

*

Toni alergă pînă sus la doamna Enberg, unde ajunse cu sufletul la gură.

— S-a sfîrșit, s-a terminat, e bine ! Totul e bine, răcni el. A plecat și nu se mai întoarce ! Domnul Per l-a făcut să plece. Oh, îi mulțumesc domnului Per !

— Vorbește mai încet, Toni ! Ea a adormit.

— Sancta Maria, a adormit ? Da, Lovisa, copiii sînt fericiți. Gîndește-te... acum dorm amîndoi ! Oh, sigur, au fost zile grele pentru ei. Bietul băiat ! Dar acum totul e bine. Nu e Lovisa bucuroasă ?

— Ba da... sînt bucuroasă.

El bîjbîi prin întuneric și cu mîinile îi nimeri obrazul gras, umflat.

— Ești necăjită că pleacă băiatul ? Își dădu seama că ea plîngea. Dar suspinele ei se auzeau ca niște respirații greoaie, anevoioase, convulsive. Îi era greu să înțeleagă că ea este amărîtă, el fiind nebun de fericire...

— Băiatul o să-i scrie Lovisei, în fiecare zi o să-i scrie. Și Lovisa îi va scrie — și eu îi voi scrie și-ți vom povesti totul. O să învăț să scriu cît se poate de frumos despre el. În acest fel Lovisa nu va fi singură.

— Nu, nu...

— Lovisa n-o să fie singură, Lovisa n-o să fie singură ! reluă el cu îndîrjire.

— Nu, n-o să fiu singură, repetă ea.

O tăcere adîncă, calmă, stăruitoare se coborî asupra lor. Puteau chiar să perceapă respirația liniștită, egală a fetei care dormea.

— Ar fi bine ca Toni să plece acum. Jacob s-ar putea trezi.

— Da, o să plec. Și, pregetînd, adăugă : Lovisa... vrei să-mi promiți un lucru ? Cînd o să-ți iei rămas bun de la băiat... să nu-l faci să sufere.

Așteptă să primească un răspuns. Îi era teamă că i-a pricinuit o durere și cu mîinile întinse încercă s-o găsească în întuneric.

Din beznă — lui i se păru că venea de departe, de la mare depărtare — i se auzi vocea :

— Nu... n-o să-l fac să sufere.

*

Vickberg se afla lîngă stăpînul său. Nu era pe deplin sigur dacă baronul era treaz sau dormea. Dar spuse :

— Comisarul m-a rugat să transmit mulțumirile sale respectuoase Excelenței voastre. A considerat despăgubirea cu mult prea generoasă. Totodată m-a rugat să vă comunic că, după mărturia domnului Per, cazul se prezintă cu totul altfel. Și că nu mai are nici un motiv să se mai ocupe de el.

— Ei, atunci e bine... un pezevenchi isteț. Baronul se rezemă de spătarul scaunului. Mai are ceva de menționat scumpul meu Vickberg ?

Vickberg își îngăduia să-l sfătuiască pe Excelența sa să se urce cît mai grabnic în pat. Doctorul trimisese vorbă că va veni la casa Roger abia a doua zi dimineața. Dar recomandase cu cea mai mare strictețe odihnă deplină.

— Da, bine, vezi tu... să recomand pot și eu. Liniște, odihnă și bună dispoziție, da... dar să mă ia naiba dacă chestiile astea se vînd la farmacie. Fii bun și ajută-mă, vreau să mă plimb puțin.

Și Excelența sa se plimbă tacticos prin biblioteca sa, își pipăi cărțile, le mîngîie cotorul, scoase din raft splendidul volum *Corinne*, îl răsfoi, apoi îl puse la loc.

— Auzi, fii bun și aprinde lampa de birou.

— Da, dar cred că Excelența voastră nu are de gînd să... ?

— Hai, hai, fă cum îți spun ! Auzi, Vickberg, ce să facem cu el, cu băiatul ?

Vorbea prin ușa deschisă. Vickberg se întoarse. În mînă mai ținea încă bățul de chibrit ars pe care-l privea cu o atenție gravă.

— Excelența voastră... am auzit că tatăl... adică Toni... dorește să-l ia cu el în Italia.

— Ei, drăcia dracului. Și ce părere are coana Enberg despre asta ?

Vickberg ridică cu regret din umeri.

— Ce să spună ? Nu cred că are ceva împotrivă.

Baronul Roger se mișca greoi, șontîcăind de colo-colo, izbind cu bastonul.

— Așa va să zică, pezevenchiul... își fac aranjamentele după placul lor, fără să-mi ceară sfatul ?

— Ah, vai, Excelența voastră, e, desigur, numai o dorință...

— O dorință, da. Ce dracu... și eu am avut o dorință. Ce, n-am avut, cum ? Dar nimeni nu s-a sinchisit de dorința mea. Lovi cu bastonul în covor și în tapițeria scaunelor.

— Bah ! exclamă el. Pentru mine e *tout à fait égal* ? Și cu o grimasă posomorîtă adaugă : Principalul e ca oamenii și vitele să nu fie împușcate aici, la casa Roger. Cum ? Ce naiba am eu cu pezevenchii ăia ! Pot să se ducă și în iad, dacă au chef.

— Pot, așadar, să-i informez că Excelența voastră a fost de acord cu dorința lor ?

— Informează-i cum crezi mai bine. Dar dacă e să plece, s-o șteargă imediat. Să fiu al naibii, dar nu vreau să am haimanale aici, pe domeniu. Înțelege Vickberg ce-am spus. Cum ?

— Da, desigur.

Vickberg înțelesese.

— Şi mai poate să-i informeze — dacă e nevoie — că testamentul a fost rupt în bucăţi. Pricepe Vickberg ? În bucăţi mici, mici de tot.

Vickberg pricepea chiar şi asta. Şi nici nu credea că Jacob se aşteptase la altceva.

— Aşa deci, nu se aştepta ? Şi, de altfel, vreau să am linişte şi pace pe domeniu. Toţi nepoftiţii să plece. Care e, de fapt, situaţia cu acel Per. Cum ? Se poate mişca ? În cazul ăsta s-o ia din loc spre Björkenäs sau unde dracu vrea. Şi Blenda să se ducă tot la Björkenäs.

— Blenda ?

— Ahaa ! behăi Excelenţa sa cu furie. Ţi-ai pierdut auzul, pezevenchi nerod ? Iar proastei ăleia de Siedel am să-i bag pe gît tot ce voi putea. Să nu se mai întoarcă... să nu mai calce pe aici pînă în octombrie. Poate că vreau să am puţină linişte. Cum ? Dar cealaltă... proasta aia... cum o cheamă... Sara ? Ea poate să rămînă. E proastă de dă în gropi şi joacă ecarté ca o adevărată tîrfă de salon... hihihi... Nu ştie Vickberg că unor asemenea dame le place să joace ecarté ?

Nu, nu ştia, dar îl credea pe cuvînt pe baron. Cu această ocazie îndrăzni să-l întrebe respectuos dacă nu a sosit timpul să meargă să se culce ?

— Nu... nu, nu vreau... Ştii, continuă el puţin ruşinat... ştii, sînt cam înfricoşat. A fost al naibii de dezagreabilă chestia cu coşciugul şi cu Hygaeus, care mă ciocănea în ţeastă.

— Aşa ceva nu se repetă în două nopţi la rînd. După cum susţin înţelepţii din Fiskartorpet asemenea visuri înseamnă, de fapt, viaţă lungă.

— Nu mai spune ?... Da, da... Pe cuvîntul meu că tipul arăta foarte în formă... Hygaeus vreau să spun. Dar nu poţi fi niciodată prea sigur, ştii, nu trebuie să te iei după aparenţe. Auzi, dă-mi un pahar de scherry.

Cînd Vickberg se întoarse cu paharul de vin, baronul stătea la masa de scris. Avea hîrtie în faţă şi tocul în mînă.

— Oh, nu, Excelenţa voastră, nu se poate, nu se poate !

Baronul se întoarse cu încetineală spre el.

— Auzi tu, Vickberg, mai era ceva... Ceva în legătură cu Jacob... Da, da, poţi să-i spui lui Toni. Poţi să-i spui că, în privinţa viitorului băiatului, o să ne îngrijim noi, de aici. Da, vreau să spun, adică... mă înţelegi ? Suma o vom stipula noi mai precis cu timpul.

Vickberg se înclină.

— Păi, cu asta am terminat. Baronul oftă din greu şi îşi scărpină scăfîrlia rece cu coada tocului. Ei, drăcia dracului. Poţi tu să pricepi de ce te mănîncă oare cînd nu ai nici un fir de păr ?

Vickberg clătină din cap, asta însemnînd că încă nu putea să dea vreo explicaţie plauzibilă acestui fenomen.

Baronul începu să scrie.

— Dar ce are de gînd să facă Excelenţa voastră ?

— Vezi, vezi, ce curios e pezevenchiul, bolborosi baronul în timp ce scria. Ei, drăcie... n-o să-l informez despre tot ce fac. Adu-mi vinul aici ! Oho... ce bun e. Îi scriu lui Abra-

ham Björner. Acum Vickberg știe ce fac. Dar nu trebuie să fii niciodată prea sigur.

Și baronul începu să scrie. Vickberg stătea în spatele scaunului și clătina din cap, tropăia, tușea și dădea nemulțumirii sale o expresie cît se putea de vădită.

În sfîrșit, scrisoarea fu gata, scrisă cu litere inegale, imposibile, aproape indescifrabile. Excelența sa o parcurse și păru încîntat de opera sa.

— Tutunul, Vickberg ! Își luă o porție apreciabilă, întoarse capul, încît hîrtia să nu se păteze, și strănută, strănută...

Și apoi își roti mîna dreaptă cu o mișcare legănată, largă, de parcă și-ar fi luat avînt : semnătura.

Vickberg se ridică pe vîrful picioarelor și, întinzîndu-și gîtul, citi peste umărul stăpînului său.

Roger Bernhusen de Sars.

Excelența sa puse tocul jos și aplică sugativa pe coală. Apoi se uită pieziș la servitorul său.

— Cum ?

Jenat, Vickberg se bîlbîi :

— Da, Excelența voastră... numele acesta... a... fost scris pe multe documente importante. Este un nume plin de însemnătate.

Dar baronul nu-l mai auzea. Sprijinindu-și capul în mîini privea printre gene nenumăratele înflorituri, liniile curios îmbîrligate.

Curați pezevenchi, gîndi el.

Vickberg îi puse cu grijă mîna pe umăr.

— Excelența voastră, șopti el, acum trebuie să mergem să ne culcăm.

— Da, da... Se îndreptă din șale și răsuflă adînc. Dar nu putea să-și deslipească privirea de pe hîrtie.

— Știi, Vickberg, ăsta de aici... sînt eu.

Degetul crispat și învinețit îi rătăci tremurînd peste fiecare literă în parte.

Roger Bernhusen de Sars.

— Și ia aminte... curînd se sfîrșește comedia.

Lector : MIRCEA BUCURESCU
Tehnoredactor : VICTOR MAȘEK

★

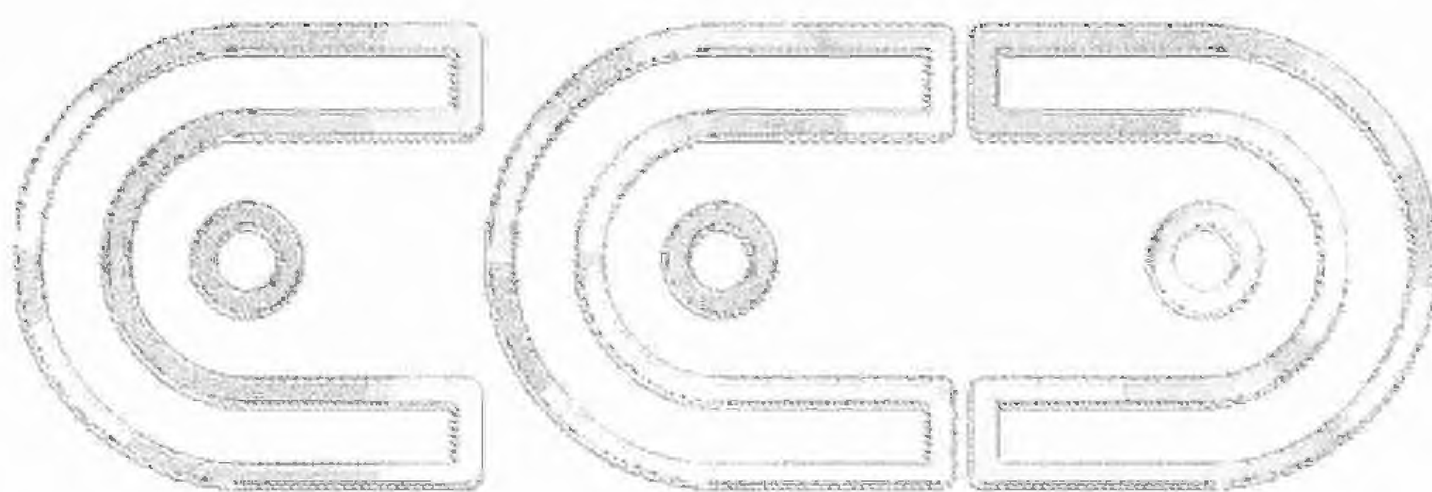
Coli de tipar : 8,5.
Bun de tipar : 15.08.1988.

★

Tipărit sub cd. 5 161/988, la
ÎNTREPRINDEREA POLIGRAFICĂ
BACĂU
Strada Mioriței nr. 27

Scanare și prelucrare digitală

de

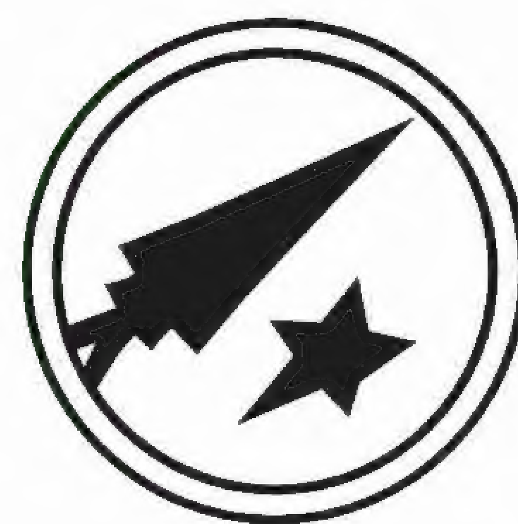

Anonim

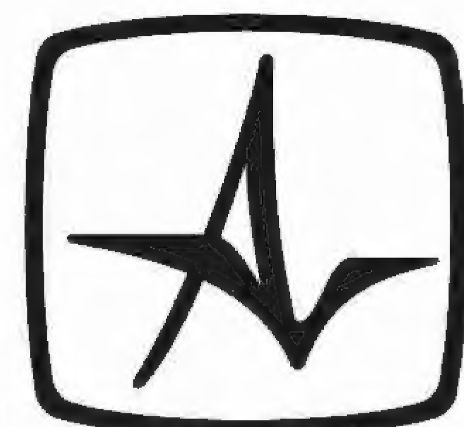
și

CAT Graur

Antwerpen

2024

